СОВЕТ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СТАРОШУГУРОВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ» ЛЕНИНОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН	ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛЕНИНОГОРСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ «ИСКЕ ШӨГЕР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ
РЕШЕНИЕ	КАРАР
2025 елның 13 ферале	№2

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү объектларын чисталыкта һәм тәртиптә тотуга карата бердәй таләпләр билгеләү максатларында «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерүнең кушымтада бирелә торган кагыйдәләрен яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының түбәндәге карарларын үз көчләрен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләре турында»; 20.11.2015 №10;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 07.02.2017 ел, №1;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 02.07.2018 №13;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 31.07.2018 №15;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә

үзгәрешләр кертү турында» 20.03.2019 №8;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 06.06.2019 №13;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 12.02.2020 №3;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 26.03.2021 №19;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 04.10.2021 №39;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» от 02.02.2022 №2;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 07.11.2022 №25;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 14.03.2023 №6;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 28.04.2023 №15;

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Иске Шөгер авыл җирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрендәге 10 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 10.07.2024 №18.

3. Әлеге карарны түбәндәге адреслар: Татарстан Республикасы, Лениногорск районы, Иске Шөгер авылы, Совет урамы, 1 йорт, Совет урамы, 3 йорт, М. Җәлил урамындагы 33 нче йорт янында балалар бакчасы бинасы, Яңа Шөгер авылы, Гагарин урамы, 1/а йорт адресы буенча урнашкан мәгълүмат стендларында халыкка җиткерергә, Лениногорск муниципаль районының рәсми сайтында (http://leninogorsk.tatarstan.ru) «Авыл

җирлекләре» бүлегендә һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (http://pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга.

4.Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплыгымда калдырам.

«Иске Шөгер авыл җирлеге»
муниципаль берәмлек башлыгы,
Совет рәисе Л.М.Шиһапова

Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының 2025 елның 13 февралендәге 2 номерлы карары белән расланды

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре

1бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1 статья

1. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2021 елның 29 декабрендәге боерыгы белән «Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү нормаларын һәм кагыйдәләрен эшләү буенча Методик тәкъдимнәрне раслау турында» 1042/пр номерлы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының «Гражданнарны, аларның берләшмәләрен һәм башка затларны шәһәр мохитен үстерү мәсьәләләрен хәл итүгә җәлеп итү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында»2020 елның 30 декабрендәге 913/пр номерлы боерыгы белән эшләнгән.

1.2 статья

1. Әлеге кагыйдәләр түбәндәгеләрне билгели: алар урнашкан биналарны (торак йортларны да кертеп), корылмаларны һәм җир кишәрлекләрен карап тоту, тиешле биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы күренешенә карата таләпләр, төзекләндерү эшләре исемлеге һәм аларны үтәүнең ешлыгы; биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар милекчеләренең янәшәдәге территорияләрне төзекләндерүдә катнашу тәртибе; «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен (алга таба - җирлек территориясен) төзекләндерүне оештыруны (урамнарны яктыртуны, территорияләрне яшелләндерүне, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр куюны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм карап тотуны да кертеп); янәшәдәге территорияләрне тотуда биналар, төзелешләр, корылмалар, җир кишәрлекләре милекчеләренең һәм (яисә) башка законлы хуҗаларының (җир кишәрлекләре мондый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хуҗаларыннан тыш) катнашуы.

Статья 1.3

1. Әлеге кагыйдәләр җирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә карамастан, үтәлүе мәҗбүри.

1.4 статья

1. Беркетелгән территорияләрне һәм ишегалды территорияләрен карап тоту һәм җыештыру өчен җаваплы затлар (алга таба текст буенча-җаваплы затлар) - җир кишәрлекләренең, биналарның, корылмаларның, корылмаларның һәм ясалма корылмаларның, җир асты һәм җир өсте инженерлык коммуникацияләренең, аларның конструктив элементларының һәм инженерлык белән тәэмин итү объектларының милекчеләре, алардан файдаланучылары һәм хуҗалары булган гражданнар, вазыйфаи һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, шулай ук территорияләрне карап тоту һәм җыештыру эшләрен башкаручы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр төзелгән шартнамәләр (килешүләр) нигезендә.

2. Муниципаль территорияләрне карап тоту һәм җыештыру Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) белән шартнамәләр нигезендә тиешле финанс елына муниципаль берәмлек бюджетында шушы максатларга каралган акчалар исәбеннән махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.5 статья

1. Әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торуны прокуратура (килешү буенча), Эчке эшләр органнары (килешү буенча), санитар-эпидемиологик күзәтчелек (килешү буенча), административ комиссия һәм башка вәкаләтле органнар, оешмалар ярдәмендә аларның компетенциясе нигезендә Башкарма комитет тәэмин итә. 2. Җәмәгать оешмалары чисталык һәм тәртипне тәэмин итүгә җәмәгать контролен гамәлгә ашырырга хокуклы, шул исәптән җирле үзидарә органнары тарафыннан гражданнарның һәм юридик затларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар әзерләүдә һәм кабул итүдә катнашу юлы белән, җирле үзидарә органнарына чисталык һәм тәртипне тәэмин итү өлкәсендәге законнарны бозулар турында мәгълүмат бирү юлы белән.

2 бүлек. Төп төшенчәләр

2.1 статья

1. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

- авария хәлендәге җир эшләре - аварияләрне һәм авария хәлләрен бетерү максатыннан башкарыла торган, шулай ук җир асты корылмаларында һәм коммуникацияләрендә, биналарда, юлларда һәм башка корылмаларда кешеләр гомеренә һәм сәламәтлегенә булган куркынычны, гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен бетерү өчен башкарыла торган ашыгыч башкаруны таләп итә торган эшләр;
- гомуми файдаланудагы автомобиль юлы-гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объекты;
- җирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендәге җир кишәрлекләрен һәм аларда яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуңа охшаш элементларны) һәм аның технологик

өлеше булган юл корылмаларын, саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты, җитештерү объектлары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары;

хуҗасыз транспорт чарасы-милекчесе булмаган яисә милекчесе билгеле булмаган йә, әгәр законнарда башкасы каралмаган булса, милекчесе милек хокукыннан баш тарткан транспорт чарасы;

- территорияне төзекләндерү - гражданнарның яшәү шартларының уңайлылыгын тәэмин итүгә һәм арттыруга юнәлдерелгән муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын саклап калу һәм яхшырту, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, җир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны карап тоту буенча эшчәнлек;

- Сосновский борщевигы - эре үләнчел үсемлек, зонтиклар семьялыгының борщевик ыругы төре. Үсемлек озак төзәлми торган көчле пешүләр китереп чыгарырга сәләтле;

Ташландык транспорт чарасы - милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка башка затларның аңа ирекле керүен булдырмаслык хәлдә калдырылган (ишекләр, кузовның пыяла элементлары, кузовның башка элементлары, бикләнмәгән ишекләр, ишекләрне бикләп булмау һ. б. аркасында), шулай ук тиешенчә файдалана алмау билгеләренә ия булган (төшерелгән тәгәрмәчләр, тәгәрмәчләр, башка конструктив детальләр булмау) транспорт чарасы яки башкалар), һәм шул ук вакытта гомуми файдаланудагы урыннарда (йорт яны территорияләрендә) булган, транспорт чараларын саклау өчен билгеләнмәгән, җәяүлеләр йөрүенә, узуына комачаулый торган, территорияне җыештыру, махсус транспортның һәм чүп җыю машиналарының подъездларга һәм чүп контейнерларына бару һәм (яисә) әлеге кагыйдәләр таләпләрен бозып урнаштырылган;

- эре габаритлы калдыкларны туплау өчен билгеләнгән бункер-чүп җыючы;

- велосипед парковкасы (велопарковка) - велосипедларны кыска вакытлы саклау өчен аларның тотрыклылыгын һәм сакланышын тәэмин итү өчен стойкалар яисә башка махсус конструкцияләр белән җиһазландырылган урын;

- вертикаль яшелләндерү - биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләреннән, балконнарны, лоджияләрне, галереяларны, терәк диварларны һ. б. кертеп, аларда стационар һәм мобиль яшелләкләр урнаштыру өчен файдалану;

- коммуникацияләр хуҗалары-җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары, шул исәптән элемтә, газ, су, су һәм җылылык белән тәэмин итү челтәрләре, шулай ук әлеге объектлар үз милкендә булган физик затлар балансында булган оешмалар;

-квартал эчендәге (җирле) юл - транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәте өчен магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына билгеләнгән автомобиль юлы;

- төзекләндерүне торгызу-юлның, тротуарның бөтен киңлегенә ясалма өслекне сыйфатлы итеп торгызу, бордюр ташын кире урнаштыру, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, тырма астындагы газоннарны ремонтлау, газон үләннәре чәчү һәм бозылган яшел үсентеләр утырту, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызу;

- каты коммуналь калдыкларны чыгару-каты коммуналь калдыкларны тупланган урыннардан (мәйданчыклардан) каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү өчен файдаланыла торган объектларга кадәр ташу;

- газон-махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү нәтиҗәсендә барлыкка килә торган үлән капламы, ул утыртулар, парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенең мөстәкыйль элементы булып тора;

- кунаклар урыны-торак зоналарына килүчеләрнең җиңел автомобильләрен кую өчен билгеләнгән ачык мәйданчык;

- ишегалды корылмалары-җир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (баз, Күгәрчен оялары, сарайлар һ. б.);

- ишегалды территориясе-күпфатирлы бер яки берничә йорт янәшәсендә төзелгән һәм анда яшәүче затларның яисә җәмәгать биналарының гомуми файдалануында булган һәм аларның эшләвен тәэмин итә торган территория. Күпфатирлы йортларның ишегалды территориясендә балалар мәйданчыклары, ял итү, кер киптерү, автомобильләр кую урыннары, яшеллекләр һәм җәмәгать файдалануындагы башка объектлар урнаштырыла;

- балалар мәйданчыгы-өслегендә балалар уеннары өчен билгеләнгән объектлар (таучыклар, карусельләр, таган, комлыклар һәм (яисә) башка шундый объектлар)урнашкан җир кишәрлеге;

- йорт биләмәсе-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлеге йорт урнашкан җир кишәрлеге;

- йорт билгеләре - аншлаг (урам, мәйдан, проспект исеме күрсәткече), номер билгесе (йорт һәм корпус номеры күрсәткече), подъезд һәм фатир номеры күрсәткече, инвалидлар өчен объектның һәркем файдалана алуының халыкара символы, флаг тоткычлар, истәлек такталары, полигонометрик билге, янгын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм коелар күрсәткечләре суүткәргеч челтәре, канализация күрсәткече, җир асты газүткәргече корылмалары күрсәткече;

- эшләрнең заказчысы-объектның йә җир кишәрлегенең хуҗасы (яисә үзе хуҗасы) тарафыннан вәкаләт бирелгән, объектларны төзүне, реконструкцияләүне һәм ремонтлауны (капиталь ремонтлауны), шулай ук инженерлык эзләнүләрен башкаруны, объектларны төзү, реконструкцияләү, ремонтлау (капиталь ремонтлау) өчен проект документациясен әзерләүне тәэмин итүче юридик яисә физик зат;

- беркетелгән территория-җирлек территориясенең Россия Федерациясе граждан законнарында каралган хокукларда билгеләнгән тәртиптә юридик яисә физик затларга тапшырылган өлеше.

Тоту һәм җыю өчен беркетелгән территория булып:

1) җир кишәрлекләренең кадастр планнарында билгеләнгән чикләрдәге территория;

2) янәшәдәге территория;

3) ишегалды территориясе;

4) юридик затлар тоту һәм җыештыру эшләрен башкара торган территория.

- яшел утыртмалар-билгеле бер территориядәге агач-куак һәм үлән үсемлекләре җыелмасы;

- җир кишәрлеге-чикләре федераль законнар нигезендә билгеләнгән җир өслегенең өлеше;

- җир эшләре-җирлек территориясен төзекләндерүгә бәйле комплекслы эшләр, аңа грунт казу (эшкәртү), аны күчерү, грунтны тигезләп салу һәм тыгызлау, шуның белән бәйле эшләр керә.;

- кышкы чор-туфрак һәм тышкы һава температурасы җир эшләрен, яшеллекләрне, өслекләрне торгызу эшләрен, шулай ук төзекләндерү буенча башка эшләрне башкарырга мөмкинлек бирми торган вакыт чоры (1 ноябрь - 31 март);

- эшләр алып бару зонасы-төзелеш, инженерлык коммуникацияләре салу, капиталь һәм башка ремонт эшләре рөхсәт ителгән киртәләнгән территория. Төрле

эшләрне башкару (авария хәлендәгеләреннән тыш), җиһазларны, материалларны, калдыкларны, техник инвентарьны тиешле киртәләрдән читкә җыю тыела;

- инженерлык коммуникацияләре-инженер-техник тәэмин итү челтәрләре: Суүткәргеч, канализация, җылыту, торбаүткәргечләр, электр тапшыру, элемтә линияләре һәм җирлек территориясендә булган йә салына торган башка инженерлык корылмалары;

- каты коммуналь калдыкларны, эре габаритлы калдыклардан тыш, җыю өчен билгеләнгән чүп җыю контейнеры;

- төзелеш, инженерлык коммуникацияләре салу, капиталь һәм башка ремонт эшләрен башкарганда җирлек территориясенең иминлеген тәэмин итү, санитария нормаларын үтәү һәм эстетик торышын саклап калу чаралары комплексы-дәүләт һәм муниципаль стандартларга туры килә торган чаралар булу:

1) киртәләр;

2) биеклектәге эшләрне һәм беренче каттан югарырак эшләгәндә-саклагыч козыреклы төзелеш тротуарлары һәм кирәк булганда саклагыч челтәр;

3) мәгълүмат стенды;

4) билгеләр һәм язмалар;

5) биотуалет (20 эшчедән артык - кимендә ике биотуалет);

6) көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар;

7) тәгәрмәчләрне юу пункты;

8) башка чаралар.

- бозылган төзекләндерүне комплекслы торгызу-юлның, тротуарның бөтен киңлегенә ясалма өслекне сыйфатлы итеп торгызу, кире бордюр ташы кую, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, тырма астындагы газоннарны ремонтлау, газон үләннәре чәчү һәм бозылган яшел үсентеләр утырту, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызу;

контейнер мәйданчыгы-Россия Федерациясенең әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнары һәм Россия Федерациясенең халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге законнары таләпләренә туры китереп төзелгән һәм контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру өчен билгеләнгән каты коммуналь калдыклар туплау урыны (мәйданчыгы);

- эре габаритлы калдыклар-каты коммуналь калдыклар (мебель, көнкүреш техникасы, торак урыннарны агымдагы ремонтлаудан калган калдыклар һ. б.), аларның күләме аларны контейнерларга җыю мөмкинлеген бирми;

- яңгыр канализациясе (яңгыр сулары) - технологик яктан үзара бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (улаклар, яңгыр кабул итү җайланмалары, лотоклар һәм торбалар), ул яңгыр суларын, кар суларын, су сибү-юу суларын һәм дренаж суларын ташу өчен билгеләнгән.;

- кешеләр күпләп йөри торган урыннар-бер үк вакытта күп кеше була ала торган территорияләр: вокзалларга, административ һәм офис биналарына, ваклап сату, социаль тәэмин итү, фән, мәгариф, сәламәтлек саклау һәм мәдәният объектларына якынлашу юллары, торак йортларга керү юллары, транспорт тукталышлары, базарлар, ярминкәләр, сәүдә зоналары, үзәкләр, кинотеатрлар территорияләре, торак пунктлардагы мәйданнар, скверлар, парклар, стадионнар;

- чүп өеме-контейнер мәйданчыгында яисә теләсә кайсы территориядә каты көнкүреш калдыклары һәм эре габаритлы чүп-чарның 1 кубометрдан артмаган күләмдә ташлануы;

- тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында юлларны, урамнарны, мәйданнарны, паркларны, скверларны, ишегалларын һәм җәяүлеләр юлларын яктырту өчен билгеләнгән элементлар җыелмасы;

- капиталь булмаган корылмалар, Корылмалар - корылмалар, җир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчерүне һәм

(яисә) демонтажлауны һәм алга таба җыюны билгеләнешкә зур зыян китермичә һәм корылмаларның, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның, корылмаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә башкарырга мөмкинлек бирә торган корылмалар, Корылмалар-Корылмалар, Корылмалар);

- рөхсәтсез чүплек-юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән каты көнкүреш, эре габаритлы, төзелеш калдыкларын, башка чүп-чарны 50 кв. м дан артык мәйданда һәм 30 куб. м дан артык күләмдә үз белдеге белән (рөхсәтсез) ташлау (урнаштыру) яки җыю;

- төзекләндерү объектлары-җир кишәрлекләренең ясалма өслекләре (асфальт-бетон, бетон өслек һ. б.), иҗтимагый-эшлекле, торак һәм рекреация зоналарында җир кишәрлекләренең биналар һәм корылмалар биләмәгән башка өлешләре, шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, юллар, велосипед хәрәкәте өчен инфраструктура объектлары һәм җәяүлеләр коммуникацияләре, ишегалды эчендәге пространстволар, балалар, спорт һәм спорт-уен мәйданчыклары, хуҗалык мәйданчыклары; җирле әһәмияттәге автомобиль юллары; махсус сакланылучы табигать объектлары һәм тарихи-мәдәни әһәмияткә ия җирләр территорияләрен, шулай ук зиратларны, яшел утыртмаларны (агачлар, куаклар, газоннар һ. б.); тышкы яктырту һәм архитектура-сәнгатьчә яктырту җайланмаларын; коймаларны, коймаларны, капкаларны; балалар, спорт һәм спорт-уен мәйданчыкларын җиһазлау объектларын; бәйрәм предметларын төзекләндерү элементлары буларак карала торган ландшафт һәм башка бизәлеш; территорияне санитар карап тоту өчен билгеләнгән урыннар, җайланмалар һәм корылмалар, шул исәптән чүп-чарны, җитештерү һәм куллану калдыкларын җыю һәм чыгару өчен җайланмалар һәм корылмалар; җитештерү зоналары һәм аерым җитештерү объектлары территорияләрен, инженерлык инфраструктурасы зоналарын, махсус билгеләнештәге зоналарны төзекләндерү объектлары сыйфатында карала торган, шулай ук тиешле санитар-яклау зоналары; аерым торак биналар, җитештерү һәм инженерлык корылмалары; хокук субъектларының гамәлләре законнарда билгеләнгән төзекләндерү кагыйдәләре һәм нормалары белән җайга салына торган башка объектлар;

- инженерлык коммуникацияләрен салуга, үзгәртеп коруга һәм ремонтлауга бәйле биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны төзү, ремонтлау һәм реконструкцияләү эшләрен, яшелләндерү чараларын, җир эшләрен алып баруга, стационар булмаган объектларны, төзекләндерүнең ясалма объектларын урнаштыруга, юллар төзүгә һәм ремонтлауга мәҗбүри таләпләр - билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән рөхсәт һәм проект документларының, махсуслаштырылган оешмалар белән шартнамәләрнең булуы һәм дәүләт һәм муниципаль стандартлар нигезендә җирлек территориясенең иминлеген тәэмин итү, санитария нормаларын үтәү һәм эстетик торышын саклау буенча чаралар комплексын үтәү;

- яшелләндерү - элементы төзекләндерү һәм ландшафтной оешмасы территориясендә, обеспечивающий формалаштыру мохит, шәһәр белән актив куллану үсемлек компонентлар, шулай ук комплекслы процессы белән бәйле, үткәрү эшләренең төрле төрләре буенча инженер әзерләү (вертикальная планлаштыру, террасирование, кронирование һ. б.) һәм төзекләндерү озелененных территорияләрен юлы белән непосредственной агач утырту, шул исәптән крупномеров, куаклар, булдыру травянистых газонов, цветников, альпинариев һәм рокариев, төзелеше махсуслаштырылган бакчалары һ. б.;

- гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - төрле ял итү рәвешләре өчен билгеләнгән яшелләндерелгән территория (урман парклары, парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар, шәһәр урманнары);

- чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр-дәвалау, балалар уку һәм фәнни учреждениеләренең, сәнәгать предприятиеләренең, спорт комплексларының, торак кварталларның яшелләндерелгән территориясе;

- махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр-санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

- үз белдегең белән ташлау нәтиҗәсендә барлыкка килгән каты коммуналь калдыклар, эре габаритлы калдыклар 50 м2 га кадәр мәйдандагы территориядә 30 м3 га кадәр күләмдә җыела;

- җир эшләрен башкаруга рөхсәт (ордер) - күрсәтелгән эшләрне башкаруны координацияләү һәм эшләр башкару барышында бозылган төзекләндерү элементларының торгызылуын тикшереп тору максатларында бирелә торган җир эшләрен башкаруга хокук бирә торган документ;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре - махсус табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру әһәмиятенә ия, җирле үзидарә органнары карарлары белән тулысынча яисә өлешчә хуҗалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән табигать комплекслары һәм объектлары урнашкан җир, су өслеге һәм алар өстендәге һава киңлеге кишәрлекләре;

- җәмәгать транспортын көтү тукталышы-җәмәгать транспорты тукталыш зонасы, пассажирларны утырту һәм төшереп калдыру зонасы, җәмәгать транспорты пассажирларын көтү зонасы булган махсус җиһазландырылган мәйданчык;

- пандус-халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен төрле объектлардан файдалану мөмкинлеген тәэмин итү өчен сөзәк авыш мәйданчык;

- парковка (парковка урыны) - махсус билгеләнгән һәм кирәк булганда төзекләндерелгән һәм җиһазландырылган урын, ул шул исәптән автомобиль юлының бер өлеше булып тора һәм (яисә) машина йөрү өлешенә һәм (яисә) тротуарга, юл читенә, эстакадага яисә күпергә терәлеп тора йә эстакадага яисә күпер асты киңлекләренең, мәйданнарның һәм урам-юл челтәренең башка объектларының бер өлеше булып тора һәм оештырылган автомобиль юлы милекчесе яисә башка хуҗасы, җир кишәрлеге милекчесе карары буенча транспорт чараларын түләүле нигездә яисә түләү алынмыйча кую;

- бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсле чишелеше) - бердәм архитектура һәм төсле чишелешне билгели торган һәм аерым торган бина фасадының тышкы бизәлешенә таләпләр билгели торган килештерелгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ;

- җәяүлеләр коммуникацияләре-тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар, алар шәһәр территориясендә җәяүлеләр элемтәсен һәм хәрәкәтен тәэмин итә. Җәяүлеләр коммуникацияләре муниципаль берәмлек территориясендә җәяүлеләр элемтәсен һәм хәрәкәтен тәэмин итә. Торак пункт территориясендә җәяүлеләр коммуникацияләрен урнаштырганда түбәндәгеләрне тәэмин итәргә кирәк: транспорт коммуникацияләре белән кисешүләрнең минималь санын, җәяүлеләр коммуникацияләре системасының өзлексезлеген, инвалидларны һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен дә кертеп, кешеләрнең имин, тоткарлыксыз һәм уңайлы хәрәкәт итү мөмкинлеген;

- су басу - елгаларда, сусаклагычларда су күтәрелү аркасында грунт суларының күтәрелүе, атмосфера явым-төшемнәре, кар эрү, юлларга, тротуарларга сыйфатсыз асфальт-бетон җәю, инженерлык системаларыннан һәм коммуникацияләреннән су агып чыгу яисә агып чыгу нәтиҗәсендә юл участогын, транспорт тоннельләрен, территорияләрнең бер өлешен су басу, төзексезлек йә җәяүлеләр, автотранспорт, пассажир транспорты хәрәкәтенә комачаулый торган Су кабул итү җайланмаларына һәм су агызу корылмаларына хезмәт күрсәтү кагыйдәләрен бозу. 2 квадрат метрдан

артык мәйданлы территория су астында калган дип санала. 3 см дан артыграк тирәнлеккә су сибелгән м;

- йорт яны территориясе-хосусый йорт биләмәсенә яисә күпфатирлы йортка турыдан-туры тоташкан, технологик һәм функциональ яктан алар белән бәйле территория;

- янәшәдәге территория-гомуми файдаланудагы территория, ул, әгәр мондый җир кишәрлеге төзелгән булса, бинага, төзелешкә, корылмага, җир кишәрлегенә янәшә тора һәм аның чикләре Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән булса;

- эш җитештерүче-җир эшләрен башкаручы физик яисә юридик зат, әгәр ул эшләрне үз көче белән башкарса, ул заказчы да, эш җитештерүче булып торса, һәм эшләрне башкаруга рөхсәте (ордеры) булган башка зат та булырга мөмкин;

- үсемлек калдыклары-яшел утыртмаларны (ботакларны, яфракларны, агач калдыкларын) карап тоту процессында барлыкка килә торган калдыклар;

- территорияне санитар чистарту - каты коммуналь калдыкларны туплау (шул исәптән аерым туплау) һәм ташу эшчәнлеген оештыруда катнашу;

- территорияләрне карап тоту-җир кишәрлегендә урнашкан биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның, төзелеш мәйданчыкларының, яшел утыртмаларның, җир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының фасадларын, транспорт инфраструктурасы объектларын вакытында ремонтлауга һәм карап тотуга бәйле чаралар комплексы;

- юлларны, квартал эчендәге машина юлларын һәм башка юл инфраструктурасын карап тоту-аларны тиешле тәртиптә һәм чисталыкта тоту, автомобильләрнең һәм җәяүлеләрнең юллар, тротуарлар, юл кырыйлары, квартал эчендәге машина юллары һәм юл хуҗалыгының башка элементлары буйлап ел дәвамында тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итү чаралары комплексы;

- ишегалды территорияләрен карап тоту-ишегалды территорияләрен тиешле норматив санитар-техник хәлдә тоту өчен башкарыла торган техник хезмәт күрсәтү һәм агымдагы ремонт эшләре комплексы.

- күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын (яңгыр канализациясен), җир асты коммуникацияләре коеларын (корылмаларын) карап тоту-гамәлдәге дәүләт һәм муниципаль таләпләр нигезендә тиешле хезмәтләрнең эшчәнлегенә, иминлегенә, аларның һәркем файдалана алырлык булуына, төрле билгеләнештәге җир асты коеларының һәм камераларының эстетик күренешенә, яңгыр канализациясенә һәм җир асты инфраструктурасының башка элементларына булышлык күрсәтү чаралары комплексы стандартлар;

- махсуслаштырылган автостоянка-ташландык хәлдә калдырылган, хуҗасыз транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән махсус җиһазландырылган һәм саклана торган мәйданчык;

- махсуслаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә җирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы, шул исәптән транспорт чараларын махсуслаштырылган автостоянкага күчерүче төрле оештыру-хокукый формадагы юридик затлар;

- транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус бүлеп бирелгән урыннар - законнар нигезендә оештырылган автомобильләр кую урыннары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән башка биналар; Россия Федерациясе Министрлар Советы - Хөкүмәтенең 23.10.1993 №1090 карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары) «Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында»;

- спорт мәйданчыгы-җир кишәрлеге, аның өслегендә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән объектлар (баскетбол щитлары, борыслар, гимнастика стеналары, турниклар һәм (яисә) башка шундый объектлар)урнашкан территория;

- тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы - «кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә күрсәтү мәҗбүри булган мәгълүматны (оешманың фирма исеме, аның урнашу урыны (адресы) һәм аның эш режимы турында), шулай ук «Кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәҗбүри булган мәгълүматны кулланучыларга җиткерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү, хезмәтләр күрсәтү урынында билгеләнә торган территорияне төзекләндерү элементы закон нигезендә яки эшлекле әйләнеш гадәте нигезендә урнаштыру мәҗбүри һәм реклама белән бәйле максатларны күздә тотмый;

- төзелеш мәйданчыгы-яңаларын (шул исәптән төгәлләнмәгән төзелеш объектларын) төзү, шулай ук гамәлдәге күчемсез мөлкәт объектларын реконструкцияләү, техник яктан яңадан коралландыру һәм (яисә) ремонтлау, демонтажлау урыны, шулай ук корылмаларны төзү һәм (яисә) монтажлау, ремонтлау, реконструкцияләү һәм (яисә) техник яктан яңадан коралландыру урыны;

- тактиль өслек-өске катламның фактурасы сизелерлек үзгәрә торган өслек;

- гомуми файдаланудагы территорияләр-чикләнмәгән затлар даирәсе тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр (шул исәптән гомуми файдаланудагы су объектларының мәйданнары, урамнары, юллары, яр буйлары, яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

- «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясе-җирлек территориясе чикләрендәге территория;

- транспорт чарасы-юллар буйлап кешеләрне, йөкләрне яисә анда урнаштырылган җиһазларны (шул исәптән прицепларны, ярымприцепларны һәм транспорт чарасы составында хәрәкәт итү өчен кирәкле башка җайланмаларны) йөртү өчен билгеләнгән җайланма.;

- каты коммуналь калдыклар-физик затлар тарафыннан куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан торак урыннарда алардан файдалану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеге барышында барлыкка килә торган һәм физик затлар тарафыннан куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыкларның составы буенча охшаш калдыклар керә.;

- территорияләрне җыештыру-җитештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны җыюга, махсус билгеләнгән урыннарга чыгаруга бәйле эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар;

- вәкаләтле органнар-Башкарма комитетның үз компетенциясе чикләрендә Лениногорск шәһәре территориясен төзекләндерүне оештыруны, координацияләүне һәм тикшереп торуны гамәлгә ашыручы функциональ һәм территориаль органнары;

- урна - күләме 0,2 куб метрдан алып 0,5 куб метрга кадәр булган, чүп җыю өчен хезмәт итә торган махсус савыт (чиләкләр, тартмалар һәм башка шундый савытлардан тыш);

- - фасад - бинаның тышкы ягы (төп, ян, ишегалды). Бинаның төп фасады иң зур күрү зонасына ия, кагыйдә буларак, үзәк һәм/яки башка әһәмияттәге урамнарны кабул итүгә юнәлдерелгән;

- төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле җиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән бина, корылма, корылма фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган капиталь булмаган корылмалар һәм корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр.

3 бүлек. Шундый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хуҗаларыннан тыш) янәшәдәге территорияләр каравында күпфатирлы йортлардагы биналарның, биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның, җир кишәрлекләренең (милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хуҗаларыннан тыш) катнашуы

Статья 3.1

3.1 статья

1. Күпфатирлы йортлардагы биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның, җир кишәрлекләренең милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хуҗалары (мондый йортларның чикләре буйлап төзелмәгән яисә төзелмәгән яисә төзелгән җир кишәрлекләре, һәм дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр) шул исәптән якындагы территорияләрне тотуда финанс яктан катнаша.

2. Якын территорияне карап тоту эшләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:
- үлән чаптыру (үлән капламының биеклеге 15 см дан артмаска тиеш);
- чүп-чар җыю;
- язгы-җәйге чорда җәяүлеләр зоналарын себерү;
- җәяүлеләр зоналарын кардан җыештыру, бозлавыкка каршы материаллар (комнан тыш) белән эшкәртү;
- территорияне төзекләндерү проекты яисә гамәлдәге колористик карар нигезендә кече архитектура формаларының төсе;
- урналарны һәм чүп-чар җыючыларны, муниципаль милектәге чүп-чардан тыш, җыйган саен чүп-чардан чистарту;
- яшелләндерү элементларының торышы.

4 бүлек. Төзекләндерүгә, оешмаларга гомуми таләпләр территорияләрне тоту һәм җыештыру

4.1 статья

1. Муниципаль берәмлекнең бөтен территориясе Лениногорск шәһәре һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, эчтәлеккә һәм җыештырылырга тиеш.

2. Гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән мәйданнар, урамнар, машина юллары, җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр буе, скверлар, пляжлар, башка объектлар белән шөгыльләнүче җир кишәрлекләрен карап тотуны һәм җыештыруны җирле үзидарә органы, йә вәкаләтле органнар үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыралар.

3. Физик һәм юридик затларга, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, милек хокукында, башка асыл яисә мәҗбүри хокукта булган җир кишәрлегендә (алга таба - җир кишәрлекләренең хокук ияләре), шулай ук законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналар, корылмалар чисталыгын

сакларга, территорияне кардан (чүп үләненнән) җыештырырга, йортларның түбәләрен кардан һәм наратлардан чистартырга, чәчәк утыртуны оештырырга кирәк.

4. Әгәр дә бина, корылма милек хокукында яисә башка әйбер хокукында яисә берничә затның мәҗбүри хокукында булса, җыештырылырга тиешле территория милек хокукындагы яисә күчемсез милек объектына башка хокуктагы өлешкә пропорциональ рәвештә билгеләнә.

5. Җир кишәрлеге территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне тоту һәм җыештыру чикләре яклар килешүе белән билгеләнергә мөмкин. Килешү булмаса, җыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яисә биналарның, корылмаларның башка хуҗалары арасында тигез өлешләрдә билгеләнә. Физик яисә юридик зат биләмәсендәге җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, биләмәсендәге фактта урнашкан җир кишәрлеге чиге, шулай ук аның янәшәсендәге территория җыештырылырга тиеш.

6. Иске Шөгер авыл җирлеге территориясенең тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне муниципаль берәмлек территориясен пычратудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында аларны җыештыру һәм санитар карап тоту өчен шәһәр җирлегенең җирле үзидарә органы белән янәшәдәге яисә беркетелгән территорияләр буларак килешү буенча ныгытыла.

7. Шәһәр территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы гражданнар (индивидуаль торак йортларның милекчеләре яисә яллаучылары), юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар каты коммуналь калдыкларны, биологик калдыкларны, медицина калдыкларын, эре габаритлы һәм төзелеш чүпләрен чыгаруны калдыклар җыю, транспортировкалау, алардан файдалану, аларны зарарсызландыру, урнаштыру эшчәнлегенә лицензиясе булган махсуслаштырылган оешмалар белән шартнамәләр нигезендә оештыралар.

8. Контейнерлар һәм бункерларны тутыру һәм күчереп төяү, шулай ук аларга икенче чимал булып торучы калдыкларны, ягулык-майлау материалларын, майланган җилне, авторезинаны, газ разрядлы һәм минесцентлы лампаларны ташлау тыела. Күрсәтелгән калдыклар әлеге максатлар өчен махсус бирелгән савытларда һәм биналарда сакланырга һәм калдыкларны җыю, файдалану, транспортировкалау, зарарсызландыру, урнаштыру эшчәнлегенә лицензиясе булган махсуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

4.2 статья

1. Җаваплы затлар җыештыралар һәм янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыралар (янәшәдәге территорияләрне җыештыру (төзекләндерү) турындагы шартнамәләр нигезендә):

1) озынлыкка - җир кишәрлегенең, бинаның, корылманың, коймаларның, төзелеш мәйданчыгының, сәүдә объектларының һәм башка объектларның бөтен территориясе дәвамында;

2) киңлеккә - урамның бордюр полосасына кадәр.

2. Җаваплы затлар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

территориядә урналар булуын тәэмин итәргә, ә анализланмаган биналарда, корылмаларда һәм корылмаларда - сыек калдыклар өчен җыентыклар (чүп-чар) җиһазларга (санитария таләпләренә туры китереп җиһазландырырга);

контейнерларга һәм контейнер мәйданчыкларына иркле подъезд тәэмин итәргә;

ТКО җыю өчен контейнерларны, аларны тутыруны һәм шәһәр территорияләрен пычратуны юкка чыгара торган урналарны төзек хәлдә тотуны тәэмин итәргә;

чүп-чарны, контейнерларны һәм контейнер мәйданчыкларын, җыентыкларны (чүп-чарны) вакытында чистартуны һәм дезинфекцияләүне тәэмин итәргә;

җитештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларны юкка чыгару графигының үтәлешен тикшереп торуны тәэмин итәргә;

ККНы үз вакытында чыгаруны башкарырга;

контейнерларның һәм контейнер мәйданчыкларының үз вакытында буялуын һәм юылуын башкарырга;

чүп-чарны, яфракларны, ботакларны, карны үз вакытында җыеп алырга, скребкалар астына ятты, үләннәрне 15 см дан артык үткәрмичә генә печән чаптырырга;

велосипед парковкасы (велопарклар) территориясендә булуын тәэмин итәргә.

4.3 статья

1. Җаваплы затлар җыештыру эшләрен башкаралар һәм тротуарларны карап тоту һәм җыештыру буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыралар:

1) торак һәм административ биналарның подъездларыннан турыдан-туры чыгу юллары булмаган һәм урамнары буйлап урнашкан яисә үтеп йөрү өлешеннән 3 м дан да артык булмаган һәм турыдан-туры чыгу юллары булмаган урамнарга һәм юлларга йөрү юлларына бүленгән - затларның юл өлешен җыю һәм карап тоту өчен җаваплы затларга йөкләнә;

2) инженерлык корылмаларына һәм баскычларга тоташучы - әлеге территорияләрне җыештыру өчен беркетелгән җаваплы затларга йөкләнә;

3) 3 метрдан артык газ белән йөрү өлешеннән һәм чыгу юлларыннан бүленгән һәм торак биналар, ишегалды территорияләре, ишегаллары һәм башка чыгу юллары, шулай ук йорт биләмәләре территориясендә урнашкан җәяүлеләр юллары подъездларыннан турыдан-туры чыгулары булган затлар өстенә йөкләнә.

4.4 статья

1. Шәһәр территорияләренең тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне шәһәр территориясен хуҗалык субъектларына һәм физик затларга пычранудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында якындагы территорияләр ныгытыла.

Территорияләрне (җир кишәрлекләрен) җыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту эшләрен җитештерү бурычлары, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, гамәлдәге җир законнары, торак урыннар территорияләрен карап тотының санитария кагыйдәләре нигезендә физик һәм юридик затларга законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәге тәртиптә йөкләнә:

1) торак милекчеләре ширкәтләре, торак кооперативлары яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативлары һәм торак урыннар милекчеләре затыннан торак фонды белән идарә итүне гамәлгә ашыручы идарәче оешмалар - күпфатирлы йортларның йорт яны территориясе, шулай ук урамның машина йөртү өлешеннән 5 м ераклыктагы җир кишәрлеге. Әгәр җир кишәрлегенең чикләре билгеләнмәгән булса, күпфатирлы торак йорт юл буйлап урнашкан - торак йорттан тротуарга кадәр (тротуар булмаган очракта) урамнар, ләкин 10 метрдан артык түгел;

2) күпфатирлы торак йортларда төзелгән торак булмаган биналарны эксплуатацияләүче затлар - биналарның бөтен озынлыгы дәвамында, киңлеге - урамның 10 м ераклыгында, әмма идарәче оешма белән шартнамә булмаган очракта, 10 м дан артык булмаган очракта (юл буйлап объект урнашкан очракта);

3) социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 5 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр, ләкин 5 м дан артмаган

(юл буйлап объект урнашкан очракта).

Гомумавыл өмәсен үткәргәндә һәм шәхси инициатива белән учреждениенең территориясе алдында төп фасад ягыннан урамга кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта), башка яктан 30 м радиуста эшләр башкарырга хокуклы;

4) сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәге оешмалар - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, аларга килү юллары, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге, керү юллары чигеннән 10 м ераклыкта якын территорияләр, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрнең санитар-яклау зоналары гамәлдәге санитария кагыйдәләре һәм нормалары таләпләре нигезендә билгеләнә;

5) бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә төзүче (подрядчы) - территорияләр, аларга килү юллары, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге, керү юллары чикләреннән 15 м ераклыкта якын территорияләр;

6) торак йортлар хуҗалары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә (яки, җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, җир кишәрлегенең факттагы чиге буенча), шулай ук җир кишәрлеге чигеннән 5 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 5 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Гомумавыл өмәсен үткәргәндә һәм шәхси инициатива белән булганда, ирекле нигездә территорияне җыештыру һәм үлән чаптыру эшләрен 5 метрдан артык башкарырга хокуклы;

7) стационар булмаган объектлар (лоткалар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хуҗалары - бирелгән җир кишәрлеге территориясе, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештергәндә, якындагы территорияне җыештыру эшләрен башкарырга һәм объектны урнаштыру урынының тышкы чигеннән 10 м ераклыкта үләнне чабып йөртергә хокуклы;

8) сәүдә һәм җәмәгать туклануы оешмалары (базарлар, кибетләр, рестораннар, кафелар) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килешенгән очракта, якындагы территорияне участок чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина йөрү өлешенә кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) җыештырырга.

Сәүдә объектларында урнаштырылган чүп савытларын тоту - сәүдәне гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан башкарылырга;

9) биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре - бинаның, корылманың периметры яисә бирелгән җир кишәрлегенең чиге буйлап, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 метрдан артык түгел (объект юл буйлап урнашкан очракта).

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештергәндә, янәшәдәге территорияне участок чикләреннән 10 метрдан артык радиуста һәм урамның юл өлешенә кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) җыярга;

10) автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан автомобиль заправка станцияләре, автомобиль постлары, транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтү станцияләре (автосервис, шиномонтаж һ.б.), сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә урнашкан территорияләр, шулай ук янәшәсендәге территория бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 15 м ераклыктагы һәм машина юлына кадәрге территорияләр;

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештереп,

якындагы территорияне участок чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр җыештырырга;

11) гараж кооперативлары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, аларга килү юллары, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге, керү юллары чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 10 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештереп, кишәрлек чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның юл өлешенә һәм аларга килү юлларына кадәр якын территорияне җыештырырга;

12) гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек һәм коммерциягә карамаган берләшмәләре - бирелгән җир кишәрлеге территориясе, шулай ук аңа якын урнашкан территория бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 10 метрдан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештергәндә, якындагы территорияне участок чикләреннән 20 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) җыярга;

13) җирләү урыннары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә, шулай ук янәшәсендәге территория бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 метрдан да артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта);

14) бүлеп бирелгән кишәрлекләр чикләрендә реклама конструкцияләре.

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештереп, 10 м радиуста территорияне җыештырырга, шулай ук әлеге конструкцияләр тирәсендә югарыда күрсәтелгән конструкцияләрдә урнаштырылган өзелгән һәм таркалган реклама плакатларына, баннерларга һәм башка реклама плакатларына кадәр;

15) килү һәм чүп җыю техникасын туктату нокталары - 5 м, шулай ук килү нокталары тирәсендә һәм чүп җыю техникасын, таратылган һәм таркалган чүп-чарны туктату нокталары;

16) автомобиль юллары янында урнашкан чүп-чар җыю бункерлары, бирелгән җир кишәрлеге территориясендә, шулай ук бункерлар тирәсендә радиуста 10 метрга кадәр чәчелгән һәм таркалган чүп-чарга кадәр;

17) гомуми файдаланудагы территориядә урнаштырылган чүп савытларын карап тоту - территорияне җыештыручы оешма тарафыннан шартнамәләр буенча гамәлгә ашырыла;

18) автотранспорт чараларының озак һәм кыска сроклы саклау тукталышлары хуҗалары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 10 метрдан артык булмаган (юл буйлап объект урнашкан очракта);

19) коммуналь билгеләнештәге корылмалар карамагында булган оешмалар - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта аңа якын территория;

20) идарә итүендә автоматик режимда эшләүче (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) инженерлык корылмалары булган предприятиеләр - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта якын территория;

21) хезмәт күрсәтү оешмасы - биләгән кишәрлекнең озынлыгы буенча ике яклы төзелешле урамнарда, киңлеге буенча - магистраль тротуарга кадәр, тротуар булмаганда - урамның машина юлының бордюр полосасына кадәр;

22) хезмәт күрсәтүче оешма - биләп тора торган участокның озынлыгы буенча берьяклы төзелешле урамнарда, ә киңлеге буенча - бөтен урамның киңлегенә, шул исәптән капма-каршы тротуарны һәм тротуар артында 10 метрны да кертеп;

23) хезмәт күрсәтү оешмасы - җир өсте өлешендәге 5 м ераклыктагы җир асты

һәм җир өсте кичүләре, баскыч җыеннары һәм күчешләрнең үзләре өчен.

4.5 статья

1. Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм җыештыру «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяҗлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре буенча билгеле бер башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Автомобиль юлларының юл буе полосасында яисә алар янәшәсендә урнашкан сервис (кибетләр, кафе, отельләр, АЗС, СТО, ял мәйданчыклары) объектларына бүлеп бирелгән территорияләрне тоту һәм җыештыру мондый объектларның хуҗасы (милекчесе) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6 статья

1. Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын тоту һәм карау түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

1) бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә - җир кишәрлегенең милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә - дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяҗлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре буенча билгеле бер башкаручы;

3) чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнгән урыннар чикләрендә (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) - әлеге объектларның хуҗалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә - күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар, асылда барлыкка килгән ишегалды территориясен (балалар һәм башка мәйданчыклар, рекреацион әһәмияттәге зоналар, транспорт чаралары саклау һәм туктап тору урыннары) кертеп;

5) җир өсте коммуникацияләренең, шул исәптән электр челтәрләренең, яктырту челтәрләренең, радиолинияләрнең сак зоналарында күрсәтелгән коммуникацияләр хуҗалары;

6) җир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күрсәтелгән коммуникацияләр хуҗалары.

4.7 статья

1. Кювет, торбалар, дренаж корылмаларын җыештыру һәм чистарту, урамнардан һәм юллардан грунт суларын һәм җир өсте суларын бүлеп бирү, яңгыр канализациясе һәм яңгыр сулары коелары коллекторларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

2. Яшел утыртмаларны аудару рөхсәтеннән башка яшел утыртмаларның төшләре, күчереп утырту, аларны кисеп алу һәм зарарлау, шулай ук бирелгән рөхсәтнең шартларын һәм срокларын үтәмәү, яшел утыртмаларны рөхсәтсез юкка чыгару дип таныла. Гаепләләр санкцияләнмәгән җимерелү өчен җаваплылыкка тартылалар, һәм зыян исәпләүнең гамәлдәге методикалары нигезендә исәпләнгән зыян түләтелә.

4.8 статья

1. Диспетчерлык пунктларын, шәһәр җәмәгать транспортының борылыш мәйданчыкларын тоту һәм җыештыру пассажирлар транспортын эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

4.9 статья

1. Иҗтимагый транспортны павильоннарны тоту һәм җыештыру махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан тәэмин ителә.

4.10 статья

1. Җәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә. Санитария һәм туалетларның техник торышы өчен җаваплылыкны аларның милекчеләре, хуҗалары, арендаторлары яки махсуслаштырылган оешмалар китерә, аларга хезмәт күрсәтә.

4.11 статья

1. Төзекләндерү, җыештыру һәм карап тоту эшләрен башкару ешлыгы, объектларның тиешле санитария һәм техник торышын тәэмин итүне исәпкә алып, эшләр заказчысы тарафыннан билгеләнә.

4.12 статья

1. вәкаләтле органнар муниципаль берәмлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә карап тоту һәм җыештыру эшләрен башкаруны тикшереп тора.

5 бүлек. Биналар, корылмаларнны карап тоту һәм алар урнашкан җир кишәрлекләре буенча гомуми таләпләр

5.1 статья

1. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм җир кишәрлекләренең эчтәлеген аларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре мөстәкыйль рәвештә йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән җәлеп итү юлы белән гамәлгә ашыралар.

2. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм җир кишәрлекләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;

2) җир кишәрлеген җыештыру, печән чабу һәм санитария-гигиена белән чистарту;

3) гражданнар, оешмалар һәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеге нәтиҗәсендә барлыкка килә торган җитештерү һәм куллану калдыкларын җыю һәм алып китү;

4) җир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау;

5) керү төеннәренең кар, боз һәм кузырекларын вакытында чистартырга, кар һәм карнизлардан, балконнардан һәм көймәләрдән, агачлар ябалдашларының зарарлануыннан саклану чараларын тәэмин итеп, очып китүләрне, карны һәм сосулны чистартырга;

6) кышкы чорда торак фонды белән идарә итүне гамәлгә ашыручы биналарның хуҗалары (арендаторлары) һәм идарәче оешмалар кар, наледи, сосулек, шулай ук алар барлыкка килгән саен кар түбәләрен һәм керү урыннары козырекларын вакытында чистарту оештырылырга тиеш;

7) тышкы сулы түбәләрне вакыт-вакыт кар катламы ясалуга юл куймыйча, 30 см дан артык калынлыктагы кар катламын чистартырга, ә җылытканда карны азрак калынлыкта ташларга кирәк;

8) җәяүлеләр зоналарына чыга торган кар, кар һәм сосулның түбәләрен, алар барлыкка килгән саен, билгеләнгән нормалар нигезендә куркыныч участокларның беренчел киртәләре белән чистартырга;

9) барлык төр түбәләрдә, балконнарны һәм керү төеннәренең козырекларын да кертеп, кар өслекләре ясалуга юл куймаска;

10) урамга караган түбәнең түбәсен һәм керү узелларының козырекларын һәм тәрәзә уемнарының кар белән капланган урыннарын, аларны тротуарларга ыргытып, түбә скаты өслегеннән тротуарларга ыргытылган бозны һәм сосулны тәүлекнең якты вакытында гына чистартырга. Түбәнең калган скатларыннан кар ташлау, шулай ук яссы түбәләр эчке ишегалды территорияләренә чыгарылырга тиеш. Кар ыргыту алдыннан кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итүче сак чаралары үткәрергә кирәк. Йортлардан ташланган кар, гомуми файдаланудагы юлларга җыештырылган һәм юлның алгы өлеше буйлап урнаштырылган бозлыклар, юл өлешен җыештыручы зат белән төзелгән шартнамә нигезендә кар чыгару белән бер үк вакытта чыгарыла;

11) түбәдән һәм керү төеннәренә кар салганда агачларның, куакларның, урам электр яктыртуның һава линияләренең, электр корылмаларының, реклама конструкцияләренең, светофор объектларның, юл билгеләренең, элемтә линияләренең тулысынча сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрергә тиеш.

3. Юридик затлар (индивидуаль эшкуарлар) һәм физик затлар үз милкендәге, биләгән яисә файдаланган җир кишәрлекләрендә Сосновский борщевикын юкка чыгару эшләрен башкарырга тиеш.

6 бүлек. Фасадларның тышкы күренешенә һәм эчтәлегенә, биналар, корылмалар, керү төркемнәре, түбәләр һәм йорт билгеләренә карата гомуми таләпләр

6.1 статья

1. Биналар, корылмалар фасадлары өчен төп шарт архитектура-сәнгать образының, материалларның һәм төсле чишелешнең стиль ягыннан бердәмлеге булып тора.

2. Фасадның каль участоклары, детальләр, элементлар һәм өстәмә җиһазлар комплекслы карар нигезендә урнаштырылырга тиеш.

3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары расланган дизайн-проект (паспорт) нигезендә урнаштырылырга тиеш.

6.2 статья

1. Төсле карар фасадның характеристикаларына һәм стиленә, объектның функциональ билгеләнешенә, әйләнә-тирә мохиткә туры килергә тиеш.

2. Урамнан, стеналардан һәм арка юлларын ябудан каралган йортларның (ян фасады) сатучылары фасадның төсләр чишелеше паспорты нигезендә тулысынча төп фасад төсенә буяла.

6.3 статья

1. Биналарның, корылмаларның фасадлары төзелеш өлешендәге, декоратив бизәлештәге һәм инженерлык элементларына күренеп торган зыян китермәскә һәм тиешле эстетик халәттә ярдәм ителергә тиеш.

2. Биналарның фасадларын, аерым детальләрне бетерү яисә үзгәртү белән бәйле корылмаларны үзгәртү норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителә.

3. Бина фасадының төсләр гаммасы бинаның фасадларының төс чишелеше паспорты нигезендә билгеләнә һәм билгеләнгән тәртиптә килештерелә. Бинаны, корылманы эксплуатацияләгәндә яисә ремонтлаганда төсләр тонын үзгәртү килештермичә рөхсәт ителми.

4. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан биналарның фасадлары бүлеге мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге кануннар һәм мәдәни мирас объектларын саклау өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештереп, мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештереп гамәлгә ашырыла һәм биналарның архитектура стилендә, шул исәптән урамнарны төзүнең гомуми стилендә башкарыла.

5. Фасадларның әйләнәсе штукатур, канлы һәм гүзәл эшләрне кабул иткәннән соң һәм бинаның фасадларының төсләр чишелеше паспорты нигезендә генә үткәрелә.

6. Ремонттан, үзгәртеп корудан соң фасадлар алу кабул итү комиссиясе тарафыннан башкарыла, аның составы Башкарма комитет тарафыннан раслана.

6.4 статья

1. Биналарның, корылмаларның фасадларын тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) фасадларның, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм көймә коймаларын, карнизларны, аерым баскычларны, төшү һәм баскычларны киртәләүне, витриналарны, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтлауны һәм торгызуны һәм торгызуны һәм аларның төсен;

2) сулыкларның, су торбаларының һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм аларның эчтәлеген тәэмин итү;

3) герметизацияне, җөйләрне сүтеп ябыштыруны, ярыкларны һәм казылмаларны;

4) тәрәзә төпләрен һәм подвалга керү урыннарын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

5) фасадта урнаштырылган электр яктырткычын төзек хәлдә тоту һәм аны караңгы төшү белән кабызу;

6) фасадларның торышына һәм эксплуатацияләү шартларына карап, өслекләрен вакытында чистарту һәм юдырту;

7) тәрәзә һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткечләрне вакытында юу;

8) язулардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук китерелгән граффитидан чистарту.

2. Фасадларның конструкторлык элементлары һәм эшләнеше аларның нормаль тузган саен торгызылырга яисә кинәт зарарлану шартлары барлыкка килгәндә (аварияләр, стихияле бәла-казалар, янгын һ.б.) әлеге хәлләр туктатылганнан соң ике ай эчендә торгызылырга тиеш.

6.5 статья

1. Түләнергә тиешле биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның фасадлары элементлары составына түбәндәгеләр керә:

1) приямкалар, подвалга керү урыннары һәм чүп-чар окамералары;

2) керү төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, култыксалар, ишек өстендәге козыреклар, коймалар, ишекләр һ.б.);

3) цоколь һәм отмостка;

4) диварлар яссылыгында;

5) фасадларның чыгыш ясаучы элементлары (балконнар, көймәләр, эркерлар, карнизлар һ.б.);

6) түбәләр, шул исәптән рәшәткәләрне киртәләүче вентиляция һәм төтен торбаларын да кертеп, түбәгә чыгу һәм башкалар;

7) архитектура детальләре һәм тышкы кыяфәте;

8) чокырларны да кертеп, су үткәргеч торбалар;
9) парапетлы һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;
10) тәрәзә, балкон, билбау, цоколь, свеслар һ.б.ларның металл бизәлеше;
11) асылмалы металл конструкцияләр (әләм тотучылар, анкерлар, янгын баскычлары, вентиляция җиһазлары һ.б.);
12) панельләр һәм блоклар арасындагы горизонталь һәм вертикаль җөйләр (эре панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);
13) пыяла, рамнар, балкон ишекләре;
14) биналарга якын урнашкан стационар киртәләр;
15) урам исемнәре һәм йорт номерлары булган күрсәткечләр.

6.6 статья

1. Тиешле вазыйфалары йөкләнгән биналарның, корылмаларның милекчеләре, башка хокук ияләре һәм башка затлар түбәндәгеләргә бурычлы:
1) кирәк булган саен, ләкин елга бер тапкырдан да ким түгел, махсус техника һәм методика буенча юу кулланып, фасадларны чистартырга һәм юарга;
2) кирәк булганда, елга ике тапкыр, язын (җылылык системаларын сүндергәннән соң) һәм көзен (җылыту сезоны башланганчы), кагыйдә буларак, химик чаралар, тәрәзәләр пыяласының эчке һәм тышкы өслекләрен, балкон һәм көймә ишекләрен, керү ишекләрен чистартырга һәм юарга;
3) облицовка, штукатурка, фактур һәм төсле катламнарның җирле җимерелүе ачыкланган саен, штукатуркадагы ярыкларны, облицовка җөеннән эремәне, кирпеч һәм вак кисәк кладкаларын аерып алуны, җыелма биналарның тулы кисемнәренең герметлаштыра торган өлешләрен җимерүне, стеналарның калкып чыга торган өлешләрендә металл өслекләренең зарарлануын яисә тузуын, су торбаларын, юеш һәм күгәргән тапларны, җылынган һәм сөрелгән урыннарны җимерүне, өслекнең гомуми пычрануын, парапетларны җимерүне һ.б. бетерергә, аларны алга таба үстерүгә юл куймыйча, аларны ачыкларга тиеш;
4) фасадның аерым элементларын (цоколь, крылец, баскычлар, приямкалар, керү ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм көймәләр, су агышлы торбалар, тәрәзә төпләрендәге отливлар, сызыкча ачышлар һәм башка конструктив элементлар) ремонтлауны кимендә өч елга бер тапкыр башкарырга;
5) чыгыш ясаучы конструкцияләр җимерелү ихтималы булган очракта, саклау-кисәтү чараларын (коймалар, сеткалар урнаштыру, элементның җимерелә торган өлешен демонтаж һ.б.) башкарырга.

6.7 статья

1. фасадларны эксплуатацияләгәндә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:
1) биналарның һәм корылмаларның фасадлары стеналары өслегенең зарарлануы (пычрануы): подтеклар, ефәк буяулар, ярыклар булу, штукатурка, тышлау җайланмалары өзелү, кирпеч кладка зыян килү, тимер-бетон конструкцияләренең саклык катламын өзү һ.б.
2) биналарның һәм корылмаларның архитектура һәм сәнгать-скульптур детальләренә зыян китерү (аларның проект документациясе каралган очракларда булмау);
3) панераара бәрелешләрнең герметизациясен бозу;
4) штукатуркаларның, тышчаларның, фасадларның, биналарның яисә корылмаларның цоколь өлешенең бизәкле катламының зарарлануы (шартлавы, пычрануы), шул исәптән тәрәзә, керү приямкалары конструкциясенең төзексезлеге;
5) биналар һәм корылмалар фасадларының чыгыш ясаучы элементлары: балконнар, лоджий, эркерлар, тамбурлар, карнизлар, козыреклар зарары (пычрануы);

6) балконнарның, көймәләрнең, парапетларның, түбәләрнең коймаларын җимерү (булмау, пычрану);

7) фасадны һәм аның элементларын әлеге бинаның төсе буенча шул бинаның билгеләнгән бинасыннан, проект тирбәлешле паспорты белән корылмадан аерыла торган материалларны бизәкләү һәм буяу;

8) вәкаләтле орган белән килештермичә, урамның, тыкрыкның, мәйданның, бинаның номерын, корылманың номерын, корпусның яисә төзелешнең күрсәткечләрен ирекле рәсмиләштерү, урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

9) расланган үрнәкләргә туры килми торган урам исемнәре һәм йортларның номерлары белән күрсәткечләр урнаштыру;

10) бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә флаглар, флаглар тотучыларның корылмалары, флагштоклар урнаштыру һәм эксплуатацияләү, проект вәкаләтле орган белән килештерелгән булса;

11) бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларын, вәкаләтле орган белән килештерелгән дизайн-проекттан башка урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

12) яңа архитектура детальләрен төшерү, алмаштыру яисә урнаштыру, яңа проемотларны урнаштыру, тәрәзә рәвешләрен үзгәртү, яңа балконнарны һәм көймәләрне, эркерларны яңадан җиһазлау яисә урнаштыру, билгеләнгән тәртиптә килештермичә һәм рөхсәт алмыйча, балконнар арасында пространство төзү;

13) биналарның, корылмаларның фасадларын (җитештерү, склад, индивидуаль торак төзелешеннән тыш) төрү өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы территорияләрдә биналар, корылмалар, фасадлар белән чыга торган корылмаларны (төзелеш төзелешләреннән тыш) чикләү өчен (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юл йөрү, яр буйлары, скверлар, яшел зоналар) төзү өчен профнастилны, сайдингны, металл кәгазьләрне һәм башка шундый материалларны куллану, мәдәни мирас объектларыннан тыш;

14) җимерелгән яисә зыян күргән архитектура детальләрен торгызылганчы фасадларның төсе;

15) фасадларның өлешчә бизәге (биналарның беренче катларының тулы бизәге искәрмә булып тора);

16) төсләр чишелешен ирекле үзгәртү, рәсемнәр, үрелешләр калынлыгы һәм фасадларның башка элементлары, шул исәптән тәрәзә һәм витриналар, ишекләр, балконнар һәм көймәләр, фасадның гомумархитектура карарына туры килми торган борылышлар һәм җиһазлар калынлыгы;

17) биналарның һәм корылмаларның фасадларын төзүнең декоратив карарын һәм тышкы күренешен боза торган өстәмә элементлары һәм җайланмалары;

18) гомуми файдаланудагы территорияләрдән чыга торган һәм тикшерелә торган фасадлар булган биналарда һәм корылмаларда чукрак металл полотнолар урнаштыру, фасадның архитектур карарына туры килми торган ишек тулмаларын урнаштыру, фасадтагы башка керү юлларының характерын һәм төсләрен карап хәл итү;

19) фасад яссылыгына мөнәсәбәттә ишек блогының урнашуы һәм үзгәрүе;

20) тәрәзә һәм ишек тартмасы белән проемо арасындагы җөйләрнең сыйфатсыз карары, ул фасадның тышкы күренешен начарайта;

21) пыяла кисәкләренең үтә күренмәлелеген, төсен һәм декоратив пленкалары белән каплануын, пыяла кисәкләре белән пыяла ябыштыруын ирекле үзгәртү;

22) балконнарның нинди дә булса үзгәрешләрен җитештерү, тиешле рөхсәттән башка көймә җитештерү, келәмнәрне, кием-салымны, балконнарның тышкы ягыннан эчке кием, урамга чыга торган биналарның төп фасадларының тәрәзәләрен җитештерү, шулай ук аларны йорт кулланылышының төрле предметлары белән тәэмин итү;

23) архитектур детальләрдә, декор элементларында, кыйммәтле архитектур бизәкле өслекләрдә тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру, шулай ук архитектур өслекләрне зарарлауга китерә торган беркетү;

24) фасадның гамәлдәге декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын керү төркеме элементлары, керү төркемнәрен урнаштырганда яңа бизәкләү һәм реклама белән капларга;

25) биналарга, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары корылмаларына үз белдеге (законсыз) беркетү;

26) афишалар, белдерүләр, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукция элү һәм ябыштыру, шулай ук биналар, корылмалар фасадларында граффити ясау.

6.8 статья

1. Антеннаны урнаштыру рөхсәт ителми:

1) төп фасадларда;

2) түбәдә, ишегалды фасадларында һәм брандмауэрларда;

3) биналарның түбәләрендә, биналарның һәм корылмаларның (манаралар, гөмбәзләр) силуэт төгәлләүләрендә, парапетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында;

4) фасадның почмак өлешендә;

5) балконнар, көймә коймаларында.

6.9 статья

1. Тышкы күзәтү видеочаралары лапаслар, козыреклар, балконнар, эркерлар, архитектур детальләрдән азат булган фасад кишәрлекләрендә, декорларда, бизәлешнең кыйммәтле элементларында урнаштырыла. Колонналарда, фронтоннарда, карнизларда, пилястраларда, порталларда, козырекларда, балконнар цокольләрендә тышкы күзәтү камераларын урнаштыру рөхсәт ителми.

6.10 статья

1. Гамәлдәге законнар нигезендә түбәндәгеләр рөхсәт ителә:

1) керү юлларында вәкаләтле орган белән килештерелгән мәгълүмати стендлар урнаштыру;

2) урам буйлап урнашкан биналарда ишегалды фасадлары ягыннан тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру.

7 бүлек. Керү төркемнәрен карап тоту

7.1 статья

1. Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту җайланмасы, лапас (козырек), өслекләрне үзара бәйләү элементлары (баскычлар һ.б.), инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен (пандуслар, култыксалар һ.б.) белән җиһазларга кирәк.

2. Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәрткәндә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) фасадның гамәлдәге декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын керү төркеме элементлары, яңа бизәкләү һәм реклама белән ябу;

2) гомуми файдаланудагы территориядә чыга торган фасадлардагы җир өсте тигезлегеннән 1,2 м дан югарырак урнашкан биналарга подвалга һәм цоколь катына керү җайланмасы;

3) җәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулый торган терәк элементларын (колонналарны, агып төшүне һ.б.) урнаштыру;

4) бина фасадының комплексы чишелешен исәпкә алып, проект документациясен эшкәртмичә ике һәм аннан күбрәк керү җайланмасы (булганнарын исәпкә алып);

5) тротуарлар зонасында урам-юл челтәре зонасында җиңел конструкциялардән (баскычлар, пандуслар, баскыч, яшелләндерү) керү төркеме элементларының минималь норматив киңлеге 0,5 метрдан артыкка якын тротуарга урнаштыру;

6) җиңел конструкцияләрдән кергән керү төркемнәренең кызыл линияләреннән читтә 1,5 м дан артыкка урнашуы;

7) күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренең ризалыгын алмыйча, керү төркемен күпфатирлы йортта урнаштыру;

8) торак урын милекчесенең ризалыгын алмыйча керү төркемен урнаштыру өчен балкон куллану;

9) күпфатирлы йортларда урнашкан торак булмаган биналарның керү төркемнәрен рөхсәтсез урнаштыру, вәкаләтле орган белән килештермичә.

8 бүлек. Түбәне карап тоту

8.1 статья

1. Биналарның, корылмаларның түбәләре, су үткәрү системасы элементлары, төтен чыгару һәм вентиляция системалары төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава торышы шартларында йорт һәм җәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

2. Кышкы чорда кар, наледи һәм сосулның керү узелының түбәсен һәм козырекларын вакытында чистарту оештырылырга тиеш.

3. Җәяүлеләр зоналарына чыга торган якларда кар түбәсен чистарту участоклар киртәсе белән башкарылырга һәм барлык кирәкле саклык чараларын кабул итеп, бары тик тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш.

4. Башка скат түбәләреннән, шулай ук яссы түбәләрдән кар ташлау эчке ишегалды территорияләренә башкарылырга тиеш.

5. Түбәдән җәяүлеләр юлына ташланган, җәмәгать транспортын көтү тукталган, карның үткән өлеше һәм кичекмәстән җыештырылырга тиеш.

6. Кар һәм наледи ташлаганда, наратларны кыяганда, түбәдә ремонт эшләрен һәм башка эшләрне башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләренең, яктырту һәм элемтәнең, юл билгеләренең, юл светофорларының, юл киртәләренең һәм җайланмаларының, җәмәгать транспортын көтү павильоннарының, декоратив бизәкләрнең һәм инженерлык элементларының сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зарарланган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зарарланган очракта торгызылырга тиеш.

7. Рөхсәт ителми:

1) түбә өстендә түбәләр, түбә өчен билгеләнгән предметлар (көрәкләр, скрепкалар, ломнар), төзелеш материаллары, ремонт калдыклары, файдаланылмый торган механизмнар һәм башка предметлар төзү;

2) су үткәргеч торбалар бүрәнәләренә боз, кар һәм чүп-чар биналары түбәсеннән ташлана.

8.2 статья

1. Биналарның, корылмаларның түбәләре су үткәргечләре булырга тиеш, алар җәяүлеләр һәм җәяүлеләр зоналарына агып төшә торган суның турыдан-туры элэгүенә юл куймый. Желоба, воронка, водостоклар аерылгысыз булырга һәм җыелган су күләменең үткәрүенә исәпләнергә тиеш. Юл кырыйларына җәяүлеләр зоналары булган биналар ягына чыга торган шоферлар җәяүлеләр юлыннан читкә китәргә тиеш.

9 бүлек. Йорт билгеләрен карап тоту

9.1 статья

1. Биналар, корылмалар Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы « Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2015 елның 19 ноябрендәге 12 карары белән расланган Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләрне рәсмиләштерүне һәм урнаштыруны регламентлаштыручы Нигезләмәгә ярашлы рәвештә эшләнгән йорт билгеләре белән җиһазландырылырга тиеш. 2. Биналар, корылмалар унификацияләнгән (форма, зурлык, төсле чишелеш, шрифт белән язылу) адреслау билгеләре (аншлаглар һәм номер билгеләре), торак йортлар подъездлар һәм фатирлар номерлары күрсәткечләре белән җиһазландырылырга тиеш.

9.2 статья

1. Аншлаглар Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә бертөрле үлчәмдәге шрифт белән башкарыла.

2. Аншлагларны урнаштыруга гомуми таләпләр түбәндәгеләр:

1) урнаштыру урыннарын унификацияләү, урнаштыру буенча бердәм кагыйдәләрне үтәү;

2) җәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәте шартларын, биналарның кабул итү дистанцияләрен, архитектурасын, яктыртылуын, яшел утыртмаларны исәпкә алып яхшы күренүчәнлек.

9.3 статья

1. аншлагларны урнаштыру түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

1) җир өстеннән биеклеге - 2,5 - 3,5 м (заманча төзелеш районнарында - 5 м га кадәр), бина почмагыннан 1,0 м ераклыкта;

2) чыгыш ясаучы архитектура детальләреннән ирекле булган фасад участогында урнаштыру;

3) фасадның вертикаль кучәренә гади, архитектур әгъзаларына бәйлелек;

4) күрше фасадларда билгеләр урнаштыруның бердәм вертикаль билгесе;

5) тышкы каплагыч объектлар (агачлар, корылмалар) булмау;

6) урам исемнәре күрсәтелгән күрсәткечләр бинаның ике ягында да чатларда урнашкан биналар диварларында билгеләнә;

7) урам чатында әлеге чатка чыга торган йортлардагы күрсәткечләр билгеләнә.

2. Номер тамгалары түбәндәгечә урнаштырылырга тиеш:

1) төп фасадта - фасадның уң ягындагы простенкада;

2) транспортның берьяклы хәрәкәте булган урамнарда - транспорт хәрәкәте юнәлешенә якын булган фасада ягында;

3) төп керү юлында - уң яктан яисә проем өстеннән;

4) ишегалды фасадларында - квартал эчендәге юл читлегендә;

5) сәнәгать предприятиеләре коймаларында һәм корпусларында - төп керү, керү юлыннан уңда.

3. Подъезд һәм фатирлар номерлары күрсәткечләре аларда ишек уемы өстендә яисә ишек уемын тутыру импостенда (горизонталь табличка), яисә ишек уемыннан уңда 2,0 - 2,5 м биеклектә (вертикаль күрсәтмә) урнаштырыла.

4. Аншлаглар һәм номер тамгалары чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренең чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

9.4 статья

1. Флагштокларны билгеләнгән тәртиптә расланган проект буенча йорт фасадына урнаштырырга кирәк.

2. Янгын гидрантларының урнашу күрсәткечләре, полигонометрик билгеләр, геодезик тамгаларның урнашу күрсәткечләре биналарның, камераларның, магистральләрнең һәм су үткәргеч һәм канализация челтәрләренең цокольләрендә урнаштырырга тиеш.

3. Югарыда күрсәтелгән тамгаларның сакланышы һәм төзеклеге өчен аларны билгеләгән оешмалар җаваплы була.

9.5 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) чыгыш ясаучы вывескалар, консольләр, шулай ук аны кабул итүне кыенлаштыра торган объектларның номерлы билгесе белән янәшә урнаштыру;

2) фасадның чыгыш ясаучы элементлары янында яисә фасадның заглубленный участокларында, декор, кәрнизләр, капка элементларында номерлы билгеләр һәм күрсәткечләр урнаштыру;

3) аншлагларның билгеләнгән урыннан ирекле хәрәкәт итүе.

10 бүлек. Җир кишәрлекләрен, җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм янәшәсендәге территорияне төзекләндерү

10.1 статья

1. Җир кишәрлекләренең территорияләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) көндәлек чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (наледидан) җыештыру;

2) юлларның, күперләрнең, урамнарның, тротуарларның, машина юлларының, җәяүлеләр территорияләренең машина юлларын юлларының бозга каршы материаллары белән эшкәртү;

3) кар көрәү һәм себерү;

4) кар һәм боз (боз берәмлекләре) кар-боз берәмлекләрен саклау һәм утильләштерү буенча махсуслаштырылган мәйданчыкларга чыгару;

5) контейнер мәйданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп савытлары, эскәмияләр, кече архитектура рәвешләрен һәм башкаларны чиста һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

6) чүп-чар җыю камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер мәйданчыкларын җыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

7) яңгыр суларын һәм кар суларын чыгару;

8) каты көнкүреш, эре габаритлы һәм башка калдыкларны җыю һәм алып китү;

9) каты көнкүреш калдыкларын (ыргаклар, ботаклар) җыю контейнерына аудару, агач һәм куаклар кисү эшләрен башкарганнан соң барлыкка килгән баулы калдыкларны (ыргаклар, ботаклар) җыю өчен чыгарылу тыела;

10) һаваның тузанлануын һәм дымлануын киметү өчен территорияләргә сибү;

11) яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны карауны тәэмин итү;

12) коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларын), юлларны, күперләрне, җәяүлеләр өчен кичүләрне төзегәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзекләндерүнең бозылган элементларын торгызу, реставрацияләү, археологик һәм башка җир эшләрен

башкару;

13) гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә смотр һәм яңгыр сулары агызу коеларын (яңгыр сулары канализациясен), җир асты коммуникацияләре (корылмалары) коеларын карап тоту;

14) төзелеш мәйданчыкларының коймаларын, шул исәптән төгәлләнмәгән төзелеш объектларын карап тоту. Эшләр алып барылмаган төзелеп бетмәгән объектлар эстетик күренеше булган һәм кешеләрнең һәм транспортның иминлеген тәэмин итүче төзелеш челтәрләре белән ябылырга тиеш;

15) җимерелгән (сүтелгән, җимерелгән) биналарны, корылмаларны җир кишәрлекләре коймаларын урнаштыру һәм тоту, алар чит затлар территориясенә керү мөмкинлеген һәм (яисә) калдыкларны рөхсәтсез урыннарда урнаштыру мөмкинлеген юкка чыгара.

11 бүлек. Юлларны карап тоту

11.1 статья

1. Юлларны тоту «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяҗлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре буенча билгеләнгән башкарма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Юл территорияләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) юллар, тротуарлар, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге машина юлларын ремонтлау;

2) тротуарлардан (җәяүлеләр зоналары, сукмаклар) һәм юлларның, ясалма юл корылмаларының пычрак, чүп-чар, кар һәм боз җыештыру;

3) юл өслекләрен юу һәм сиптерү;

4) газларны һәм яшел утыртмаларны карау;

5) кече архитектура рәвешләрен ремонтлау һәм буяу;

6) ясалма юл корылмалары составына керә торган смотр һәм яңгыр сулары коеларын, уен каналарын һәм ачык лотоколарны төзү, ремонтлау һәм чистарту;

7) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура рәвешләрен ремонтлау, ремонтлау һәм ел саен буяу.

11.2 статья

1. Транспорт чаралары милектә һәм (яисә) файдалануда булган юридик затларга, индивидуаль эшкуарларга һәм гражданнарга транспорт чараларының чиста тышкы төрен тәэмин итәргә тәкъдим ителә.

11.3 статья

1. Юл капланмаларын саклау максатларында түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) йөкне сүс белән ташу;

2) рельслар, бүрәнәләр, тимер балчыклар, торбалар, кирпеч, башка авыр предметларны, конструкцияләр детальләрен төяү-бушату эшләрен башкарганда аларны һәм туфракны билгеләнгән мәйданнардан читтә юлларда, тротуарларда, газларда җир эшләре башкарганда складлау;

3) каты өслекле юллар, чылбыр йөрешендә машиналар буенча перегон;

4) квартал эчендәге җәяүлеләр юллары, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм туктап тору;

5) моның өчен билгеләнгән урыннардан тыш транспорт чараларын юу;

6) үз йөреше белән асфальт өслекле юллар буйлап чылбырлы механизмлы машиналар хәрәкәте;

7) үз йөреше белән зур күкрәкле, авыр йөкле үзйөрешле машиналарның һәм механизмнарның хәрәкәте, аларның йөрү өлешенә карата чагыштырма авырлыгы билгеләнгән нормалардан һәм күрсәтмәләрдән артып китә;

8) территорияләрне пычратуга юл куймый торган брезент яисә башка материал белән капланмаган грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, җиңел тара, яфраклар йөртү;

9) кар, боз, пычрак, җитештерү һәм куллану калдыклары юлларның машина юлына һәм аларга якын территориягә ташланган;

10) юлларда, тротуарларда һәм газларда кар, пычрак, чүп-чар җыеп алырга;

11) юлларның һәм тротуарларның юл өлешен җылы чорда юешсез җыештырырга;

12) юлларның машина өлешен юганда газларга, тротуарларга һәм транспорт инфраструктурасының башка объектларына пычрак һәм чүп-чарны юарга;

13) юлның машина юлына, бетон эремәнең тротуарына, транспорт чарасын йөрткәндә битумга агызып, шулай ук аларны әлеге максатлар өчен билгеләнгән булмаган транспорт чаралары белән йөртүгә;

14) теләсә нинди сыеклыкны машина юлына, тротуарга, кюветка, яшел утыртмалар булган территориягә агып төшерү;

15) юл өлешендә, тротуарларда, газларда бетон, башка төзелеш эремәләре әзерләү;

16) су саклау зоналары чикләрендә транспорт чаралары (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус җиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми;

17) транспорт чарасын ремонтлаганда Иске Шөгер авыл җирлегетерриториясен пычрату;

18) авыр йөкле транспорт чаралары, шулай ук, муниципаль берәмлек территориясен җыештырганда чүп чыгаруны оештыручы транспорт чараларыннан тыш, махсус рөхсәтсез техника йөрү;

19) төзелеш мәйданчыкларыннан автотранспортның грунтын һәм тәгәрмәчләрен, авария хәлендәге, ремонт һәм башка төр эшләрне җитештерү урыннарын алып чыгу;

20) тимер-бетон блоклар, баганалар, киртәләр кую юлы белән юлларның, тротуарларның юл өлешен үз белдеге белән ябу;

21) күпкатлы йортның керү ишеге төбендәге мәйданчыкта, ел фасылларына, балалар, спорт һәм уен мәйданчыкларында, эчке киемнәрне киптерү һәм келәмнәрне, тротуарларны чистарту өчен мәйданчыкта, кешеләр күпләп ял итә торган урыннарда, пляжларда, скверларда автотранспортның урнашу һәм урнашу вакытына карамастан;

22) шәхси автотранспорт хуҗаларына кышкы чорда озак вакыт (2 сәгатьтән артык) урамнарның һәм торак пунктның йорт эчендәге машина юлларыннан транспорт чараларын саклау һәм урнаштыру өчен файдалану тыела.

11.4 статья

1. Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

1) җәяүлеләр өчен юл куймый торган металл киртәләрнең һәм тротуар баганаларының сезонлы япмасы кышкы сезон тәмамланганнан соң, төзекләндерү айлыгы уздырылган чорда ел саен гамәлгә ашырыла. Каплама алдыннан ремонтланган, пычрактан чистартылган, юылган һәм пычранган булырга тиеш;

2) барлык юл билгеләмәсе заказчы тарафыннан билгеләнгән срокларда һәм чиратлылык тәртибендә расланган паспортлар (схемалар) нигезендә башкарылырга тиеш;

3) юлларның юл билгеләре таләп ителә торган төсләр һәм яктылык-техника характеристикаларын, эләктерү коэффициентын, эксплуатацияләүнең бөтен чоры дәвамында мәйдан буенча сакланышын тәэмин итәргә тиеш;

4) юл билгеләрен беркетү конструкцияләре һәм системалары күренү шартларына һәм монтаж мөмкинлекләренә карап сайлана;

5) юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

2. Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгын китереп чыгарган сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә.

3. визуаль-коммуникация системасы элементлары (транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлегенең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре (торак пунктлар, техник объектлар һ.б.) юлларда һәм транспорт чишелешләрендә аларга таба хәрәкәт юнәлешләрен күрсәтү өчен билгеләнә.

11.5 статья

1. Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юллар) җыю автомобиль юлларын, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесәләрен), җәмәгать транспортын, пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан ясалма юл корылмаларын даими чистарту чаралары комплексын үз эченә ала.

2. Язгы-җәйге чорда юлларны җыештыру юуны, сибүне, тузанлануны бетерүне, себерүне һ.б. үз эченә ала. Көзге-кышкы чорда юлларны җыештыру чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, юлларны ком-тоз катнашмасы белән тутыруны, тротуарларны коры ком сибүне күздә тота.

3. Экстремаль шартларда юлларны җыештыру өчен вәкаләтле орган юлларны җыештыру буенча чаралар комплексын күздә тоткан эшләрнең авария планын әзерләргә тиеш.

11.6 статья

1. Юлның машина өлешен, орлык һәм резерв полосаларын, юлларның, юлларның лотка зоналарын типтерү (якынча дымлану белән) көндез - 8.00 дән 21.00 сәгатькә кадәр, ә магистраль һәм транспортның интенсив хәрәкәте булган урамнарны төнлә 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр гамәлгә ашырыла.

2. Мәйданнарның, магистральләрнең, урамнарның һәм машина юлларының, ясалма юл корылмаларының бөтен киңлегенә үтеп йөрү өлеше төнлә (23.00 дән 7.00 сәгатькә кадәр) һәм көндезге (7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр) башкарыла. Юл читендә юылганда, су агымын тротуарларга смета һәм чүп-чар агызу, газоннар төшерү, җәмәгать транспортын көтү тукталышы, биналарның фасадына якын урнашу, сәүдә объектлары һ.б. алу рөхсәт ителми. Кызу көннәрдә (һава температурасы 25 градтан югары булганда) юлның бер өлешенә су сибү 12.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр интервал белән башкарыла.

3. Юл буенда урнашкан урналарны чистарту көненә кимендә бер тапкыр башкарыла, тукталыш мәйданчыкларында - көнгә ике тапкыр.

4. Автобусларның көтү тукталышлары, автобусларның чүп-чар чыгару мәйданчыклары тулысынча чүп-чардан чистартылырга тиеш.

5. Җәмәгать транспортының ахыргы чүп-чар чыгару мәйданчыклары калдыклар җыю өчен биотуалет һәм контейнерлар белән җиһазландырыла. Җәйге чорда мәйданчыклар пычрактан һәм тузаннан чистартыла, кышкы чорда кар чистартыла, бозлавыкта бозлавыкка каршы материаллар эшкәртелә.

11.7 статья

1. Җәмәгать транспортының көтү павильоннары тузанланмаган, буялган һәм юылган, рөхсәт ителмәгән мәгълүмати-басма продукциядән, граффитидан чистартылган булырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш. Җәмәгать транспортын көтү павильоннарын җыю - җәйге чорда айга кимендә сигез тапкыр, кышкы чорда - кирәк булган саен башкарылырга тиеш.

11.8 статья

1. Аерым элементлар буенча юлларны җәйге җыештыруга таләпләр:

1) үтеп йөрү өлеше төрле пычранулардан тулысынча чистартылырга һәм бөтен киңлеккә юылырга тиеш. Җайлаштыру сызыклары белән билгеләнгән көзге, резерв полосалар комнан һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

2) ике метрлы лотка зоналарының грунт-комлы нанослар һәм пычранулары булырга тиеш түгел. Махсуслаштырылган машиналарның эш цикллары арасында барлыкка килергә мөмкин комлы кисәкчәләр һәм төрле вак чүп-чар белән пычранулар рөхсәт ителә;

3) тротуарлар һәм аларда урнашкан җәмәгать транспортын көтү тукталышлары грунт-комлы нанослардан, төрле чүп-чардан һәм юылудан тулысынча чистартылырга тиеш. Җыештыру цикллары арасында барлыкка килергә мөмкин булган вак ком һәм вак чүп-чар белән пычранулар рөхсәт ителә;

4) юл кырыйлары эре габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

5) бүлү полосалары бөтен өслектә ком, пычрак һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш. Катлаулы стеналар, металл киртәләр, юл билгеләре һәм күрсәткечләр елына кимендә ике тапкыр юылырга тиеш. Газ-ннар рәвешендә эшләнгән бүлү полосалары чүп-чардан чистартылырга тиеш, үлән капламының биеклеге 10 - 15 см дан артмаска тиеш;

6) юлларның бүленгән полосасында үлән капламы биеклеге 10 - 15 см дан артмаска тиеш.

11.9 статья

1. Кышкы чорда юлларны чистарту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) кар һәм юл йөрү өлешен чистарту, җәмәгать транспортын көтү тукталышлары, себерү, карны өемнәргә күчерү һәм кар чыгару;

2) юлларны, тротуарларны эшкәртү, кар яву башланган һәм бозлавык барлыкка килгән вакыттан алып җәмәгать транспортының бозга каршы материаллар белән көтүен туктату;

3) юлларның машина юлыннан кар билгеләнгән тәртиптә башкарма комитет җитәкчесе күрсәтмәсе белән килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарга чыгарылырга тиеш;

4) юлларның, тротуарларның, парковкаларның (парковка кесәләренең) юл өлешендәге кар җыештыру, җәмәгать транспортын көтү тукталышлары кар капламы билгеләнгән вакыттан бирле даими рәвештә башкарылырга тиеш;

5) кар яуган вакытта тротуарларда урнашкан җәмәгать транспортының көтү тукталышларын җыештыру тәүлегенә ике тапкыр башкарылырга тиеш. Җәмәгать транспортын, юл чатларын, җәяүлеләр өчен кичүләрне көтү тукталышларыннан кар тәүлек дәвамында чыгарылырга тиеш;

6) юлларның машина юлларын механикалаштырылган ысул (урып-җыю техникасы комплекслары) белән җыештырганда һәм кар өемнәре барлыкка килгәндә җәяүлеләр өчен чыгу урыннары урыннарында, парковкалар (парковка кесәләре) алдында, җәмәгать транспортын көтү тукталышларында, машина узу юлларында сүтәргә кирәк;

7) юлларның һәм аңа якын тротуарларның юл өлешеннән чистартыла торган кар киң урамнарда, мәйданнарда һәм проспектларда - аерым полосага, юлдагы юлларда, башка урамнарда - юлның алгы өлешенә (юлның бер яисә ике ягына карап) хәрәкәт итә һәм өемнәргә төзелә;

8) юллар чатларында, җәмәгать транспортының көтү тукталышларында, җәяүлеләр өчен чыгу юлларында, яңгыр сулары коелары урнашкан урыннарда кар өемнәре чистартыла: юл чатында - юл чатында, җәмәгать транспортын көтү тукталышларында - утырту мәйданчыгының озынлыгында, җәяүлеләр өчен кичү юлларында - күчеш киңлегендә, ләкин 5 метрдан да ким булмаган җирдә, яңгыр сулары агып торган урыннарда - кимендә 1,5 м. Кар өенең киңлеге 2 м дан артмаска тиеш;

9) кар чыгару беренче чиратта күперләрдән һәм юлүткәргечләрдән, тар юллардан һәм җәмәгать транспортының маршрут хәрәкәте булган урамнардан, пассажирлар транспорты тукталышларыннан һәм җәяүлеләр һәм транспорт чаралары туплану мөмкинлеге булган башка урыннардан алына;

10) кар яуган вакытта юлларның машина юлыннан кар билгеләнгән тәртиптә, ул тәмамланганнан соң алты сәгатьтән дә соңга калмыйча, махсус билгеләнгән урыннарга чыгарылырга тиеш. Махсус билгеләнгән урыннар керү юллары, яктырту, көнкүреш биналары һәм киртәләр белән җиһазландырыла;

11) юлларны җыештырганда тышкы яктырту терәкләрен, янган калканнарны, идарә итү һәм башка корылмалар, агачлар, куаклар шкафларын саклауны, шулай ук юл өлеше буйлап карны механикалаштырып җыештырганда яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә кирәк.

11.10 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләреннән, төзелеш мәйданчыкларыннан, сәүдә объектларыннан һәм аңа янәшә территорияләрдән кар, боз, шулай ук машина юлларын җыештыруны гамәлгә ашыручы зат яисә оешма белән шартнамә булмаганда юлларның һәм транспорт йөрү юлларының бер өлешенә кар, боз җибәрергә яисә күчерергә;

2) техник тоз һәм сыек хлор кальций тротуарларда бозга каршы реагент буларак, җәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка җәяүлеләр зоналарында һәм яшел утыртмалар булган территорияләрдә кулланырга;

3) ком-тоз катнашмалары белән пычранган карны, шулай ук газоннарга, чәчәклекләргә, куаклыкларга һәм башка яшел үсентеләрне рота буенча күчерү һәм күчерү;

4) җитештерү һәм куллану калдыклары белән пычранган кар эретү станцияләренә яисә махсус билгеләнгән кар урыннарына алу;

5) билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм ташырга.

2. Кар өемнәрен булдыру рөхсәт ителми:

1) җәмәгать транспортын көтү тукталышыннан 20 метрга якынрак;

2) транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән җиһазландырылган юллар участокларында;

3) тротуарларда;

4) янәшәдәге территорияләргә (ишегалларына, квартал эчендәге машина юлларына һәм территорияләргә) керә.

12 бүлек. Шәхси торак йортларны карап тоту һәм янәшәсендәге территорияне төзекләндерү

12.1 статья

1. Әгәр законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, индивидуаль торак йортлар милекчеләре (яисә) яллаучылары (алга таба - торак йортлар хуҗалары) түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) торак йортлар фасадларының, коймаларның (коймаларның) тиешенчә торышын тәэмин итәргә, шулай ук йорт биләмәләре чикләрендә башка корылмаларның торышын тәэмин итәргә һәм аларны вакытында ремонтларга һәм буярга;

2) торак йортта номер тамгасы булырга һәм аны төзек хәлдә тотарга;

3) тәүлекнең караңгы вакытында яктырту фонарьларын (алар булса) кертергә;

4) йорт биләмәсе территориясен тәртиптә тотарга;

5) йорт биләмәләре чикләрендә яшел утыртмаларны тәртиптә тотарга, куакларны һәм агачларны санитар кисеп алырга, газүткәргечләрнең, кабельле һәм һава линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең саклау зонасында агач утыртмаска;

6) су агызу өчен канаулар һәм торбалар чистартырга, язгы чорда кар сулары агып төшүне тәэмин итәргә;

7) транспорт юлы тәэмин ителсен, аларда инженерлык коммуникацияләренә һәм корылмаларга керү, җәяүлеләрнең үтеп керүе һәм яшел утыртмаларның сакланышы өчен янәшәдәге территориядән чистартылган карны җыеп алырга;

8) үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә җирле канализацияне, юынгыч базны, бәдрәфне, аларны вакытында чистартуны һәм дезинфекцияләүне башкарырга;

9) каты һәм эре габаритлы калдыкларны махсус мәйданчыкларда урнаштырылган контейнерларга урнаштырырга;

10) билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны үз вакытында җыеп алуны һәм чыгаруны тәэмин итәргә.

11) милектә, биләүдә яисә файдалануда булган җир кишәрлегендә Сосновский көрәшчесен юкка чыгару.

12.2 статья

1. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) йорт биләмәсе чикләреннән читтәге киртәләрне урнаштырырга;

2) йорт биләмәләре территориясендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, калдыкларның һәм чүп-чарны яндырырга;

3) күмер, тара, утын, эре габаритлы калдыклар, йорт биләү территориясе өчен төзелеш материаллары төзергә;

4) йорт биләгән территория өчен транспорт чараларын юарга;

5) территория артыннан, вәкаләтле органнар белән килештермичә, ишегалды корылмаларын төзергә, чүп-чар чокырларын корырга;

6) әлеге территориянең урамнарында махсус транспорттан һәм урып-җыю техникасыннан файдалану мөмкинлеген кыенлаштыра торган яисә аларга комачаулаучы киртәләр урнаштырырга;

7) территорияне төзекләндерү элементларын җимерергә һәм бозарга, сулыкларны тутырырга;

8) йортка ия булган территория өчен комплектланган (төзексез) транспорт чарасын сакларга;

9) янәшәдәге территорияне теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә.

10) каты көнкүреш калдыкларын (ыргаклар, ботаклар) җыю контейнерына ташлау, ауган агач һәм куаклар кисү эшләрен башкарганнан соң барлыкка килгән.

2. Үсемлек калдыклары җайга салынмый торган бәядән тиешле рөхсәт документациясенә ия затлар (оешмалар) белән төзелгән шартнамә нигезендә чыгарылырга тиеш.

3. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә якындагы территориядә йорт биләмәсенә вакытлыча түбәндәгеләрне кушарга рөхсәт ителә: утын, черемә, төзелеш материаллары (ком, вак таш, ПГС, кирпеч, блоклар, такталар) грунты (алга таба - материал), авыл хуҗалыгы техникасы (трактор, арба һәм авыл хуҗалыгы ихтыяҗлары өчен махсус чылбырның башка җайланмалары) (алга таба - техника) җирле үзидарә органы рөхсәте белән. Рөхсәт материалны бушаткан көнне бирелә:

автомобиль һәм махсус техника йөрүгә комачаулаучы материал һәм техника тупланган очракта, 8 сәгатьтән дә артык булмаган очракта һәм халык (үтеп баручылар) өчен куркынычсыз түгел;

ике айга, әгәр дә төзелә торган материал һәм техника автомобиль һәм махсус техника узуга комачауламаса, халык өчен (үтеп баручылар) куркынычсыз урнаштыру. Җыела торган материал һәм техника хуҗасы җирле үзидарә органына гариза бирү юлы белән рөхсәт бирүне 6 айга озайтырга хокуклы.

3. Гомуми файдалану территориясендә урнаштырылган материал һәм техника өчен аның хуҗасы җаваплы.

4. Милекчеләр газүткәргечләрнең, кабельле һәм һава линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең сак зонасында агач утыртуга юл куймаска тиеш;

5. Үзәкләштерелгән канализация булмаганда җирле канализацияне, чүп чокырын, бәдрәфне санитария нормалары нигезендә җир кишәрлеге чикләрендә ясыйлар;

6. Каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен махсус контейнер мәйданчыклары булмаганда һәм каты көнкүреш калдыкларын чыгаруны махсуслаштырылган оешма белән шартнамәләр булмаганда, милекчеләр билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны үз вакытында җыеп алуны һәм чыгаруны тәэмин итә.

13 бүлек. Яңгыр канализациясе челтәрләренең торыышы

13.1 статья

1. Карау һәм яңгыр сулары коелары, җир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм җәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итә торган төзек хәлдә булырга тиеш.

2. Ливия канализациясе челтәрләренең төзек техник торышы өчен җаваплылык (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне үз вакытында ябу) эксплуатацияләүче оешмаларга йөкләнә.

13.2 статья

1. Кабул итү кабул итү бүлмәләрен, тупик, карау һәм башка коеларны һәм камераларны тотуны, чистартуны һәм төзек техник халәттә тоту гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хуҗаларын тәэмин итә.

2. Муниципаль берәмлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализациясен тоту һәм эксплуатацияләү җирлек әлеге максатларга шәһәр бюджетында каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә гамәлгә ашырыла. Ведомстводагы яңгыр канализациясе челтәрләрен тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар акчалары исәбеннән башкарыла.

3. Хуҗасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотуны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан тиешле куркынычсыз хәлдә ярдәм күрсәтелергә тиеш.

4. Яңгырлы коеларның репетицияләре даими рәвештә чистартылган хәлдә булырга тиеш. Өлгергәнлекне чикли торган рәшәткәләр һәм коеларны чүпләү, тыю рөхсәт ителми. Коелау канализациясенең күзәтү һәм су сиптерү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елга кимендә ике тапкыр башкарыла. Смотр һәм яңгыр сулары коеларын чистартканнан соң, барлык пычранулар махсус мәйданчыкларда кичекмәстән чыгарылырга һәм утильләштерелергә тиеш.

13.3 статья

1. Суүткәргеч, канализация, яңгыр җайланмаларының, системаларның, челтәрләрнең һәм корылмаларның төзексезлеге, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә су агызу, агып төшү яисә агып төшү аркасында урамнарны, биналарны, корылмаларны су агызу, су агызу рөхсәт ителми.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре, вәкаләтле органнар белән килештермичә, коеларны, пешерү мәйданчыкларын туплау рөхсәт ителми.

13.4 статья

1. Смотр коелары люкларын бергәләштерү юл өлеше, тротуарлар, җәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар өслекле бер дәрәҗәгә башкарылырга тиеш. Юл өлеше, тротуарлар, җәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артыкка булмаган яшел зоналар, су сиптерү коелары люкларын катнаштыру дәрәҗәсе 3 см дан артмаска да мөмкин.

13.5 статья

1. Түбәләре яисә рәшәткәләре җимерелгән яисә булмаган коммуналь коелар файдаланыла торган челтәр оешмасы тарафыннан кичекмәстән чикләнергә һәм билгеләнгән срокларда алыштырылырга тиеш.

13.6 статья

1. Инженерлык челтәрләрендә планлы эшләр башкарганда канализация суларын агызу якындагы коеларда канализация челтәре, су үткәргеч су һәм җылылык челтәрләреннән су канализацияләнә (ул булса). Юлга су ташлау тыела. Башка техник калдыкларны (нефтьле сыеклыкларны, шламаларны һәм тозлы техник суны да кертеп) ташлау норматив-хокукый актлар һәм технологик регламентлар нигезендә катгый рәвештә гамәлгә ашырыла. Чигенү нәтиҗәләрен бетерү зыян күргән инженерлык челтәрләре хуҗалары акчалары исәбеннән дә башкарыла.

14 бүлек. Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

14.1 статья

1. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганаклары (шул исәптән җыю, туклыклы пунктлар, идарә әрҗәләре) керә.

14.2 статья

1. Торак пунктлар территориясендә урамнар, юллар, мәйданнар, җәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләре, шулай ук җәмәгать һәм торак биналарның аншлаглары

һәм номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, мәгълүмат һәм витриналар элементлары тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

2. Урамнарны, юлларны, мәйданнарны, микрорайоннар территорияләрен тышкы яктырту кичке эңгер-меңгердә табигый яктырту дәрәҗәсен 20 лкага кадәр киметкәндә башкарыла, ә сүндерү - 10 лкага кадәр күтәрелгәндә иртәнге эңгер-меңгердә.

3. Торак йортларның подъездларын, аншлагларын һәм урам күрсәткечләрен тышкы яктырту җайланмаларын, шулай ук архитектура-сәнгать яктырту системаларын кертү һәм сүндерү урамнарны тышкы яктырту режимында башкарыла.

4. Биналар һәм корылмалар милекчеләре, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, законда билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проект нигезендә биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгать яктырткычы булуын һәм эшләвен тәэмин итәргә тиеш.

14.3 статья

1. Төп юлларда, мәйданнарда һәм урамнарда эшләмәүче яктырткычлар саны 3 %тан артмаска тиеш, башка территорияләрдә (квартал эчендәге машина юллары, ишегалды территорияләре) - 5%.

2. терекөмеш булган газдан бушатылган лампалар шушы максатлар өчен билгеләнгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш. Күрсәтелгән типтагы лампаларны чүплекләргә һәм чүп эшкәртү заводларына чыгару рөхсәт ителми.

14.4 статья

1. Тышкы яктырту җайланмаларының металл баганалары, кронштейннары һәм башка элементлары чисталыкта, креналары, коррозия учаклары булмау һәм кирәк булган саен милекчеләр (хуҗалар, кулланучылар) белән буялырга, ләкин кимендә өч елга бер тапкыр, һәм төзек хәлдә калырга тиеш.

2. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган юл, урам һәм йорт яны яктырткычларын тоту һәм ремонтлау «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяҗлар өчен сатып алулар нәтиҗәләре буенча билгеләнгән эшне башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Торак йортларны гамәлгә кертү җайланмаларына тоташкан йорт яны яктырткычын тоту һәм ремонтлау идарәче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Иске Шөгер авыл җирлегетерриториясендә урнашкан электр тапшыру линияләренең һәм югары вольтлы линияләрнең мачталары һәм тышкы яктырту баганалары тирәсендә территорияләрне җыештырган өчен җаваплылык аларны эксплуатацияләү өчен җаваплы затларга йөкләнә.

5. Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә якын территорияләрне, автоматик режимда эшләүче (хезмәт күрсәтү персоналыннан башка) башка инженер корылмаларын җыештыру өчен җаваплылык территория хуҗаларына, әлеге объектлар милекчеләренә йөкләнә.

14.5 статья

1. Аерым яктырткычларның яктырту вакыты төзексезлекләр ачыкланганнан яисә тиешле хәбәр алынганнан соң 10 тәүлектән артмаска тиеш.

14.6 статья

1. Чыбыкларның өзекләре, терәкләрнең, изоляторларның зарарланулары булганда, тышкы яктырту җайланмаларын эксплуатацияләү рөхсәт ителми. Электр үткәргечләре өзелү яки терәкләрнең зарарлануы белән бәйле тышкы яктырту

җайланмалары эшендә тәртип бозуларны, ачыкланганнан соң ук кичекмәстән юкка чыгарырга кирәк.

2. чыбыкларны һәм кабельләрне челтәргә һәм тышкы яктырту җайланмаларына рөхсәтсез тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

14.7 статья

1. Тышкы яктырту объектлары яисә тышкы яктырту чаралары белән җиһазландырылган объектлар милекчеләре (хуҗалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар:

1) урамнарны, юлларны, терәкләрнең һәм яктырту җайланмаларының сыйфатын тиешенчә яктыртуны, бозылганда яисә зарарланганда үз вакытында ремонт ясарга;

2) билгеләнгән тәртип нигезендә яктыртуны кабызуны һәм сүндерүне күзәтергә;

3) тышкы яктыртуны һәм бизәүне урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

4) тышкы яктырту фонарьларын үз вакытында алыштырырга.

15 бүлек. Кече архитектура формаларын тоту

15.1 статья

1. Кече архитектура рәвешләренә түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү өчен җайланмалар, су җайланмалары, муниципаль җиһазлар, Иске Шөгер авыл җирлегетерриториясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник җиһазлар.

2. Кече архитектура рәвешләрен тоту бирелгән җир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә җир кишәрлекләренә хокукка ия булучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла - муниципаль ихтыяҗлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре буенча билгеләнгән рәвештә «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

15.2 статья

1. Кече архитектура рәвешләре хуҗалары түбәндәгеләргә бурычлы:

1) чиста һәм төзек хәлдә кече архитектура рәвешләрен карап тоту;

2) язгы чорда кече архитектур формаларга планлы карау башкарырга, аларны иске буяудан, күгәректән, юудан, буяудан чистартырга, шулай ук сынган элементларны алыштырырга;

3) кышкы чорда кече архитектур формаларны, шулай ук аларга кар һәм боздан якын килүләрне чистартырга;

4) тигез кырлы өслек белән комлыклар корырга, комлыкларда елына кимендә бер тапкыр ком кисәкләрен алыштырырга;

5) балалар, спорт, хуҗалык мәйданчыклары һәм ял итү мәйданчыклары җайланмаларының конструктив элементларының ныклык, ышанычлылык һәм иминлек таләпләренә туры килүен күзәтергә;

6) фонтаннар эшләү чорында су өслеген чүп-чардан көн саен чистартырга.

15.3 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) балалар уен мәйданчыкларында өлкәннәрнең ялы, спорт мәйданчыкларында эчке кием киптерүе һ.б. буенча кече архитектур формаларны билгеләү буенча кулланмау;

2) кече архитектура рәвешләрендә теләсә нинди мәгълүмати-басма продукцияне эләргә һәм ябыштырырга;

3) кече архитектура рәвешләрен һәм аларның конструктив элементларын сындырырга һәм җәрәхәтләргә;

4) фонтаннарда коенырга.

16 бүлек Стационар булмаган объектларның торышы

16.1 статья

1. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Ваклап сату челтәре объектының максималь гомуми мәйданы тышкы габаритлар буенча - 60 кв. м.

3. Стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыруга шартнамәләр срогы тәмамлангач, стационар булмаган объект хуҗалык итүче субъект тарафыннан демонтацияләнергә тиеш, ә территория - азат ителгән һәм башлангыч халәткә китерелгән: асфальт яисә башка башлангыч катлам, газ, яшел үсентеләр торгызылган.

16.2 статья

1. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар түбәндәгеләргә хокуклы:

1) аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендә билгеләнгән тышкы кыяфәтне һәм төс чишелешен саклап калуны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

2) янәшәдәге территориядә яшел утыртмаларның, газларның, бордюр ташының, кече архитектура рәвешләренең (алар булса) сакланышын күзәтергә, күрсәтелгән территорияне әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә карап тотарга;

3) стационар булмаган объектлар янындагы урналарны урнаштырырга, чүп-чардан көндез кирәк булган саен, ләкин тәүлеккә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чистартырга, урналарны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә буярга.

16.3 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) төзелешнең стационар булмаган объектларына, козырекларга, лапасларга һәм проектларда каралмаган башка конструкцияләрне төзергә;

2) стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыткыч җайланмасы чыгарырга;

3) стационар булмаган объектларның һәм аларның түбәләрендә тараны, товарларны, детальләрне, көнкүреш һәм җитештерү характерындагы башка предметларны берләштерергә, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатларына яраклаштырырга;

4) стационар булмаган объектлар арасында җиһаз, калдыклар белән янгынга каршы өзеклекләр урнаштыруны;

5) биналар арканнарында, газларда, мәйданчыкларда (балалар ялы, спорт, транспорт тукталышларында), сүүткәргеч һәм канализация челтәрләренең саклау зонасында, торбаүткәргечләрдә, шулай ук торак урыннар тәрәзәләренә кадәр ераклыкта, сәүдә предприятиеләре витриналарында - 20 метрдан кимрәк, агач кәүсәләренә кадәр 3 метрдан кимрәк урнашкан объектлар урнаштырырга.

17 бүлек Төзелеш эшләрен башкару урыннары торышы

17.1 статья

1. Төзелеш мәйданчыкларын һәм аларга якын территорияләрне тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызу төзүчегә йөкләнә.

2. Төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләр башланганчы түбәндәгеләр кирәк:

1) төзелеш мәйданы территориясенең бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләре нигезендә типовой киртә урнаштырырга;

2) төзелеш мәйданчыгы киртәсенең гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатация куркынычсызлыгын тәэмин итәргә;

3) төзелеш мәйданы киртәсенең тиешле техник торышын, аның чисталыгын, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чисталыгын күзәтергә;

4) төзелеш мәйданы территориясенә кергәндә төзелеш объектының гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә җавап бирә торган мәгълүмат тактасын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

5) җәяүлеләр өчен вакытлы тротуарлар урнаштыруны тәэмин итәргә;

6) төзелеш мәйданчыгы периметры буйлап тышкы яктыртуны тәэмин итәргә;

7) төзелеш мәйданчыгына төзекләндерелгән подъездлар, урамнарның (машина юлларының) алгы өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгарылмый торган юлларны, транспорт чаралары көпчәкләрен чистарту яисә юу пунктларын урнаштыру;

8) юллар һәм юлларның сакланышын тәэмин итә торган төзелеш мәйданчыгына керү юлларында йөк автотранспортының (10 тоннадан артык) ябык циклының хәрәкәт маршрутын килештерергә;

9) транспорт чарасы хуҗасына Лениногорск муниципаль районының җирле әһәмияттәге автомобиль юллары буйлап авыр йөкле һәм (яисә) эре габаритлы транспорт чарасы хәрәкәтенә вәкаләтле орган (Федераль юл агентлыгы) тарафыннан бирелгән махсус рөхсәт алырга;

10) төзелеш мәйданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын җыю өчен контейнерлар һәм (яисә) бункерлар булдыруны тәэмин итәргә;

11) төзелеш мәйданы территориясеннән билгеләнгән тәртиптә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгаруны оештыруны тәэмин итәргә;

12) төзелеш мәйданчыгы территориясеннән җыештырылган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарга чыгаруны тәэмин итәргә;

13) эшләрне башкарганда төзелеш мәйданчыгының, аңа һәм тротуарларга көн саен якын территорияне җыештырырга (ел (кышны, җәйне исәпкә алып));

14) эшләр башкарганда гамәлдәге җир асты инженерлык коммуникацияләренең, тышкы яктырту челтәрләренең, яшел утыртмаларның һәм кече архитектура рәвешләренең сакланышын тәэмин итәргә;

3. Төзелеш һәм (яисә) ремонт эшләрен уздыруның бөтен чоры дәвамында әлеге Кагыйдәләрнең таләпләрен үтәргә, шулай ук эшләр башкарганда җимерелгән һәм җимерелгән юл өслекләрен, яшел утыртмаларны, газоннарны, тротуарларны, откосларны, кече архитектура рәвешләрен торгызырга кирәк.

4. Төзелеш материаллары, җиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмәләр, эшче һәм хезмәткәрләрне вакытлыча тоту өчен көнкүреш вагоннары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш мәйданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

17.2 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) гражданнарның шәхси һәм иҗтимагый иминлеген тәэмин итүгә бәйле коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 22.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр (эш көннәрендә), 22.00 сәгатьтән 9.00 сәгатькә кадәр (ял һәм бәйрәм көннәрендә);

2) Башкарма комитетның рөхсәтеннән (күрсәтмәсеннән) башка юлларның һәм тротуарларның юл өлеше тарая яисә ябыла;

3) чүп-чар яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә;

4) грунт, чүп-чар, юылмас төзелеш материаллары, җиңел тара алып барырга, юлларны пычратмый торган брезент яисә башка материал белән капламыйча агачлар сызарга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсен, известь, бетон катнашмаларын) юлга, тротуарга, юл кырыена яисә юлга якын газ полосасына кою мөмкинлеген юкка чыгаручы чаралар күрмичә генә күчереп йөртергә.

18 бүлек Мәет җирләү урыннарын карап тоту

18.1 статья

1. Этник, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә җирләү урыннарын тоту федераль законнар таләпләре һәм муниципаль хокукый актта билгеләнгән җирләү урыннарын тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

18.2 статья

1. Күмү урыны эчтәлегенә карата таләпләр:

1) зиратларда җәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Иҗтимагый бәдрәфләр территорияләрендә урыннар чистартылырга тиеш;

2) зират территориясендә чүп-чар һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган саен 3 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чыгарылырга тиеш;

3) ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рөхсәт ителми. Авария агач утыртмалары җимерелергә тиеш;

4) биек буйлы агач токымнарын (чыршы, нарат, тополь, җиләк-җимеш агачларын һ.б.) күмү урыннарында чәчәкле культуралардан һәм тәбәнәк агач куакларыннан тыш тыела;

5) зират территориясендә йорт хайваннарын көтү һәм терлекләрне көтү тыела.

2. Кышкы чорда җирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

1) зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаса, тигез кар накаты булу рөхсәт ителә;

2) үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар (комнан тыш) белән эшкәртелергә тиеш. Юлларның һәм тротуарларның юл өлешен эшкәртү кар явудан соң ук башланырга тиеш;

3) беренче чиратта кар чыгаруны, бозны кыяуны һәм үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз берәмлекләрен алып ташлауны башкарырга;

4) җәяүлеләр зоналарында янгын сүндерү урыннарында бозга каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газоннарга, куакларга складлау рөхсәт ителми.

3. Җәйге чорда җирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

1) үзәк юллар, килү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләр төрле пычранулардан чистартылырга тиеш;

2) яшел утыртмаларны санитар кисеп алу, чүп үләннәрен кисү чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

4. Күмү урынына, кабер өстенә кую корылмасына (тәреләр, һәйкәлләр, плиталар, склеплар һ.б.) тәрбия бирү, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту эшләре, башка тәрбия ире (ире), туганнары, вафат булучының законлы вәкиле яисә санитария таләпләрен мәҗбүри үтәгән башка зат тарафыннан башкарыла.

19 бүлек Озын һәм кыска вакытлы автотранспорт чараларын саклау стоянкаларын тоту

19.1 статья

1. Автотранспорт чараларын (алга таба - туктап тору) һәм аларга якын территорияләрне озак һәм кыска сроклы саклау стоянкаларын тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянкалар урнаштыру өчен бирелгән җир кишәрлегенең (алга таба - хуҗасы) хокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

19.2 статья

1. Хуҗалар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) территорияләрнең бөтен периметры буенча киртә куеп тору урынын билгеләргә, ул механик йогынтыларга һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;

2) стоянкаларның техник торышын, аларның чисталыгын, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чисталыгын күзәтергә;

3) стоянкаларга якын урнашкан территорияләрдә һәм территорияләрдә материалларны җайга салуга, комплектланган транспортны, төрле конструкцияләрне саклауга юл куймаска;

4) дежур персонал өчен бина урнаштыру. Гомуми мәйданы 10,0 кв. м дан артмаган персоналны кизү тору өчен, җиңеләйтелгән типтагы конструкцияләрдән эшләнгән, алга таба тышкы стеналарны нейтраль төстәге гамманың заманча бизәлеш материаллары белән җиһазландыру өчен, апиталь булмаган объектлар урнаштыру рөхсәт ителә;

5) куеп тору территорияләрен гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры килә торган яктылык тигез бүленешен тәэмин итә торган тышкы яктырту белән җиһазларга;

6) проектта каралмаган башка капиталь һәм вакытлыча бинанлар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киосклар, лапаслар төзү тукталышлары территорияләрендә юл куймаска;

7) автомобиль стоянкалары территорияләрендә ягулык-майлау материаллары агып торган автомобильләр юуны һәм машина кую урыннарын булдырмаска;

8) санитария һәм янгынга каршы кагыйдәләрне үтәгән стоянкалар территорияләрен карап тоту;

9) янәшәдәге территорияләрне даими рәвештә санитар эшкәртү һәм чистарту (проектта каралган мәйдан чикләрендә), калдыклар җыю өчен контейнерлар (урналар) билгеләргә, каты көнкүреш калдыкларын, карны даими алып китүне тәэмин итәргә;

10) автомобиль стоянкасының урнашу урынын һәм хезмәт күрсәтүләрне, билгеләрне, шулай ук гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры килә торган билгене белдерә торган каты өслекле махсус стоянкага килү юлларын ясарга.

11) транспорт чараларын, шул исәптән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектлары (торак, иҗтимагый һәм җитештерү бинанлары, төзелешләр һәм корылмалары, физик-спорт оешмалары, мәдәният оешмалары һәм

башка оешмалар урнашкан урыннарны да кертеп, бушлай машина кую урыны (бер урыннан ким булмаган урын) белән тәэмин итү, инвалидлар I, II төркем белән идарә ителә торган транспорт чараларын, шулай ук III төркем инвалидлары тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә транспорт чараларының һәм мондый инвалидларны һәм (яисә) инвалид балаларны йөртүче транспорт чараларының кимендә 10 проценты бүлеп бирелә. Күрсәтелгән транспорт чараларында «Инвалид» тану билгесе билгеләнергә тиеш.

20 бүлек Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

20.1 статья

1. Теләсә нинди хайван да хуҗасының милке булып тора һәм, теләсә нинди милек буларак, закон белән саклана. Хайван хуҗалыктан суд карары буенча гына тартып алынырга мөмкин.
2. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен аларның хуҗалары РФ законнары белән билгеләнгән тәртиптә җаваплы.
3. Йорт хайваннары хуҗалары үз хайваннарының экскрементларын җыюны һәм утильләштерүне мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

20.2 статья

1. Йорт хайваннарын көтү җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган, хуҗасы күзәтүендә яисә аның кушуы буенча башка зат күзәтүендә йә терлекләрне тоткарлый торган билгеле бер территориядә терлекләрне тоту җайланмасын кулланып рөхсәт ителә.
2. Хуҗалар йорт хайваннары һәм ишегалларында, тротуарларда, урамнарда, паркларда, газоннарда, балалар мәйданчыкларында, скверларда, мәйданнарда, шулай ук торак йортларның подъездларында экскрементлар пычрануга юл куймаска тиеш. Этләр, мәчеләр һәм башка вак хайваннар янганда хуҗа үзе белән йорт хайваннарының табигый парларын тулысынча җыештыруны тәэмин итә торган булырга тиеш, алар мәйданчыкларда чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш.
3. Этне тезгеннән урамда гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләнгән мәйданчыклар булмаганда, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган буш урыннарны, кәбестәләрне һәм башка урыннарда куып чыгару рөхсәт ителә.
4. Этләр Дрессировкасы яхшы корылган мәйданчыкларда йә муниципаль берәмлек җирлекләре территорияләрендә Лениногорск шәһәрендә генә үткәрелергә мөмкин.
5. Иске Шөгер авыл җирлегетерриториясендә йорт хайваннарын һәм кошларын коткару тыела. Йорт хайваннарын юлларда тәүлекнең якты вакытында гына куарга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынрак юнәлтергә кирәк. Йорт хайваннарын, грунт юлларыннан һәм сукмаклардан мөмкин булганда, асфальт өслекле юл буйлап алып бару тыела.
6. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлекләр хуҗалары яшел үсентеләр бозылудан һәм терлекләр тотуга тотылган чыгымнарны каплый.
7. Йорт кәҗәләре бары тик капка төбе территориясе эчендәге утарларда гына яисә көтүлектә хуҗалар күзәтүендә генә булырга тиеш.

20.3 статья

1. тыела:

1) балалар һәм спорт мәйданчыкларында, пляжларда, мәгариф һәм медицина оешмалары территорияләрендә этләр йөртүне гамәлгә ашырырга;

2) гражданнарның күпләп ял итү урыннарында урнашкан су объектларында этләр коену;

3) иҗтимагый урыннарда этләрне табигый ихтыяҗларын канәгатьләндерү максатларында куып чыгарган;

4) этләрне урамда карап тормыйча калдыру;

5) исерек, наркотик яки токсик исерек хәлдә булган затлар, шулай ук яшь яисә сәламәтлеге аркасында этләрнең хәрәкәтен контрольдә тота алмаган һәм урамда йөргәндә аларның агрессив тәртибен булдырмый торган затлар тарафыннан этләрне куып йөртүне гамәлгә ашырырга;

6) 14 яшькә җитмәгән затлар этләрне урамда йөртү, вак зурлыктагы этләрне урамда йөртү очракларыннан тыш.

7) балконнарда, көймәләрдә, торак йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында йорт хайваннарын һәм кошларын даими карап тору (арадаш фатирларның, баскыч күзәнәкләренең, чорма, подвалларның һәм башка ярдәмче биналарның коридорларында);

8) җирлекләр территориясендә йорт хайваннарының махсус чаралар уздыру урыннарыннан тыш урнашуы (күргәзмәләр һәм башкалар).

20.4 статья

1. Умарталарны тоту урыннары (алга таба - умарталыклар) түбәндәге ераклыкларга урнаштырылырга тиеш:

гражданнар бакчачылыкны яисә үз ихтыяҗлары өчен яшелчәчелек (алга таба - бакчачылык яисә яшелчәчелек территорияләре) алып бару территорияләрендә урнашкан торак пунктлардагы яисә территорияләрдәге күрше җир кишәрлекләре чикләреннән кимендә 3 м, очышлар әлеге кишәрлекләрнең чикләреннән капма-каршы якка юнәлгән яисә, күрше җир кишәрлекләреннән умарталарның тоташ киртәсе 2 м булса, очышлар ераклыгы һәм юнәлеше буенча чикләүләрсез.

20.5 статья

1. Йорт хайваннары һәм кош-кортлары хуҗалары, аларның муниципаль берәмлек территориясендә булуларына юл куймыйча, хайваннарның кайда урнашуын даими тикшереп торырга тиеш;

20.6 статья

1. Үз территориясендә каравылчы этләр булган оешмалар, территориягә кергәндә кисәтү язуы булган очракта, эшне туктату вакытыннан алып яисә гомуми файдалану территориясеннән читтә калдырылган территориядә генә, этләрне бәйдән төшереп калдырырга тиеш.

21 бүлек. Бәйрәм бизәлеше

21.1 статья

1. Җирлек территориясен бәйрәм белән бизәү дәүләт, шәһәр һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла. Бәйрәм бизәлешенә дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирлянд, панно вывескасы, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе җайланмасы керә.

2. Бәйрәмчә бизәлеш элементларын әзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен җайга салуның техник чараларының күренүен төшереп калдыру, зарарлау һәм начарайту рөхсәт ителми.

22 бүлек «Иске Шөгер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен җыештыру тәртибе

22.1 маддә

1. Җирлек территориясен җыештыру һәм карап тоту гамәлгә ашырыла:
1) җәйге чорда-15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;
2) кышкы чорда-15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.
Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, Башкарма комитет тарафыннан төзәтелергә мөмкин.
2. Җирлек территориясен җыештыру:
- җирлек территориясен карап тоту, җыештыру буенча системалы эшләр;
- Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә берәмлек массакүләм чаралар (өмәләр).
3. Җыелган чүп-чар, смета, яфрак, чаптырылган үлән, ботаклар билгеләнгән таләпләргә туры китереп чыгарылырга тиеш.

22.2 маддә

1. Җирлек территориясен җыештыру җәйге чорда җирлек территориясенең пычрануын һәм тузанлылыгын киметү максатында җирлек территориясен юу, сугару, себерү һәм карап тоту буенча башка эшләр башкару юлы белән башкарыла» һәм үз эченә:
1) ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры һавада сиптерү), урам-юл челтәре объектларының һәм яңгыр канализациясе белән җиһазландырылган башка ясалма өслекле территорияләрнең юл өслеген тузаннан һәм пычрактан юу (23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр механик һәм кул ысулы белән башкарыла). Юл өслекләрен, мәйданнарны, тротуарларны һәм ясалма өслекле башка территорияләрне юу өслекнең бөтен киңлегендә башкарыла;
2) яңгыр канализациясе челтәрләрен чистарту;
3) барлык территорияләрдән чүп җыю;
4) ел саен, 1 июньгә кадәр (Дата Башкарма комитетның тиешле хокукый акты белән күчерелергә мөмкин), кече архитектура формаларын, бакча һәм урам җиһазларын, урналарны, спорт һәм балалар мәйданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу;
5) үләнне вакыт-вакыт чабу (үләннең Биеклеге 15 см дан артыграк булганда) һәм чаптырылган үләнне тәүлек дәвамында җыю;
6) яфраклар коелган чорда-коелган яфракларны тәүлегенә бер тапкыр җыю һәм чыгару;
7) территорияләрне, шул исәптән сәүдә объектлары, оешмалар һәм предприятиеләр янында автотранспорт парковкасы урыннарын җыештыру, ул 8.00 сәгатькә тәмамланырга тиеш;
8) бордюр янындагы лотокларны юганнан соң чүп-чардан җыештыру.

22.3 статья

1. Территорияләрне җыештыру өчен җаваплы оешмалар яфрак коелу чорында

урамнар һәм юллар буйлап газлардан коелган яфракларны җыеп алып чыгалар. Яфракларны, җылылык яратучы үсемлекләрне җылыту очракларыннан тыш, агач һәм куакларның комлевой өлешенә җыю тыела.

22.4 статья

1. Кышкы чорда гомуми файдаланудагы территорияне җыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) юл өслекләрен һәм тротуарларны кардан чистарту;

2) скользкость яисә бозлавык барлыкка килгәндә - җәяүлеләр өчен ком зоналары, баскычлар посыпкасы, юл өслекләрен бозга каршы материал белән эшкәртү;

3) язгы чорда - кар эрү һәм кар суларының бүленгәнен оештыру.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә башкарыла торган урып-җыю эшләре технологиясе һәм режимнары Лениногорск шәһәре һава шартларына бәйсез рәвештә транспорт чараларының һәм җәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итәргә тиеш.

3. Җәяүле тротуарларны, җир өсте кичүләрен, кышкы чорда баскычларны җыештыру үзенчәлекләре:

1) җәяүлеләр тротуарлары, җир өсте кичүләре, баскычлар әлеге корылмаларның җәяүлеләр йөри торган өлешенең бөтен киңлегенә яңа яуган кардан чистартыла. Якынча тыгызланган кар катламы булу рөхсәт ителә, катлам калынлыгы билгеләнгән нормалардан артмаска тиеш. Чистарту вакыты кар яуганнан соң тугыз сәгатьтән артмаска тиеш;

2) интенсив кар яву чорында (тәүлегенә 10 - 15 см яңа яуган кар) җәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә һәм чистартылырга тиеш;

3) бозлавык бозлавык материаллары барлыкка килгәндә, беренче чиратта баскычлар, аннары тротуарлар эшкәртелә. Бозга каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгак табылганнан соң дүрт сәгатьтән артмаска тиеш;

4) калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган көпшәк карны яшел утыртмаларны саклау һәм кар суларын агызу шарты белән алдан билгеләнгән газга яисә урыннарга салу рөхсәт ителә. Җылытылган карның биеклеге 0,8 - 1,2 метрдан артмаска тиеш;

5) кышкы чорда юллар, бакча диваннары, урналар һәм кече архитектур формаларның башка элементлары, подъездларга керү тамбурлары, кибетләргә сәүдә павильоннары, шулай ук алар алдындагы киңлек һәм яннардан, аларга якын килү кардан һәм боздан чистартылырга тиеш.

22.5 статья

Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре рөхсәт ителми:

1) гомуми файдаланудагы урамнарда, мәйданнарда, яшел утыртмалары булган участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм башка территорияләрдә сортларга;

2) гамәлдәге законнар нигезендә бирелгән гомуми файдалану урыннарыннан читтә урнашкан территорияләрдә мемориаль намогия корылмаларын (истәлекле корылмаларны, коймаларны) билгеләргә;

3) шушы максатларда каралмаган урыннарда, шул исәптән җәмәгать транспортының муниципаль маршрутларының соңгы пунктларында, салонны юуны, чистартуны һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтүне башкарырга;

4) биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементларын, һәйкәлләрне, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, гомуми файдаланудагы территорияләрдә кече архитектура формаларын һәм төзекләндерүнең башка

элементларын ватарга һәм аларга зыян салырга, шулай ук аларны үз белдеге белән яңадан бүлү, үзгәртеп кору һәм үзгәртеп кору;

5) язулар, рәсемнәр төшерергә, мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм ябыштырырга, җәмәгать транспортын, диварларын, баганаларын, киртәләрен (коймаларын) һәм әлеге максатларда каралмаган башка объектларда граффити ясарга;

6) бирелгән җир кишәрлекләренең чикләреннән һәм (яисә) коймаларыннан читтә күчемле мөлкәтне берләштерергә һәм сакларга;

7) тротуарларда, газларда, юлларда тару, сәнәгать товарлары һәм башка сәүдә предметлары урнаштырырга һәм урнаштырырга;

8) йорт, оешма һәм учреждениеләрнең янәшәсендәге территорияләрдә кулдагы юынтык сулар, юынтык сулар һәм чүп савытлары урнаштыру, җитештерү һәм куллану калдыкларын урам юлларына, йорт тирәсендәге территорияләргә, яшел утыртмаларга чыгару;

9) Иске Шөгер авыл җирлегеҗирләрендә кар массасын (кар) туплау һәм урнаштыру (кар өемнәрен урнаштыру өчен билгеләнгән участоклардан тыш);

10) шәһәр территориясендә, предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм хосусый биләмәләр территорияләрен дә кертеп, калдыкларның теләсә нинди төрен яндыру;

11) чүп-чар, төзелеш калдыклары, җитештерү һәм куллану калдыклары, таралар ташлау, урнаштыру һәм вакытлыча складлау, Лениногорск шәһәре территориясендә агачларны, яфракларны шушы максатлар өчен урнаштырылмаган һәм җиһазландырылмаган урында кисү.

22.6 статья

1. Муниципаль берәмлек территориясендә калдыклар (чүп-чар, кар, грунт һ.б.) ташланган очракта, Лениногорск шәһәре мондый хокук бозуларга юл куйган затлардан читтә ачыкланган хокук бозуларны 10 көннән дә артмаган вакытта бетерү буенча чаралар күрә.

2. Санкцияләнмәгән урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз исәбенә әлеге территорияне җыештыруны һәм чистартуны, ә кирәк булганда - җир кишәрлеген рекультивацияләүне үз исәбенә башкарырга тиеш. Әгәр дә 20 тәүлек дәвамында рөхсәтсез урында калдыкларны урнаштырган зат билгеләнмәгән булса, калдыкларны алып ташлау һәм рөхсәтсез чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне җыештыру өчен җаваплы оешмалар (яисә, әлеге төр хезмәт күрсәтүләрне шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

3. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге җир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле барлыкка килә торган чүплекләрне бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

23 бүлек Кешеләрнең ял итү һәм күпләп була торган урыннарын җыештыру, санитар тоту һәм төзекләндерү

23.1 статья

1. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарына түбәндәгеләр керә:

1) урманнарда, пляжларда мәйданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, оештырылган ял урыннары;

2) актив ял итү һәм мавыктыргыч чаралар урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә мәйданчыклары һ.б.

3) сәүдә объектлары территорияләре - ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган вак ваклап сату челтәре объектлары

комплекслары, җәмәгать тукланы, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар - театрлар, кинотеатрлар һәм башкалар.

23.2 статья

1. Гомуми файдаланудагы мәйданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен һәм башка территорияләрне җыюга таләпләр:

1) мәйданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен 23.00 дән 8.00 гә кадәр җыярга кирәк. Көндез чүп-чар җыючыларны һәм чүп-чар җыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар җыю эшләре башкарыла;

2) кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял итү зоналарында юлларны җыештырганда, химик реагентлары булмаган карны шушы максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарга, яшел утыртмаларны саклау һәм кар суларын агызып китүне тәэмин итү шарты белән, вакытлыча салып кую рөхсәт ителә.

23.3 статья

1. Пляжларны җыю һәм санитар карап тоту:

1) пляжны төп җыештыру аны япканнан соң башкарыла һәм ярны, чишенү урыннарын, яшел зоналарны һәм бәдрәфләрне җыештыру һәм дезинфекцияләүне үз эченә ала. Көндез чүп-чар җыю һәм чүп-чар җыю калдыклары белән тулган чүп-чар җыю эшләре башкарыла. Каты көнкүреш калдыкларын көн саен 8.00 сәгатькә кадәр ташыйлар;

2) пляж территориясе чүп-чар белән җиһазландырыла. Урманнар арасындагы ераклык 40 м дан артмаска тиеш;

3) пляжлар җәмәгать бәдрәфләре белән җиһазландырыла. Җәмәгать бәдрәфеннән су коену урынына кадәр ераклык кимендә 50 м һәм 200 м булырга тиеш;

4) пляж комының өске катламы корымланган, чүп-чарны, башка калдыкларны бетергән һәм ком алга таба көн саен тигезләнергә тиеш;

5) коену өчен билгеләнгән урыннарда кер юу һәм хайваннарны коендыру тыела.

2. Каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнамә төземичә пляж ачу рөхсәт ителми.

23.4 статья

1. Ваклап сату базарларын җыю һәм санитар карап тоту:

1) ваклап сату базарлары территорияләре (алга таба - базар) төзекләндерелергә, бәдрәфләр, хуҗалык һәм контейнер мәйданчыклары, контейнерлар һәм урналар белән җиһазландырылырга, яңгыр суларын һәм тал суларын агызу өчен каты өслекләре һәм уклоннары булырга, шулай ук суүткәргеч һәм канализациясе булырга тиеш;

2) базар территориясен һәм аның янындагы территорияне төп җыештыру аны япканнан соң башкарыла. Көндез чүп-чар җыючыларның каты көнкүреш калдыклары белән тутырылган чүп-чар җыештыру һәм чистарту эшләре башкарыла;

3) җәйге чорда базар территориясендә атна саен мәҗбүри рәвештә дымлы җыештыру башкарыла;

4) базар территориясе 40 кв. м мәйдандагы бер урна исәбеннән урналар белән җиһазландырылачак, өстәвенә, алар арасындагы ераклык киштә сызыгы буйлап 10 м дан артмаска тиеш.

2. Базар территориясендә һәм аның янәшәсендә урнашкан оешмаларның, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләренең, киоскларның, сәүдә палаталарының һәм павильоннарның эшчәнлеге каты көнкүреш калдыкларын алып китү һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләргә шартнамә һәм кар чыгару буенча хезмәт күрсәтүләргә шартнамә төземичә рөхсәт ителми.

23.5 статья

1. Сәүдә һәм (яисә) җәмәгать туклануы объектларын җыю һәм санитар карап тоту:

1) сәүдә объектлары һәм (яисә) җәмәгать туклануы объектлары территорияләрен һәм аңа якын территорияләрне тулысынча җыештыру тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) башкарыла. Көндез чүп-чар җыючыларны һәм чүп-чар җыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар җыю эшләре башкарыла;

2) сәүдә һәм (яисә) җәмәгать туклануы объектларына керә торган ишек янында урна билгеләнә;

3) вакытлыча урам сәүдәсе урыннарында, газ һәм тротуарларда тара һәм товарлар складлауга юл куймыйча, көн саен җыештыру уздырыла;

4) калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

2. Башка сәүдә мәйданчыклары территорияләрен, стационар булмаган вак җир челтәре объектлары комплексларын, социаль-мәдәни билгеләнештәге территорияләрне җыештыру аларның елның җылы вакытында мәҗбүри алдан поливка белән ябылуыннан соң башкарыла. Агымдагы урып-җыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәэмин ителә.

23.6 статья

1. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарын төзекләндерү:

1) ял итү һәм халык күп җыела торган урыннар территориясендә төзекләндерү элементларының мәҗбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекләрне тыгызлау, яшелләндерү, эскәмияләр һәм чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник җиһазлары, яктырту җиһазлары, архитектура-декоратив яктырту җиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр, кишәрлекләрне яклау элементлары (металл киртәләр, өслекнең махсус төрләре һ.б.);

2) кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарының барлык территорияләрендә, пляжлардан кала, каты өслекле яисә чәчелгән үләннәр яисә яшел үсентеләр булган үсемлек грунты булырга тиеш;

3) ял итү һәм кешеләр күпләп була торган территорияләрдә яшелләндерү участокларын чәчәк түтәлләре, газлар, ялгыз, төркемле, рядовой бистәләр, вертикаль, күпкатлы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

4) кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннары, туалет урнаштыру һәм тоту таләпләрен үтәп, җиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф кабиналары белән комплектланырга тиеш;

5) пычранган саен, кешеләрнең ял итү яисә массакүләм булу урыннарында фонтаннар, буалар, елга ярлары чистартылырга тиеш;

6) массакүләм чаралар уздырганда аларны оештыручылар чараны үткәрү урынын җыештырырга һәм бозылган төзекләндерү эшләрен торгызырга тиеш. Чараны уздыру урынын җыештыру һәм бозылган төзекләндерү тәртибен билгеләнгән тәртиптә чараны уздыруга тиешле рөхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

2. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннары территорияләрендә рөхсәт ителми:

1) бу урынга билгеләнмәгән урыннарда тара һәм сәүдә җиһазларын сакларга, урнаштырырга;

2) территорияне җитештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга;

3) автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкәртелгән ягулык-майлау сыеклыкларын салырга;

4) автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар уздырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

5) газларны, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларын зарарларга;

6) кече архитектура рәвешләрен зарарларга һәм аларны билгеләнгән урыннардан күчерергә;

7) өстәлләрдә һәм эскәмияләрнең аркаларында утырырга;

8) тротуарларга, газоннарга һәм юлларга сыек продуктлар калдыкларын, сатуратор җайланмаларыннан су, квас һәм сыра цистерналарын салырга;

9) автотранспорт чараларының түләүле стоянкаларын законсыз оештырырга;

10) стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштырырга;

11) тротуарларның асфальт-бетон өслеген, янәшәдәге яшел зоналарның бөтенлеген һәм территорияләрне төзекләндерүнең башка элементларын бозарга;

12) территориядә сәүдә-суыткыч җайланмасы кую;

13) каты көнкүреш калдыкларын халыктан каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга) калдыкларны урнаштыру өчен шартнамә булмаса, каты көнкүреш калдыкларын идарәче оешмалар белән җыю өчен каты көнкүреш калдыклары (бункерлар) берләштерергә;

14) пляжларда һәм скверларда транспорт чаралары хәрәкәтен, тукталышларын һәм туктап торуларын оештырырга.

24 бүлек Күпфатирлы йорт яны территориясен җыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

24.1 статья

1. Йорт яны территориясен җыештыру:

1) җыештыру түбәндәге эзлеклелектә башкарылырга тиеш: тротуарларны, җәяүлеләр өчен юлларны (бозлавык һәм тайгаклык очрагында - ком сибү), ә аннары - ишегалды территорияләрен;

2) кар яву вакытында җитештерелә торган кар чистартудан тыш, җыештыру 8.00 сәгатькә кадәр үткәрелә;

3) машиналарны көндез 4 км/сәг кә кадәр озату рөхсәт ителә.

24.2 статья

1. Җәйге җыештыру:

1) йорт яны территорияләрен җәйге җыештыру: себерү, юу яисә су сибү - махсус машиналар ярдәмендә - күбесенчә иртә, иртәнге һәм соң, кичке, сәгатьләрдә башкарылырга тиеш;

2) тротуарлар юуны бары тик ачык тротуарларда гына (алар прилотка полосасы белән турыдан-туры чикләнә) һәм биналардан урамның машина юлына таба юнәлештә генә башкарырга кирәк;

3) көннең эссе вакытында тротуарларга су сибү кирәк булган саен башкарылырга тиеш, ләкин тәүлегенә ике тапкырдан да ким булмаска тиеш.

24.3 статья

1. Кышкы җыештыру:

1) түбәләрдә җыела торган кар үз вакытында җиргә ташланырга һәм прилот полосасына күчәргә, ә киң тротуарларда - биеклеге 1,0 - 1,5 метрдан артмаска тиешле валларга формалашырга тиеш;

2) чистартыла торган кар тротуарлардан алгы өлешкә, ә ишегалларында - төзелеш урыннарына күчәргә тиеш;

3) квартал эчендәге юллардан күчерелгән карны борт ташына параллель урнашкан өемнәргә һәм өемнәргә салырга яисә, кагыйдә буларак, ротор кар чистартучылары ярдәме белән юл буена салырга кирәк, шул ук вакытта кар биеклеге 1,5 м дан артмаска тиеш;

4) урамнарның машина юлыннан газлар белән аерылган 6 м дан артык киңлектәге тротуарларда карны алга таба алып ташлау өчен тротуар уртасына күчерергә рөхсәт ителә;

5) кар өемнәренә һәм өемнәргә салу эшләре кар яву тәмамланган вакыттан сигез сәгатьтән дә соңга калмыйча, ә калган территорияләрдә - 20 сәгатьтән дә соңга калмыйча тротуарларда тәгәлләнергә тиеш;

6) ишегалларында, квартал эчендәге юлларда, газларда һәм ирекле территорияләрдә җәяүлеләрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспортның йөрүенә комачауламый торган кар өеп бару рөхсәт ителә, яшел утыртмаларны һәм кар суларын аерып алуны тәэмин иткәндә;

7) тротуарларны кулдан җыештырганда һәм квартал эчендәге юлларда кар, алга таба агып китү өчен кар катламын калдырып, хәрәкәт астына төшәргә тиеш;

8) юл капламаларын эшкәртүнең шомалыгы барлыкка килгәндә, ком-тоз катнашмасы белән эшкәртү бүлүчеләр ярдәмендә 0,2 - 0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

9) боз ясалу эшкәрткәннән соң йомшартылган катнашмаларны, аларның ачык грунтка, агачларга яисә газларга эләгүенә юл куймыйча, күчерергә яисә күчерергә тиеш.

24.4 статья

1. Яз җитүгә түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

1) кар суларын нормаль чыгару өчен таләп ителә торган урыннарда су агызып китүне тәэмин итү өчен, канауларны юдырту һәм чистарту;

2) кар суын люкларга һәм коеларны су белән тәэмин итү коеларына системалы рәвештә куу;

3) кар эрегәннән соң ишегалды территорияләрен, калган кар һәм боздан чистарту.

24.5 статья

1. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) даими җыештыру;

2) күзәтү һәм су сиптерү коеларын, дренажларны, лотокларны, үрелгән торбаларны ремонтлау һәм чистарту;

3) инженер челтәрләренең смотр коеларына, янгын сүндерү су белән тәэмин итү чыганакларына (гидрантларга, сулыкларга һ.б.) каршылыксыз үтеп керүне тәэмин итү;

4) каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны җыю һәм алып китү;

5) яшелләндерү һәм булган яшел утыртмаларны карау;

6) кече архитектура рәвешләрен карап тоту, агымдагы һәм капиталь ремонтлау.

24.6 статья

1. Барлык төр калдыклар су үткәрми торган өслекле контейнер һәм бункерларга каты көнкүреш калдыкларын туплау нормалары нигезендә кирәкле күләмдә җыелырга тиеш.

24.7 статья

1. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданнар түбәндәгеләргә бурычлы:

йорт яны территорияләрендә чисталык һәм тәртип сакларга;

2) каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус мәйданчыкларга гына урнаштырырга.

24.8 статья

1. Торак милекчеләре оешмаларын, ширкәтләрен, торак кооперативларын яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативларын түбәндәгеләр тәэмин итәргә тиеш:

1) 8.00 сәгатькә кадәр йорт яны территорияләрен җыештыру һәм көн дәвамында - чисталыкны саклау;

2) контейнерның милекчесен күрсәтеп, каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар урнаштыру;

3) расланган график нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыклар чыгару;

4) контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер мәйданчыкларын, аларга килү юлларын чиста һәм төзек хәлдә тоту;

5) подъездларга, эскәмияләргә керү һәм аларны вакытында чистарту өчен чүп савытлары урнаштыру;

6) кар эрегәннән соң территорияне сезонлы эксплуатацияләүгә әзерләү, шул исәптән су агызып китүне тәэмин итү өчен аракыны юдырту һәм чистарту, кар эрегәннән соң территорияне чистарту һәм кирәкле башка эшләрне башкару;

7) катнаш һәм (яисә) махсус бозлавыкка каршы катнашмалар белән тайгак кишәрлекләрне эшкәртү;

8) яшел утыртмаларның сакланышы һәм аларны тиешенчә тәрбияләү;

9) тышкы яктырту чараларын төзек хәлдә тоту һәм аларны караңгы төшкәч кертү;

10) җәйге чорда һәм коры көннәрдә көн саен яисә расланган график буенча газларга, чәчәклекләргә, агачларга һәм куакларга су сибү;

11) төзелеш материаллары, ком, чүп-чар, кар, скола бозсыз газларның сакланышы һәм бөтенлеге һ.б.

12) яңа агач һәм куаклар утырту, юллар челтәре үзгәрү һәм җиһазларны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына яңадан планлаштыру, агротехник шартларны үтәп урнаштыру.

24.9 статья

1. Йорт алды территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) яфракларны, калдыкларның һәм чүп-чарның теләсә нинди төрләрен яндырырга;

2) хуҗалык мәйданчыгыннан читтә керләр, кием-салым, келәмнәр һәм башка предметлар элү;

3) контейнер мәйданчыкларына илтә торган подъездларны томаларга;

4) урамнарның һәм юлларның юл өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) билгеләргә;

5) билгеләнгән тәртипне бозып йорт яны территорияләренең коймаларын үз белдеге белән билгеләргә;

6) үз белдегең белән ишегалды корылмалары һәм палисадниклар төзергә;

7) йорт янындагы территорияне металл ватык, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, зола һәм җитештерү һәм куллану калдыклары белән капларга, тараны кушарга һәм сакларга;

8) чүплек салырга, калдыкларны һәм чүп-чарны ташларга;

9) автотранспорт чараларының түләүле стоянкасын оештырырга;

10) тимер-бетон блоклар, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка җайланмалар урнаштыру юлы белән квартал эчендәге машина юлларын үз белдеге белән ябарга.

Керү урыннарында шлагбаумнар урнаштырганда - йорт яны территориясенә чыкканда, әлеге өлкәдә гамәлдәге норматив-хокукый актлар таләпләрен төгәл үтәргә;

11) автомашиналар, ягулык һәм майлар юуны башкарырга, тавыш сигналларын, тормоз һәм двигательләрне көйләргә;

12) кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган теләсә нинди эшләр башкарырга;

13) йорт яны территориясенең эчке юллары буйлап транспорт транзит хәрәкәтен гамәлгә ашырырга.

2. Торак йорт ишегалды ягыннан җәмәгать билгеләнешендәге урыннар өчен тәрәзәләр һәм фатирларга керү урыннары урнашкан материалларны, продукцияне тутыру рөхсәт ителми. Йөкне тәрәзәләре булмаган торак йортлар торбаларыннан, җир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан башкарырга кирәк. Торак биналарда урнашкан оешмаларның турыдан-туры эшләвенә бәйле төяү-бушату яисә башка эшләр башкару мөмкин булмаган очракта, югарыда күрсәтелгән чикләүләр нигезендә, әлеге оешмаларга югарыда күрсәтелгән торак объектлар белән идарә итүче оешмалар белән килешү төзергә кирәк.

3. Квартал эчендәге территорияләрдә транспорт чараларын урнаштыру кешеләрнең, шулай ук урып-җыю һәм махсус техниканың тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итәргә тиеш.

4. Күпләгән территорияләрдә, балалар һәм спорт мәйданчыкларында, хайваннарны йөртү өчен мәйданчыкларда, шулай ук йорт яны территориясендә урнашкан хуҗалык мәйданчыкларында транспорт чарасы урнаштыру тыела, монда:

1) яшелләндерелгән территория - гомуми файдалану территориясе, табигый чыгышлы үсемлекләр урнашкан җир участоклары, ясалма төзелгән бакча-парк комплекслары һәм объектлары, бульварлар, скверлар, газоннар, чәчәкләр, аз төзелгән торак, иҗтимагый, эшлекле, коммуналь, җитештерү билгеләнешендәге территория, аның чикләрендә өслекнең кимендә 70 проценты үсемлекләр капламы биләгән;

2) балалар һәм спорт мәйданчыклары - балалар спорт мәйданчыгын җиһазлау һәм каплауны үз эченә алган аңлы хәрәкәт активлыгы процессында балаларның психофизик сәләтләрен үстерү өчен билгеләнгән махсус җиһазландырылган территория. Периметр буенча чикләү (бордюр) булмаганда, транспорт чарасын уен спорт комплексына (комлык, таулык, балансир, турник һәм башка кече архитектура формаларына кадәр биш метр ераклыкта урнаштыру тыела);

3) хуҗалык мәйданчыклары - электр көч приборлары урнаштыру мәйданчыгы, контейнер мәйданчыгы, кер юу мәйданчыгы, территориягә хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар. Мәйданчыкны чикләүче (бордюр) булмаганда, периметр буенча киртә хуҗалык мәйданчыгына кадәр өч метр ераклыкта транспорт чарасын урнаштыру тыела;

4) хайваннарны йөртү өчен мәйданчыклар - җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган хайваннарны йөртү өчен махсус бүлеп бирелгән урыннар.»

24.10 статья

1. Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен яшелләндерү:

йорт яны территорияләрен яшелләндерү, яшел үсентеләрнең сакланышы гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә идарәче оешмалар тарафыннан тәэмин ителә;

2) йорт яны территориясен яшелләндергәндә торак йортларның стеналарыннан алып усаклы агач кәүсәләренең күчәренә кадәр ара 5 м дан да ким булмаска тиешлеген исәпкә алырга кирәк. Зуррак агачлар өчен ара 5 м дан артык, куаклыклар өчен - 1,5 м булырга тиеш. Куаклыкларның биеклеге беренче каттагы тәрәзә уемының аскы почмагыннан артмаска тиеш.

24.11 статья

1. Һәр йорт биләмәсенең территориясе түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) йорт кирәк-яракларын киптерү өчен хуҗалык мәйданчыгын, кием-салымны, келәмнәрне һәм йорт кирәк- яракларын чистартуны;

2) өлкәннәрне ял итү мәйданчыгы;

3) балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары яшелләндерү һәм балаларның җәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларын кирәкле җиһазлау.

2. Әгәр участок территориясе күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләр йөртү өчен мәйданчык урнаштырылырга мөмкин.

24.12 статья

1. Хуҗалык мәйданчыгында киптерү җайланмасы булган өстәлләр, кием киптерү өчен ыштаннар, элгечләр, чүп савытлары, эскәмияләр булырга тиеш. Мәйданны тере киртә белән әйләндереп алырга кирәк. Мәйданчыкларны, ял итү урыннары элементларын төзү һәм төзекләндерү билгеләнгән таләпләргә туры китереп башкарылырга тиеш.

2. Йортларның подъездлары каршындагы мәйданчыклар, юл йөрү һәм җәяүлеләр өчен юллар каты өслекле булырга тиеш. Каты өслекләр салганда, яңгыр суларын буш агызу мөмкинлеге каралырга тиеш.

24.13 статья

1. Торак йортларга төзелгән җәмәгать корылмалары йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән керү юлларына ия булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспортын кую ишегалды территориясеннән читтә булырга тиеш.

25 бүлек Шәхси торак төзелеше территорияләрен җыештыру

25.1 статья

1. Шәхси инициатива белән торак йортларның хуҗалары ирекле нигездә җыештыруны гамәлгә ашырырга хокуклы, йорт янындагы территорияне кардан алып урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) мөстәкыйль рәвештә яисә махсуслаштырылган оешма белән шартнамәләр буенча.

2. Якындагы территориягә индивидуаль йорт биләмәсе территориясеннән түбәндәгеләр тыела:

1) кар көрәргә, чүп ташларга, шлак ташларга, сыек көнкүреш калдыкларын агызырга;

2) ишегалды һәм аның янындагы территориядән чистартылган юлларның һәм юл йөрү юлларының һәм юлларның юл өлешенә кар һәм боз җибәрергә яисә күчерергә.

3. Якын-тирәдәге территориядә индивидуаль йорт биләмәсенә йорт биләмәсенең капкасына, койма белән әйләндереп алынган территориягә керү һәм сул һәм уң якка чыгу (гаражга керү) өчен билгеләнгән коймадагы ишекләргә керү юлын кардан чистартырга рөхсәт ителә. Кар төбендәге территорияне, ачык киңлек һәм янәшәдәге территориягә кагылмый торган каршыдагы йорт биләмәсенең әйләндереп алынган территориясе буйлап урнашкан юлның һәм юлның үткән өлеше өчен кар күчерергә.

4. Гомуми файдалану территориясенә йорт биләү территориясендә агач һәм куаклар аудару, агач кисү һәм кисү эшләрен башкарганнан соң барлыкка килгән порубочка калдыкларын (ыргаклар, ботаклар) ташлау рөхсәт ителми.

26 бүлек Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

26.1 статья

1. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү элементларының булуы гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә проект документациясендә эшләнергә һәм каралырга тиеш. мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документациясе мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә. Озын яисә даими файдаланудагы территорияне төзекләндерүнең стационар элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен ныгытылырга тиеш.

2. Төзекләндерү элементларының эчтәлеген, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементлары хуҗалары гамәлгә ашыра.

27 бүлек Үсемлекләр

27.1 статья

1. Яшел утыртмалар территорияне төзекләндерүнең мәҗбүри элементы булып тора. Төзекләндерү эшләрен башкарганда гамәлдәге яшел утыртмаларны мөмкин кадәр күбрәк саклап калырга кирәк.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре яшелләндерүнең ике төрен кулланырга мөмкин: стационар - үсемлекләрне грунтка утырту һәм мобильгә утырту - үсемлекләрне махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һәм башкалар) утырту. Стационар һәм мобиль яшелләндерүне рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрендә (түбә яшелләндерү), фасадаларында (вертикаль яшелләндерү) архитектура-ландшафт объектлары (газлар, бакчалар, чәчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар булган мәйданчыклар) төзү өчен файдаланалар.

3. яшелләндерү объектларын тоту - ул яшел утыртмаларны карау һәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү элементлары белән эш комплексы, күләм корылмаларның конструктив элементларының аз гына деформацияләрен һәм зарарлануларын бетерү, шулай ук җәйге һәм кышкы чорда күчмә кече формаларны җыештыру.

27.2 статья

1. яшелләндерү объектларында эшләр башкаруга таләпләр:

1) яшелләндерү объектлары янындагы төзелеш мәйданчыкларын оештырганда проектта сакланучы, түбән һәм киң ябалдашларны өлешчә кисеп алу, агач кәүсәләрен сак белән бәйләү, куакларның ябалдашларын бәйләү, туфрак кишәрлекләрен чүпләү юлы белән туфракны чүпләү юлы белән, туфракны тыгызлауны булдырмау максатларында транспорт чаралары һәм башка техника йөрү юлы белән янәшә урнашкан үсемлекләрдә туфрак кишәрлекләренең бөтенлеген саклап калу чараларын күрергә кирәк;

2) территорияне вертикаль планлаштыру, җир асты коммуникацияләрен салу, юлларны, машина юлларын һәм тротуарларны төзекләндерү яшелләндерү алдыннан төгәлләнергә тиеш;

3) туфрак катламын бозуга бәйле ремонт, төзелеш һәм башка эшләр башкарганда, аны алга таба яшел төзелештә файдалану өчен туфракның уңдырышлы катламын төшерергә һәм сакларга кирәк. Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкарганнан соң бозылган җир кишәрлекләрен һәм утыртмаларны торгызырга кирәк. Яңадан торгызу эшләрне җитештерү проектында каралырга тиеш;

4) туфракны томалауга бәйле эшләр башкарганда яшел утыртмаларның тамыр системаларын саклау чараларын үтәргә, ә атап әйткәндә, скелет тамырларын

(калынлыгын 0,5 см һәм аннан да күбрәк) аркылы кисеп алырга (тамыр юнәлеше буенча 90 градус) һәм антисептик чаралар белән эшкәртүне тәэмин итәргә;

5) яфракларны һәм үләнне билгеләнгән тәртиптә туплау яисә юкка чыгару белән бергә җыярга кирәк.

27.3 статья

1. Яшел утыртмалар хуҗалары түбәндәгеләргә бурычлы:

1) яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны квалификацияле карауны тәэмин итәргә;

2) җәй көне коры көннәрдә газоннарга, чәчәк түтәлләренә, агачларга һәм куакларга су сибүне тәэмин итәргә;

3) газларның сакланышын һәм бөтенлеген, аларда төрле материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозга каршы материалларны, башка зарарлы матдәләрне, шулай ук кар, боз шуышын тәэмин итәргә, әгәр бу газларга зыян китерә алса;

4) агач һәм куакларны яңа утырту һәм күчереп утырту, шулай ук юллар, мәйданчыклар, газлар челтәрләрен планлаштыруны бары тик җирле үзидарәнең башкарма органы белән килештерелгән проектлар буенча гына башкарырга;

5) яшелләндерү объектларында сулыклар булса, аларны чиста тотарга һәм кимендә 10 елга бер мәртәбә капиталь чистартырга.

27.4 статья

1. Яшелләндерелгән территорияләрдә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) төзелешләрне, яшел зоналарның эшләвен һәм аларга хезмәт күрсәтүне тәэмин итү өчен билгеләнгән төзелешләрдән тыш, урнаштырырга;

2) агачларны һәм куакларны рөхсәтсез утырту һәм кисүне, газларны һәм чәчәкләрне юкка чыгаруны;

3) транспорт чараларында йөрергә һәм аларны, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне башкару очракларыннан тыш, мәҗбүри торгызу эшләрен уздыру шарты белән, газларда һәм чәчәклекләрдә куярга;

4) гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектлары булган бульварларда бакчалар, скверлар, паркларның мемориаль зоналарында ял итү һәм уеннар өчен урнашырга;

5) яшелләндерү объектларында чаңгыда һәм чаналарда махсус билгеләнгән урыннардан тыш шуарга;

6) агачларга һәм башка яшел утыртмаларга гамак, таган, турник, кер киптерү өчен баулар тагарга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкаларын, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарыла торган конструкцияләрне, объектларга, афишаларга, игълан итү, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмати тәэмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электр үткәргечләрдән, лампалардан, чәнечкеле киртәләрдән аерырга;

7) стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын билгеләргә, шул исәптән, ел вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

8) төзелеш материалларын һәм башка материалларны берләштерергә;

9) яшелчә бакчалары өчен казу башкарырга;

10) газоннарда һәм йорт хайваннарының чәчәкләрендә йөрергә;

11) кар чистарту машиналарын утыртмаларга кар эләгүне булдырмый торган махсус җайланмаларсыз кулланырга;

12) яфракларны, үләннәрне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларның катнашмасын лоткага һәм башка су үткәрү җайланмаларына кертергә;

13) катнашманы һәм чүпне газоннарга ыргытырга;

14) учак ягарга;

15) сок, сумала чыгару өчен агачлар кисәргә, аларга башка механик зарарланулар ясарга;

җитештерү һәм куллану калдыкларын, шул исәптән автомобиль покрышкаларын, территорияне төзекләндерү һәм клумб оештыру өчен файдалану;

17) күпьеллык чәчәкләр белән капланган җир кишәрлекләреннән кар чыгарырга, шулай ук кардан җитәрлек булмаган салкын үсентеләр утырту белән мәшгуль участокларны ачарга;

18) санитария таләпләре югары булган урыннардан тыш (чүп контейнерларына, җәмәгать бәдрәфләренә якын булу һ.б.) агач кәүсәләрен агартырга;

19) яшелләндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт җиһазларын бозарга;

20) кәүсәдән 1,5 м ераклыкта агачларның тамырларын ачарга һәм агач муеннарын җир яисә төзелеш калдыклары белән күмәргә.

21) урман паркларының, паркларның, бакчаларның, бульварларның, шәһәр урманнарының яшелләндерелгән территорияләрендә, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне башкаруның мәҗбүри шарты белән, транспорт чараларын, шул исәптән яңадан комплектланган (төзек булмаган) транспорт чараларын урнаштыру;

22) дәвалау, балалар өчен уку һәм фәнни учреждениеләрнең, сәнәгать предприятиеләренең, спорт комплексларының һәм торак кварталларның яшелләндерелгән территорияләрендә, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне мәҗбүри торгызу шарты белән башкару очракларыннан тыш, транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (ватылмаган) транспорт чараларын урнаштыру.

28 бүлек. Коймалар

28.1 статья

1. Коймаларны төзү төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.
2. Карарлар бер-берсеннән аерыла:
1) билгеләү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);
2) биеклеге (түбәнлеге - 1,0 м га кадәр, уртача - 1,1 - 1,7 м, югары - 1,8 - 3,0 м);
3) материалның төре (металл, тимер-бетон һ.б.);
4) күз карашы өчен сизгерлек дәрәҗәсе (үтә күренмәле, саңгырау);
5) стационар (даими, вакытлыча, күчмә) һәм башка киртәләр.
3. Чикләүләрне проектлау аларның урнашу урынына һәм гамәлдәге дәүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларына, индивидуаль проектлау проектларына бәйле рәвештә гамәлгә ашырыла. Коймаларның урта һәм югары төрләрен проектлаганда җир асты корылмалары белән кисешү урыннарында ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирә торган коймалар конструкцияләре каралган.

28.2 статья

1. мәдәни мирас объектлары территорияләрен төзү әлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш. Иҗтимагый, торак, рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлау рөхсәт ителми. Сәнәгать, махсус территорияләрне ачу декоратив тимер-бетон панельләрдән башкарылырга мөмкин.

2. Агачлар интенсив җәяүлеләр хәрәкәте зонасында яисә төзелеш һәм реконструкция эшләре зоналарында үскән очракта, яклауның башка төрләре булмаганда, 0,9 м һәм аннан да күбрәк диаметрлы, 0,8 м диаметрлы һәм яше, агач

токымнарына һәм башка характеристикаларга бәйле рәвештә, саклык яны киртәләрен күздә тотарга кирәк.

29 бүлек Өслекне ябу

29.1 статья

1. Җир өсләрен ябуны муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәрен имин һәм уңайлы хәрәкәт итү шартлары тәэмин итә, шулай ук барлыкка килгән төзелешнең архитектур йөзен формалаштыра.

2. Төзекләндерү максатларында түбәндәге төр өслекләр билгеләнде:

1) каты (капиталь) өслекләр - монолит яисә җыелма өслекләр, шул исәптән асфальт-бетоннан, цементобетоннан, табигый таштан башкарыла;

2) йомшак (капиталь булмаган) өслекләр - табигый халәттәге, тыгызланган яисә беркетелгән сүс материаллары белән сакланган, табигый яисә ясалма сыпучыл материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранит чәчүлекләре, керамзит, резин валчык) башкарыла торган өслекләр;

3) үлән капламын әзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган газ өслекләре;

4) катнаш өслекләр - өслекләрнең үрелмәләрен тәшкил итүче өслекләр (рәшәткә плитәсе яисә газонга баткан газ рәшәткәсе яисә йомшак өслек).

3. Яфрак төрләрен сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

1) мөмкин булган йөкләнешләрне, характерны һәм хәрәкәт составын, проектлау вакытына гамәлдә булган янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып, каты;

2) территорияләрнең аерым төрләрен (шул исәптән балалар, спорт мәйданчыкларын, этләрне йөртү өчен мәйданчыкларны, урамда йөрү юлларын) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып йомшак;

3) газлы һәм катнаш (иң экологик) күрсәткечләр.

4. Кулланучы төр өслегенең ристик карары формалаша торган тирәлекнең төсләр чишелешен исәпкә алырга тиеш.

29.2 статья

1. Ябык өслекнең кырыс төрләрендә коры килеш эләктерү коэффициенты кимендә 0,6, юештә 0,4 булса, кытыршы өслек булырга тиеш. Җәяүлеләр коммуникацияләре, җир өсте һәм җир асты кичүләрендә, бина түбәләренең баскычларында һәм мәйданчыкларында кафель, метлах плиткасын, җәяүлеләр коммуникацияләре территориясендәге ясалма һәм табигый таштан шома яисә тозланган плиталарны куллану рөхсәт ителми.

29.3 статья

1. Шәһәрнең гомуми кулланылыштагы территорияләрендә барлык киртәләр (ташламалар, баскычлар, пандуслар, агачлар, яктырту, мәгълүмати һәм урам техник җиһазлары), шулай ук җәмәгать транспортын көтү зоналарында һәм урам аша чыгу зоналарында тротуар кырые тактиль өслек полосалары белән аерылып тора. Тактиль өслек киртәләргә кадәр 0,8 метрдан да ким булмаган ераклыкта, урамның кырыйлары, куркыныч участокның башы, хәрәкәт юнәлеше үзгәрү һ.б. башланырга тиеш. Әгәр тактиль өслектә 15 мм киңлектәге һәм тирәнлеге 6 мм булган буй буразналар булса, аларны хәрәкәт юнәлеше буенча урнаштырырга ярамый.

29.4 статья

1. Яклауның башка төрләре булмаганда (шул исәптән ирекле рәшәткәләр, бордюрлар, периметраль эскәмияләр) куәттә урнашкан агачлар өчен радиуста

көпшәдән кимендә 1,5 метр ераклыкта саклагыч өслекләр: вак таш, галечь, газ рәшәткәләре башкарыла. Яклау өслеге җәяүлеләр коммуникацияләренең бер дәрәҗәдә яисә аннан югарырак катламында башкарылырга мөмкин.

30 бүлек Өслекләрне күзәтү

30.1 статья

1. Җир өслеген үзара бәйләү элементларына гадәттә төрле борт ташлары, пандуслар, баскычлар, баскычлар керә.

30.2 статья

1. Юл борт ташлары тротуар белән юл өлеше биеклегеннән кимендә 150 мм артык булган юл өлеше тоташкан урында билгеләнә, ул өслекләр ремонтланган очракта да сакланырга тиеш. Машина транспортын газ белән тоташтыру урыннарында газ белән бәрүне булдырмау өчен, югары борт ташын куллану кирәк.

2. Җәяүлеләр коммуникацияләренең газ белән каплануын үзара бәйләгәндә, газ өсте тигезлегеннән кимендә 0,5 м ераклыкта биеклегеннән артыграк булган бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газны саклый һәм пычрак һәм үсемлек чүп-чарының каплауга эләгүен булдырмый, аның хезмәт итү вакытын арттыра. Җәяүлеләр зоналары территориясендә төрле өслекле өслекнең төрле төрләрен тоташтыру өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, таш, керамик борт һ.б.) кулланырга мөмкин.

3. җәяүлеләр коммуникацияләре юнәлешендә 60 тан артык промилле баскыч төзүне күздә тотарга кирәк.

4. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм массакүләм йөрү өчен башка объектлар урнашкан урыннарда төп җәяүлеләр коммуникацияләрендә, инвалидлар йортларында һәм картлар баскычында һәм баскычларда 50 дән артык промилле авышканда, аларны пандус белән озата бару мәҗбүри. бордюр пандусының авы 1:12 кабул ителә. Баскычларның беренче баскычларын төшкәндә һәм күтәрелгәндә, ачык төстәге капма-каршы төстәге сызыклар белән аерып күрсәтергә кирәк. Бер марш чикләрендә тышкы баскычларның барлык баскычлары да баскычларның киңлеге һәм биеклеге буенча бертөрле итеп билгеләнә.

5. Талаучы пандус булмаганда, конструкцияләр киртәләүче бортны кимендә 75 мм биеклектә һәм тоткычларда тоту күздә тотыла.

6. Пандусның башында һәм ахырында юлның горизонталь участоклары әйләнә-тирәдәге өслекләрдән текстура һәм төс белән аерылып тора.

7. Баскычның ике ягында яисә пандуста да колачлау өчен уңайлы һәм стенадан 40 мм ераклыкта торучы 800 - 920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисенте биеклегендә тоткалар каралган.

31 бүлек Мәйданчыклар

31.1 статья

1. Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге мәйданчыклар урнаштырыла:

1) балалар мәйданчыклары;

2) спорт мәйданчыклары;

3) этләрне йөртү һәм өйрәтү өчен;

4) автомобильләр кую өчен;

5) чүп җыючыларны урнаштыру өчен.

2. Теркәлгән мәдәни мирас һәйкәлләренең һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре зоналарының саклау зоналары чикләрендә мәйданчыклар

урнаштыру һәйкәлләрне саклауның, табигатьтән файдалануның һәм әйләнә-тирә мохитне саклауның вәкаләтле органнары белән килештерергә тәкъдим ителә.

31.2 статья

1. Йорт тирәсендәге территорияләр балалар уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә һәм төзек һәм имгәнү куркынычы янаган инвентарьлар белән тәэмин ителергә тиеш.

2. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә яисә яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

3. Балалар мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының тәкъдим ителә торган исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- өслекнең йомшак төрләре;
- мәйданчыкның газонлы өслекләрен үзара бәйләү элементлары;
- яшелләндерү;
- уен җиһазлары;
- эскәмия һәм урналар;
- яктырту җиһазлары.

4. Торак йортлар һәм җәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ара - 10 метрдан, кече һәм урта мәктәп яшендәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр кимендә 20 метрдан, комплекслы уен мәйданчыклары кимендә 40 метрдан, спорт-уен комплекслары кимендә 100 метрдан артмаска тиеш. Балалар уен мәйданчыклары контейнер мәйданчыкларыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнашырга тиеш.

5. Балалар мәйданчыклары түбәндәгеләргә тиеш:

- җәй көннәрендә ком белән тигезсезлекләр салынган өслек планировкасы булу;
- даими рәвештә юынырга һәм иртәнге вакытта майланырга; буялырга, мәйданчыкта коймаларны һәм корылмаларны буярга кимендә елга бер тапкыр гына түгел, ә ремонтларга кирәк булганда;
- транзит җәяүлеләр хәрәкәтеннән, юл йөрү юлларыннан, борылыш мәйданчыкларыннан, кунакчыл стоянкалардан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру мәйданчыкларыннан изоляцияләнергә;
- автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участоклары.

6. Травматизмны булдырмас өчен, мәйданчык территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яисә түбән ботаклар асылынып торучы, җир өстеннән җиргә күмелмәгән иске, киселгән җиһазлар (стойкалар, фундаментлар) калдыгы булу рөхсәт ителми (кагыйдә буларак, турникларда һәм таганнарда).

7. Янындагы территорияләрне реконструкцияләгәндә балалар мәйданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын складлау рөхсәт ителми.

8. Яктырту җайланмасы мәйданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш. Яктырту җайланмаларын 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектә урнаштыру рөхсәт ителми.

9. Уен җиһазларын урнаштыру норматив куркынычсызлык параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

10. Балалар мәйданчыкларын карап тоткан өчен җаваплылык һәм аларда иминлекне тәэмин итү аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

31.3 статья

1. Спорт мәйданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәре физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән. Спорт мәйданчыгында территорияне

төзекләндерү элементларының тәкъдим ителә торган исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) үсемлекнең йомшак яисә газ төрләре (җәйге чорда);

2) спорт җиһазлары.

2. Спорт мәйданчыклары яшелләндерелә һәм челтәрсыман койма белән әйләндереп алына. Яшеллек мәйданчык периметры буйлап урнаштырыла, вертикаль яшелләндерү кулланырга мөмкин. Койманың биеклеге 2,5 - 3 м, мәйданчыкларның бер-берсенә тоташкан урыннарында биеклеге 1,2 м.

3. Спорт җиһазлары спорт, физкультура мәйданчыкларында йә рекреацияләр составында махсус җиһазландырылган җәяүлеләр коммуникацияләрендә (сәламәтлек сукмакларында) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт җиһазлары заводта ясалган, махсус эшкәртелгән үсемлекле бүрәнәләрдән һәм бүрәнәләрдән ясалган (ярыклар, ярыклар булмау һ.б.) булырга мөмкин. Урнашканда сертификацияләнгән җиһазлар каталогларына таянып эш итәргә кирәк.

31.4 статья

1. Торак төзелеше территориясендә өлкән яшьтәге халыкның ял итү һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял мәйданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йортлар тәрәзәләреннән алып тын ял итү мәйданчыклары чикләренә кадәр ара 10 метрдан да ким булмаска тиеш, шау-шулы өстәл уеннары мәйданчыклары - 25 метрдан да ким булмаска тиеш.

2. Ял мәйданчыгында төзекләндерү элементларының тәкъдим ителә торган исемлеге гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) каты үслек төрләре;

2) мәйданчыкның газ белән үзара бәйләнгән элементлары;

3) яшелләндерү;

4) өстәлләр, эскәмияләр һәм урналар (ким дигәндә, һәр эскәмиянең берсендә);

5) яктырту җайланмасы.

3. Мәйданны каплауны плитә куәте рәвешендә проектларга тәкъдим ителә. Ял мәйданчыкларын һәм балалар мәйданчыкларын берләштергәндә, балалар уеннары зонасында үсемлекнең каты төрләрен урнаштырырга киңәш ителми. Парклар территорияләрендә чирәмдәге ял мәйданчыклары оештырылырга мөмкин.

31.5 статья

1. Этләрне йөртү өчен мәйданчыклар вәкаләтле органнар белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

2. Этләрне йөртү өчен мәйданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә:

1) үсемлекнең төрле төрләре;

2) киртә;

3) экскрементларны утильләштерү өчен эскәмияләр, урналар, контейнер;

4) яктырту һәм мәгълүмат җиһазлары;

5) периметраль яшелләндерүне күздә тотарга тәкъдим ителә.

3. Этләрне йөртү өчен мәйданчыклар микрорайонның һәм торак районның гомуми кулланылыштагы территорияләрендә, яшел утыртмалардан азат булган, юлларның техник зоналарында, 110 кВт көчәнешле электр линияләре астында, беренче һәм икенче поясларны су белән тәэмин итү чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнаштырылырга тиеш. Торак билгеләнештәге территорияләрдә урнашкан этләрне йөртү өчен мәйданнарның күләме 400 - 600 кв.м, башка территорияләрдә - 800 кв.м, урнашкан төзелеш шартларында, булган территориаль

мөмкинлекләрдән чыгып, мәйданнарның кечерәйтелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

4. Мәйданчык чигеннән алып торак һәм җәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара кимендә 25 метр, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт мәйданчыклары участокларына, ял мәйданчыкларына кадәр кимендә 40 метр булырга тиеш.

5. Мәйданны төзү, кагыйдә буларак, биеклеге 1,5 м булган җиңел металл челтәреннән башкарыла. Чикләнүнең элементлары һәм секцияләре арасындагы ераклык, аның аскы кырые һәм җире хайванга мәйданчыктан чыгып китәргә рөхсәт итәргә яки имгәнү китерергә тиеш түгел.

6. Мәйданчыктан файдалану кагыйдәләре булган мәгълүмати стенд мәйданчык территориясендә урнаштырылырга тиеш.

7. Хайваннар хуҗалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмаска, шулай ук әйләнә-тирәдәгеләр өчен санитария нормалары нигезендә тынлыкны тәэмин итәргә, гамәлдәге санитария-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

31.6 статья

1. Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре автостоянкаларның түбәндәге төрләре: автомобильләрне кыска вакытлы һәм озак вакытлы саклау урыннарына урнаштырыла.

2. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогында төзекләндерү элементларының мәҗбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) каты өслек төрләре;
2) өслекләрне үзара бәйләү элементлары;
3) чүп-чар өчен киртәләр, урналар яисә кече контейнерлар;
4) яктырту җайланмасы;
5) мәгълүмати җиһазлар (күрсәткечләр).

3. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участокларына килү юллары җәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешмәскә тиеш. Автотранспорт чараларын озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участогы аша җәяүлеләр өчен транзит юллар оештыру рөхсәт ителми.

4. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы башка территориядән киңлеге кимендә 3 м булган яшел үсентеләр полосасы белән аерылырга мөмкин.

31.7 статья

1. Шәһәр территорияләрендә җитештерү һәм куллану калдыкларын җыю өчен контейнерлар, бункерлар (чүп-чар җыю) мәйданчыклары санитария нормалары һәм кагыйдәләре таләпләре нигезендә, шулай ук вәкаләтле органнар, оешмалар белән аларның компетенцияләре нигезендә килештерелгәннән соң урнаштырылырга тиеш.

2.Мәйданчыкларны торак биналар тәрәзәләреннән еракта урнашкан торак йортлары, балалар учреждениеләре участоклары чикләрен, 20 метрдан да ким булмаган ераклыкта ял итү урыннарын торак төзелеше участокларында - ерак юлдагы җәяүлеләр юлларын исәпләп, керү юлларыннан 100 метрдан да артык булмаган урыннарны урнаштырырга кирәк, шул ук вакытта мәйданчык территориясе юлларга тоташтырырга, ләкин транспорт юлына комачауламаска тиеш.

3. Мәйданчыкны аерымлап урнаштырганда (юллардан еракта) контейнерларны чистарту һәм борылыш мәйданчыклары булу өчен уңайлы транспорт килү мөмкинлеген күз алдында тота (12 м 12 м). Мәйданчыкларны транзит транспорт һәм җәяүлеләр коммуникацияләре булган күренүчән зонадан тыш, бинаның урам фасадларыннан читтә урнаштыруны проектлау зарур. Мәйданчык территориясен

күләгә зонасында (янәшәдә төзелешләр, түбәләр яки яшел утыртмалар) урнаштырырга кирәк.

4. Чүп-чар җыючыларны урнаштыру мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәҗбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең каты төрләре, мәйданчыкның тирә-юньдәге территорияләре белән тоташу элементлары, яктырту җайланмалары һәм мәйданчыкны яшелләндерү.

5.Мәйданны ябу транспорт юлларының шундый ук өслекләрен билгеләргә кирәк. Мәйданчыкны каплауны тоткарламас һәм контейнерның тәгәрәвенә юл өлеше ягына таба 5-10% тәшкил итүче итеп билгеләргә кирәк.

32 бүллек Кече архитектура формалары

32.1 статья

1. Кече архитектура рәвешләрен проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга тәкъдим ителә. Тарихи төзелеш зоналары, җирлекләр үзәкләре, күп функцияле зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

2. Кече архитектура рәвешләренә төп таләпләр түбәндәгеләр:

1) архитектура һәм ландшафт даирәсе характерына, территорияне төзекләндерү элементларына туры килү;

2) материалларның югары декоратив һәм эксплуатация сыйфатлары, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, озак вакыт дәвамында аларны саклап калу;

3) конструкциянең ныклыгы, ышанычлылыгы, иминлеге.

33 бүлек Җәмәгать транспортын көтү павильоннары конструкцияләре

33.1 статья

1. Җәмәгать транспортын көтү павильоннары конструкцияләре яктырту, навеслар, эскәмияләр, чүп-чар чүп савытлары һәм гражданнарны һәм оешмаларны игълан итү өчен аерым калканнар белән җиһазланырга тиеш. Павлильонда тукталыш исеме, номеры һәм җәмәгать транспорты маршрутлары расписаниесе күрсәтелә.

34 бүлек Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

34.1 статья

1. Тышкы күренешкә һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру урынына карата таләпләр җирле үзидарәнең вәкиллекле органы карары белән билгеләнә.

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, әзерләү һәм урнаштыру төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында Россия Федерациясе законнары таләпләре, аларны саклау һәм куллану таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чараларында мәгълүмат Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш. Ике яки аннан да күбрәк тел кулланган очракта, текстлар эчтәлек һәм техник бизәлеш буенча тиңдәш булырга, грамоталы һәм аңлаешлы итеп башкарылырга тиеш.

2. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

3. Мәгълүмат конструкциясе хуҗасы иминлек кагыйдәләрен теләсә нинди бозулар, шулай ук мәгълүмати конструкцияләрне монтажлау һәм эксплуатацияләү шартларын бозганда төзексезлекләр һәм авария хәлләре өчен җаваплы.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хуҗалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын һәм аның янәшәсендәге территорияләрне ремонтлау һәм урнаштыру урыннарын җыештырырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын тиешенчә тотмаган, җир кишәрлеген һәм аның тирәсендәге территорияне җыештыру һәм санитар карап тоту өчен тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хуҗалары җаваплы.

4. Реклама конструкциясе белән мәгълүматны алып атканда, реклама кыры баннер тукыма белән якты тоннар белән капланырга тиеш.

5. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары, аларда фундамент блогы булганда, фундамент блогы белән бергә демонтацияләнергә тиеш.

Реклама конструкциясе хуҗасы реклама конструкциясе монтажыннан (демонтажыннан) соң өч тәүлектән дә артык булмаган вакытта реклама конструкциясе урнаштыру урынын төзекләндерергә тиеш.

6. Лениногорск шәһәре территориясендә биналарның, биналарның, корылмаларның коймаларын, стеналарын, корылмаларын, аерым торучы терәкләрне (яктырту, контакт челтәрен һ.б.лар), агачларны һәм бу максатлар өчен билгеләнгән конструкцияләрдән тыш, башка продукцияне (листовкалар, белдерүләр, афишалар һәм башка продукция) язулар, ябыштыру һәм элү тыела.

34.2 статья

1. Лениногорск шәһәре территориясендә түбәндәгеләр тыела:

1) башкарма комитет тарафыннан бирелә торган рөхсәт алмыйча реклама конструкцияләрен урнаштырырга;

2) башкарма комитетны килештермичә тышкы мәгълүмат чараларын урнаштырырга;

3) әлеге төр продукцияне урнаштыру өчен каралмаган тәрәзәләрдә, ишекләрдә, тәрәзә араларында һәм башка урыннарда мәгълүмат-реклама продукциясен урнаштырырга;

4) автотранспортның газоннарга керүе белән реклама конструкцияләрендә сурәтләр (плакатлар) алмашынуын башкарырга;

5) килештерелгән дизайн-проекттан читкә тайпылып реклама конструкцияләрен һәм аларның мәгълүмати-реклама тутырмаларын урнаштырырга;

6) өзелгән һәм җирдә яткан плакатлар, баннерлар (реклама продукциясе) һәм реклама конструкциясе тирәсендә башка материаллар калдырырга;

7) бозылган сурәтле йә сурәтсез тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларыннан файдалану;

8) реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын тиешенчә булмаган халәттә (покраскасы булмау, күгәрек булу, өзелгән плакатлар һ.б.);

9) газонда демонтацияләнгән реклама конструкцияләренең бетон нигезләрен калдыру;

10) реклама яисә мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырының зарарлануы, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән мәгълүматны ябыштыру, ябыштыру;

11) тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә объектлар корылмаларының һәм корылмаларының зарарлануы, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклыгын һәм тотрыклылыгын киметү.

34.3 статья

1. Үз белдеге белән башкарылган язмаларны, шулай ук, ведомствога бәйсез рәвештә, барлык объектлардан үз белдеге белән урнаштырылган мәгълүмати һәм

басма продукцияне алып ташлау эшләрен оештыру күрсәтелгән продукцияне урнаштырган язмаларны үтәгән затларга йөкләнә. Әлеге затлар булмаган очракта, үз белдеге белән башкарылган фасадлардан, дивардан, коймалардан язмаларны алу эшләре әлеге объектларның милекчеләре яки арендаторлары тарафыннан башкарыла.

35 бүлек Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә җир эшләрен уздыруга төп таләпләр

35.1 статья

1. Җир эшләре вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән җир эшләрен җитештерүгә язмача рөхсәт (ордер) булганда гына башкарыла.

2. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) бирү башкарма комитетының карары белән расланган административ регламент нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) түбәндәге очракларда таләп ителми:

- бер объект чикләрендә юлларның, машина юлларының, тротуарларның һәм асфальт катламының калынлыгына фрезерлау кисемен, бер тәүлек эчендә өслекне торгызып яисә объектның баланс белән килештерелгән графигын торгызып;
- бер объект чикләрендә юлларның, машина юлларының, тротуарларның һәм данәле материалдан торган мәйданчыкларның өслекләрен өч тәүлек эчендә төзәтү йә баланс белән килештерелгән объектның графигын торгызу;
- юл өслегендәге ярыкларны, деформацион җөйләрне кисү;
- юл өслеген өстән эшкәртү;
- 100 м дан да артык булмаган участокларда ялгыз борт ташларын күчерү;
- коеларның, реперларның, газ һәм кабельле келәмнәрнең түбәләрен алмаштыру һәм көйләү;
- күчеш тибындагы юл өслеген профилировкалау һәм планлаштыру, беркетелгән һәм ныгытылмаган юл кырыйлары, бүлү полосалары, җир полотносы, су үткәргеч кюветлар;
- әлеге корылмаларның эшен кыенлаштыручы юл корылмаларын нанослардан, пычраклардан, чүп-чардан, чит предметлардан чистарту;
- юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын тышкы ремонтлауны, аларның аерым элементларын алмаштыруны, тротуарларда һәм яшел утыртмалар зонасында 0,3 м га кадәр чистартылган юл билгеләре өчен тимер-бетон нигезле стоклар урнаштыруны;
- күперләрдә, юлүткәргечләрдә, яр буйларында, деформацион җөйләр элементларын торгызу яисә ремонтлау белән бәйле тоннельләрдә, яктырту баганаларында, парапетларда, карниз ташларында, тротуар плиталарында, ярусларда һәм конусларда эшләр, эшләрне юл хәрәкәтен чикләмичә уздырганда;
- яшел утыртмаларны (юкка чыккан куакларны да кертеп), паркларның, бакчаларның, скверларның җәяүлеләр сукмакларын карау;
- җир эшләре башкармыйча, шулай ук 0,3 м га кадәр күләмдәге павильоннарны урнаштырганда;
- 0,3 м га кадәр заглублениедә аерым реклама конструкцияләрен урнаштыру;
- фундаментлар (нигезләр) урнаштыру өчен җир эшләренә 0,3 м га кадәр заглубада биналар канаты керә;
- җәяүлеләр һәм көч киртәләрен, пассажир транспорты көтү павильоннарын агымдагы ремонтлауны.

35.2 статья

1. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәтсез (ордерсыз) җир эшләрен җитештерү, җир эшләрен җитештерүгә вакытыннан алда рөхсәт бирү (ордер), авария хәлендә план эшләрен башкару - җир эшләрен үз белдеге белән башкару - тыела һәм җир эшләрен үз белдеге белән җитештерү дип танылa.

35.3 статья

1. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) бирелми:

- территорияне комплекслы үстерү зонасында җир эшләрен башкару өчен территорияне планлаштыру проект документациясен раслаганчы;

- җир эшләрен җитештерүгә элек бирелгән рөхсәт (ордер) бирү срокларын һәм ябылу тәртибен бозган очракта.

35.4 статья

1. Тузган җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) рәсмиләштерүне таләп итә торган җир эшләрен авария хәлендәге җир эшләре буларак әзерләү тыела.

35.5 статья

1. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) оешманың, предприятиенең, учреждениенең яисә физик затның вазыйфаи затына - объектларны төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау буенча заказчыга, механикалаштырылган ысул белән дә, шулай ук кул белән дә башкарыла торган җир эшләре җитештерүдә - 0,3 метрдан артык күләмдә акча бүлгәндә бирелә.

2. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт алучыларның салым, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле процентлар түләү буенча үтәлмәгән бурычы булырга тиеш.

35.6 статья

1. Җир эшләрен җитештерүгә чыннан да анда күрсәтелгән заказчы, подрядчы оешмасына, эш башкаруның төренә, күләменә, срогына һәм урынына рөхсәт (ордер).

2. Заказчы яисә подрядчы функциясен тапшырган очракта, проект чишелешләре, төре, күләме, сроклары һәм җир эшләрен башкаруга күрсәтелгән эшләрне башкару урыны (ордеры) үзгәртелгән очракта, рөхсәт (ордер) башка оешмага яңадан рәсмиләштерелергә тиеш.

35.7 статья

1. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) эшләрне башкаруның тәкъдим ителгән календарь графигы нигезендә, гамәлдәге төзелеш нормаларында һәм кагыйдәләрендә каралган эшләрне башкаруның норматив дәвамлылыгын исәпкә алып, билгеле бер срокка рәсмиләштерелә.

2. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт бирүдә (ордерда) күрсәтелгән эшләр башлану срогы 10 көннән артык тоткарланганда, җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт бирелгән рөхсәт (ордер) гамәлгә яраксыз дип таныла һәм вәкаләтле органга срок тәмамланганнан соң 3 көн эчендә кире кайтарылырга тиеш.

3. Эшләр тиешле срокта үтәлмәгәндә, эшләрне тәмамлау вакыты ордерында күрсәтелгән эш срогы тәмамланганчы кимендә өч календарь көн кала, эшләрне башкару срокларын озайту турында үтенеч белән вәкаләтле органга мөрәҗәгать итәргә тиеш.

4. Җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) гамәлдә булу срогы узгач, җир эшләрен озайту гамәлгә ашырылмый.

35.8 статья

1. Эшләр бары тик җир эшләрен җитештерүне рөхсәт итүдә (ордерда) күрсәтелгән эшләрне җитештерүче генә башкарыла.

35.9 статья

1. Җир эшләре башланганчы, җир эшләрен башкаручы оешма, юридик яисә физик зат җәяүлеләрнең һәм транспортның хәрәкәте куркынычсызлыгын, төзелеш зонасындагы барлык предприятиеләр һәм оешмаларга, төзелеш зонасындагы учреждениеләргә керү һәм якын килүне, юл билгеләре куюны, күрсәткечләр, яктырту, мәгълүмати щитлар урнаштыруны тәэмин итәргә, эшләр башкаруның бөтен чорына мәгълүмати щитлар табличкасын эш башкаручы оешма исеме, эшләр башкаруга җаваплы затның фамилиясе, оешма телефоны номеры белән чыгарырга тиеш. Эшләрне җитештерү ябылу, пассажир транспорты маршрутлары үзгәрү белән бәйле очракларда, эш срокларын күрсәтеп, матбугатта тиешле белдерүләр урнаштырырга.

2. Ачылучы оешма эшләрне җитештерү урынын төзелешне оештыру проекты нигезендә ышанычлы киртә итеп куя. Кич һәм төнлә коймаларда юл хәрәкәте кагыйдәләрендә каралган кисәтү билгеләре яктыртылырга тиеш. Караңгы төшкәч, өзелү урыннары яктыртыла.

35.10 статья

1. Җир асты корылмаларының зарарлануын кисәтү һәм аларны булдырмау чараларын күрү өчен заказчы яисә эшләр җитештерүче җир эшләре башланганчы бер тәүлектән дә соңга калмыйча эксплуатацияләү хезмәтләренең һәм башка оешмаларның, учреждениеләрнең һәм физик затларның, җир асты корылмалары яисә башка объектлар булган җир кишәрлекләренең хокук ияләренә хәбәр итәргә тиеш.

2. Эксплуатацияләү һәм башка оешмалар җитәкчеләре үзләренең вәкаләтле вәкилләренең җир эшләрен җитештерү урынына килүен тәэмин итәргә тиеш. Бер үк вакытта җир асты корылмаларының, коммуникацияләрнең һәм башка мөлкәтнең зарарлануларын кисәтүне тәэмин итү максатыннан җир эшләрен җитештерүнең махсус шартлары язма рәвештә ачыклана һәм теркәлә.

3. Гамәлдәге җир асты инженерлык челтәрләренең, яшел утыртмаларның сакланышы, хәрәкәт иминлеге өчен төзелеш яисә төзекләндерү-торгызу эшләрен башкаручы оешма җаваплы була. Күрше яисә кисешкән коммуникацияләр зарарланган очракта, алар кичекмәстән шушы коммуникацияләрне кулланучы оешма күрсәтмәсе буенча эш башкаручы оешма көчләре һәм чаралары белән торгызылырга тиеш.

35.11 статья

1. Эшләр җитештерүче эшләр башкарылган урында җир эшләрен башкаруга рөхсәтнең (ордерның) оригиналын, эшләр башкару проектын, җир кишәрлекләре һәм җир асты корылмалары хокук ияләрен килештерүне, «Иске Шөгер авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге автомобиль юллары буйлап транспорт чаралары хәрәкәте вакытлыча чикләнгән яисә вакытлыча туктатылган очракта - Башкарма комитетның транспорт чаралары хәрәкәтен һәм юл хәрәкәтен оештыру схемасын вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турындагы карары һәм җир эшләрен башкарган өчен җаваплы зат тарафыннан күзәтчелек оешмалары вәкилләренең таныклык документлары булганда беренче таләбе буенча күрсәтелергә тиеш.

2. Эшләрне башкарганда төзелеш өлкәсендәге норма һәм кагыйдәләрнең мәҗбүри таләпләре үтәлергә тиеш.

3. Корылма күчәрләрен һәм коммуникацияләр трассаларын (эшләр башланганнан һәм контроль төшерү башкарылганнан алып траншеяләр күмелгәнгә һәм объектны эксплуатациягә тапшырганга кадәр) Натурага чыгару лицензияле, әлеге эшчәнлек төренә тиешле рөхсәте булган оешма көче белән һәм проект документациясе нигезендә башкарыла.

4. Җир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салуның һәм үзгәртеп коруның төп ысулы-төзекләндерелгән өслекне ачмыйча ябык ысул. Ачык ысул эшләрне ябык ысул белән башкару мөмкин булмавын дәлилләү булганда гына рөхсәт ителә.

5. Муниципаль берәмлекнең яшелләндерелгән территориясендә җир эшләре башкарганда казу эшләре башкаручы оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр яисә физик затлар:

- яшел үсентеләрне сүтүгә һәм тамыр системасын ялангач калдыруга рөхсәт рәсмиләштерергә;

- төзелеш территориясендәге агачларны биеклеге 2 м булган тоташ калканнар белән әйләндереп алырга. калканнарны агач кәүсәсеннән кимендә 0,5 м ераклыкта өчпочмак итеп урнаштырырга, шулай ук киртә куючы өчпочмак тирәли 0,5 м радиустагы агач түшәм ясарга;

- юлларны, мәйданнарны, ишегалларын, тротуарларны һ. б. асфальт түшәгәндә һәм асфальт түшәгәндә агач тирәли диаметры кимендә 2 м булган буш урын калдырырга, аннары тимер-бетон рәшәткә яисә башка төрле өслек урнаштырырга;

- кабель, канализация торбалары һәм башка корылмалар салганда траншеялар казырга, кәүсәнең калынлыгы 15 см га кадәр булганда - кимендә 2 м, кәүсәнең калынлыгы 15 см дан артканда-кимендә 3 м, куаклардан кимендә 1,5 м, кырыйдагы скелет ботагы нигезеннән ераклыкны исәпләгәндә;

- төзелеш материалларын тупламаска, машиналар һәм автомобильләрне газоннарда, шулай ук агачтан 2,5 метр, куаклардан 1,5 метр ераклыкта куярга ярамый. Янучан Материалларны агач һәм куаклардан 10 метрдан да якынрак җыялар;

- яшел үсентеләргә төзелеш материаллары салмаска һәм аларны пычратмаска;

- керү юлларын һәм күтәрү краннарын урнаштыру урыннарын яшеллекләр утыртылган территориядән читтә урнаштырырга һәм агачларның урнаштырылган киртәләрен бозмаска;

- агач һәм куакларның тамыр системасы зонасындагы эшләрне, тамыр системасына зыян китермичә, төп скелет тамырлары урнашканнан түбәнрәк башкарырга;

- җир эшләрен башкарганда җирнең югары уңдырышлы катламын бетерергә, бораулау һәм саклап калырга. Бораулаган үсемлек грунтын әлеге яисә яңа территорияләрне яшелләндергәндә файдалану өчен вәкаләтле муниципаль оешмаларга тапшырырга;

- төзелеш эшләрен башкарганда табигатьне саклау чараларын уздыру һәм бозылган җирләрне торгызу өчен вәкаләтле орган күрсәткән урыннарга туфрак чыгаруны тәэмин итәргә.

6. Камилләштерелгән өслекле урамнарда, юлларда, тротуарларда, мәйданнарда һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә җир эшләре түбәндәге шартларны үтәп алып барыла:

- эшләр 300 метрлы участокларда башкарылырга тиеш;

- алдагы участокларда эшләр, территорияләрне җыештыруны һәм торгызу эшләрен дә кертеп, алдагы участоклардагы барлык эшләр тәмамланганнан соң гына рөхсәт ителә.

7. Урамнарның машина үтә торган өлешендә эшләр башкарганда, траншея чикләрендәге асфальт, бетон, вак таш түшәмәләре сүтелә һәм эш җитештерүче тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла. Бордюр, чирәм сүтелә һәм аның икенчел файдалану өчен яраклылыгы билгеләнә. Эшләрне башкаручы шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар өслегенең, борт ташының, баскычларның һәм түшәмәләрнең сакланышын тәэмин итәргә тиеш.

8. Траншеяләрдән, котлованнардан, коелардан су суыртырга һәм яңгыр канализациясе челтәренә җибәрергә яки шланглар һәм лотоклар буенча җибәрергә. Казылу урыннарында һәм аларга якын территорияләрдән коеп яуган яңгыр һәм кар суларын үткәрүне эшләрне башкаручы оешма тәэмин итәргә тиеш.

9. Җир эшләрен башкарганда, уңдырышлы катламны саклап калу өчен, бу катламны алдан җиһазландырылган урыннарда алып ташларга (калынлыгы 15 см дан да ким булмаган), бораулау һәм саклап калырга кирәк. Территориягә туфрак салганда бары тик минераль туфракларны һәм туфракның югары уңдырышлы катламнарын гына файдаланырга рөхсәт ителә.

10. Траншеялар аша җәяүлеләр күперләре ясалырга тиеш. Кышкы чорда алар системалы рәвештә кардан һәм боздан чистартылырга һәм җир эшләрен башкаручы оешма көче белән бозга каршы катнашма сибелергә тиеш.

35.11 статья

1. Эшләр җитештерүче җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) эшенең төп нөсхәсе, җир кишәрлекләре һәм җир асты корылмаларының хокук ияләрен килештерү, эшләр башкару проекты, җир кишәрлекләре һәм җир асты корылмалары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә вакытлыча туктату очрагында - транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында башкарма комитет карары һәм юл хәрәкәтен оештыру схемасы, аларда таныклаучы документлар булганда, күзәтчелек оешмалары вәкилләренең беренче таләбе буенча җир эшләрен башкаруы өчен җаваплы зат тарафыннан күрсәтелергә тиеш.

2. Эшләр башкарганда төзелеш өлкәсендәге нормаларның һәм кагыйдәләрнең мәҗбүри таләпләре үтәлергә тиеш.

3. Корылманың һәм коммуникацияләр трассаларының күчәрләре табигатенә (эшләр башланудан һәм контроль төшерүне үтәүдән алып траншеялар салуга һәм объектны эксплуатациягә тапшыруга кадәр) лицензияләнгән, әлеге эшчәнлек төренә тиешле оешма тарафыннан кертелгән һәм проект документациясе нигезендә башкарыла.

4. Җир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салуның һәм яңадан урнаштыруның төп ысулы төзек өслекне ачудан башка ябык ысул булып тора. Ачык ысул эшләрне ябык ысул белән уздырмау мөмкин булмаганда гына рөхсәт ителә.

5. Муниципаль берәмлекнең яшелләндерелгән территориясендә җир эшләре башкарганда өзелүне җитештерүче оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр яисә физик затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

- яшел утыртмаларны сүтүгә һәм тамыр системасын ачарга рөхсәт бирергә;

- төзелеш территориясендәге агачларны 2 м биеклектәге тоташ калканнар белән әйләндерергә. Щитларны агачтан кимендә 0,5 м ераклыкта өчпочмак итеп урнаштыру, шулай ук 0,5 м радиуслы өчпочмак тирәли агач настил урнаштыру;

- юлларның, мәйданнарның, ишегалларының, тротуарларның куәтләнүе һәм асфальтлануы һ.б. булганда, агач тирәли диаметры 2 метрдан да ким булмаган ирекле киңлекләр калдырырга, аннан соң тимер-бетон рәшәткәсе яисә башка өслек куярга;

- кабель, канализация торбалары һәм башка корылмалар салганда траншеялар сатып алуны, көпшәне 2 м дан да ким булмаган ераклыкта, агач кәүсәсеннән 15 см га

кадәр калынлыкта кимендә 3 м ераклыкта, куаклардан 1,5 м дан ким булмаган ераклыкта, иң кырый скелет ботагы нигезеннән ераклыкны исәпләп чыгарырга;

- төзелеш материалларын төземәскә һәм газоннарда машина һәм автомобиль тукталышлары оештырмаска, шулай ук агачтан 2,5 м һәм куаклардан 1,5 м ераклыкта. Янучан материалларны туплау агач һәм куаклардан 10 м дан да якынрак җитештерелми;

- төзелеш материаллары белән яшел утыртмаларны тутырмаска һәм пычратмаска;

- килү юлларын һәм күтәргеч краннар урнаштыру урыннарын яшел утыртмалары булган территориядән читтә урнаштырырга һәм агачларның билгеләнгән киртәләрен бозмаска;

- агачларның һәм куакларның тамыр системасы зонасында эшләү тамыр системасына зыян китерми торган төп скелет тамырларыннан түбәнрәк башкарырга;

- Җир эшләрен башкарганда җир катламын алу, бораулау һәм саклау эшләрен башкарганда. Үсемлекләр грунтын әлеге яисә яңа территорияләрне яшелләндерү өчен вәкаләтле муниципаль оешмаларга тапшырырга;

- төзелеш эшләрен башкарганда вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән урыннарга туфракны чыгаруны табигатьне саклау чараларын уздыруга һәм бозылган җирләрне торгызуга тәэмин итәргә.

6. Үзгәртеп ябыштырылган өслекләре, мәйданнары һәм башка төзеклəндерелгән территорияләре булган урамнарда, юлларда, тротуарларда җир эшләре түбәндәге шартларны үтәп алып барыла:

- эшләр 300 метр җирдә башкарылырга тиеш;

- алдагы участокларда эшләр алдагы участокларда, торгызу эшләрен һәм территорияне җыештыруны да кертеп, барлык эшләр тәмамланганнан соң гына хәл ителә.

7. Урамнарның юл өлешендә эшләр башкарганда, өслек (асфальт, бетон, вак таш) траншея чикләрендә тикшерелә һәм эшләр җитештерүче тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла. Бордюр, дерн тикшерелә һәм икенчел куллану өчен аның яраклылыгы билгеләнә. Эшләр җитештерүче шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар өслекләрен, борт ташын, түшәмәләрнең баскычларын һәм плитәләрен саклауны тәэмин итәргә тиеш.

8. Траншеялардан, котлованнардан, коелардан су агызып чыгару һәм гамәлдәге су канализациясе челтәренә җибәрү яисә шланглар һәм лоткалар буенча илтү. Су яуган һәм карлы суларны казылган урыннарда һәм алар тирәсендәге территорияләрдә агызу эшләрен башкаручы оешма белән тәэмин итәргә тиеш.

9. Җиләк-җимеш катламын саклау өчен җир эшләре башкарылганда, уңдырышлы катламны төшереп калдырырга (кимендә 15 см калынлыгы), алдан җиһазландырылган урыннарда әлеге җирнең катламын борауларга һәм саклап калырга кирәк. Территориядә җир чәчелгән вакытта бары тик минераль грунтлар һәм туфракның өске катламнарын гына кулланырга рөхсәт ителә.

10. Траншеялар аша җәяүлеләр өчен күперләр төзелергә тиеш. Кышын алар кар һәм боздан системалы рәвештә чистартылырга һәм җир эшләрен башкаручы оешма көчләре белән бозга каршы катнашма сибелергә тиеш.

35.12 статья

1. Җир эшләрен башкарганда түбәндәгеләр тыела:

1) янәшәдәге урамнарның пычрануы һәм яңгыр канализациясенең чүпләнүе;

2) сүүткәргеч торбалар, кюветлар һәм газлар салу;

3) газүткәргечләрнең, җылылык трассаларының, электр линияләренең һәм элемтә линияләренең сак зоналарында материаллар һәм конструкцияләр урнаштыру;

4) җир яисә төзелеш материаллары белән люклар төбләрен, күзәтү коеларын һәм камераларын, су агызу рәшәткәләрен, су өсте коеларын, юл буе лотокларын һәм кюветларын, киселгән торбаларны һәм дренажларны, геодезик билгеләрне, җир эшләрен башкару өчен бүлеп бирелмәгән юлның һәм тротуарларның машина юлларын һәм тротуарларын күмү;

5) расланган проектта каралмаган гамәлдәге җир асты корылмаларын кызыксынган оешма белән килештермичә күчерү;

6) гамәлдәге җир асты корылмалары (торбаүткәргечләр, коелар, кабельләр, фундаментлар һәм башкалар) тирәсендә эшләрне оештыру проектында каралмаган ераклыкта экскаваторлардан файдалану. Мондый очракларда эшләр кулдан башкарыла;

7) шәһәр урамнары буйлап гусеница йөрешендә транспорт һәм машиналар перегоны.

35.13 статья

1. Җир эшләре башкаручы заказчы яисә эшләр җитештерүче җир эшләре башкаруга рөхсәт (ордер) гамәлдә булу срогы тәмамланганчыга кадәр бозылган төзекләндерүне комплекслы яңартырга тиеш.

2. Эшләр заказчысы яисә җитештерүче траншея салганчы һәм объектны эксплуатациягә тапшырганчы башкару ысулын башкарырга тиеш.

3. Урамнарның һәм тротуарларның юл өлешенә кире кайтарып салу ком (су сиптерү) белән, кышкы вакытта - кар комы белән башкарыла. Яшел зонаны (газларны кире салып салганда) территорияне төзекләндергәндә, газ үләннәре орлыгы чәчелә торган үсемлек грунты җитештерәләр. Үсемлек грунты катлавының калынлыгы 30 см дан да ким булмаска тиеш.

4. Урамнарның, юл йөрү юлларының, шулай ук тротуарларның юл өлеше астында эшләр башкарганда, өслекләрне тротуарлар белән кайтару юлларның һәм тротуарларның туры сызыклары, параллель һәм перпендикуляр күчәрләре буйлап башкарыла, траншеядан ике якка да 20 сантиметрга өслекнең эшкәртелмәгән өлешен юллар буйлап 20 сантиметрга һәм бораулау җайланмасы белән ярганда 15 сантиметрга, зарарланган өслекнең бөтен киңлегенә һәм экскаватор ярганда кимендә 20 һәм 15 сантиметрга. Шул ук вакытта иске асфальтобетон киселә, чистартыла, вертикаль стеналар һәм нигез өслеге битум белән юыла.

5. Терәк-ләрне, материалларны, конструкцияләрне, төзелеш чүп-чарын һәм коймаларны торгызу эшләреннән соң җыю мәҗбүри.

6. Юлдагы өслекләрне магистральләрдә, скверларда, паркларда, җәяүлеләр өчен юлларда, шулай ук зур транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәте урыннарында торгызу эшләре төзелеш оешмасы траншеяләрен салганнан соң ук, калган очракларда траншея салганнан соң 2 тәүлектән дә артмаска тиеш.

7. Юл катламын торгызу ел әйләнәсендә гамәлгә ашырыла. Авария хәлендәге җир эшләрен уздырганда, кышкы чорда эшләр җитештерүче кар һәм боздан зарарланган урыннарны тулысынча чистартырга һәм юл өслегенең әйдәп баручы катлавын торгызырга һәм кышкы чорда аның торышын күзәтергә тиеш; җылы чорда, ләкин 25 апрельдән дә иртәрәк түгел, асфальт-бетон өслекне 31 майга кадәр тулысынча яңартырга тиеш.

Асфальт-бетон өслекләрне яңадан торгызуның технологик ээлеклелеге тышкы һава температурасы +10 С тан түбән булмаска тиеш, һәм +5 С язга туры килергә тиеш. Асфальт-бетон өслекләрне торгызу мөмкин булмаган очракта, аларны тимер-бетон плиталардан ясалган җыелма өслекләргә алыштыру рөхсәт ителә.

8. Кышкы чорда тотрыклы тискәре температуралар барлыкка килгәндә бозылган төзекләндерүне торгызу, эшләрне башкару мөмкинлеге булмау сәбәпле, вакытлыча

схема буенча башкарыла һәм киләсе елның 31 маена кадәр, гарантияле хат һәм торгызу эшләренең календарь графигы нигезендә тулысынча торгызылырга тиеш.

9. Грунт катламы ачыкланган яисә торгызылган катламны деформацияләү ачыкланган сыйфатсыз зарарлану очрагында җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) ябылганнан соң өч ел эчендә заказчы үз исәбенә барлык дефектларны кичекмәстән бетерергә яисә аны подрядчы тарафыннан үтәүне финансларга һәм тапшыруга күрсәтергә тиеш.

10. Төзекләндерүне (юл өслеген, яшел утыртмаларны һ.б. ны) торгызу эшләрен башкару мөмкинлеге булмаганда, оешма, предприятие, юридик һәм физик зат үз көчләре белән башкарганда, әлеге эшләрне махсуслаштырылган оешмалар белән үтәүгә шартнамә төзергә тиеш. Шартнамә төзү эшне башкаручы оешмадан төзекләндерү элементларын торгызу өчен җаваплылыкны төшерми.

Объектлар төзегәндә заказчы яки эшләр җитештерүче объектлар төзегәндә шәһәр төзекләндерү элементларын (яшел зоналар, тротуарлар, борт ташлары, геодезик билгеләр, кече архитектура формаларын) саклап калу мөмкин булмаган очракта, үз исәбенә торгызыла.

11. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, юридик һәм физик затлар тарафыннан башкарыла торган эш бозылган төзекләндерү комплексны торгызылганнан соң төгәлләнгән дип санала.

12. Эшләр тәмамлангач һәм төзекләндерүне яңарткач, заказчы подрядчы оешма белән берлектә җир эшләрен башкаруга рөхсәт (ордер) ябу өчен документлар пакетын вәкаләтле органга тапшыра. Эшләрне тәмамлау датасы булып җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) ябуга гариза бирү датасы санала.

13. Җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хуҗалары юл өслекләре дәрәҗәсендә смотр коеларының һәм яңгыр суларының люкларын (капкачларын) билгеләргә һәм тотарга тиеш. СНиП таләпләренә туры килмәгәндә люкларның биеклеген төзәтү тиешле органнарның 48 сәгать дәвамында беренче таләбе буенча башкарылырга тиеш. Смотр һәм яңгыр сулары белән капланган коеларның һәм камераларның ачык люклары булу, коеларның җимерелгән люклары рөхсәт ителми. Аларны алмаштыру тиешле органнар таләп иткән вакыттан 2 сәгать эчендә башкарылырга тиеш.

35.14 статья

1. Эшләр тәмамланганнан соң җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт алган юридик һәм физик затлар вәкаләтле органга түбәндәге документларны тапшырырга тиеш:

1) җир эшләрен җитештерүгә элек бирелгән рөхсәт (ордер);

2) җир эшләрен җитештерүгә рөхсәт (ордер) алынган бозылган төзекләндерүне тулысынча торгызуны раслый торган эшләр башкару урыны фотосурәтләре;

3) электрон рәвештә (DWG/SIT формат) яисә инженерлык челтәрләренең һәм коммуникацияләрнең борылыш нокталары координаталарының каталогы.

35.15 статья

1. Җир асты корылмаларында авария хәлендәге вәзгыять барлыкка килгәндә, аларны эксплуатацияләү процессында инженерлык коммуникацияләрендә яисә төзелеш эшләрен башкаруга бәйле рәвештә аларның нормаль эшләвен бозуга яисә бәхетсезлек очраклары өчен алшартлар барлыкка килүгә китергән авария очраклары барлыкка килгәндә, күрсәтелгән инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләрен эксплуатацияләүче оешма кичекмәстән аварияне бетерү урынына авария бригадасын җибәрергә тиеш, җаваплы зат җитәкчелегендә аварияне бетерү һәм аның нәтиҗәләрен бетерү эшенә керешергә һәм аның нәтиҗәләрен бетерергә тиеш.

Авария эшләре аны тулысынча юкка чыгарганчы өзлексез режимда алып барыла.

2. Казу эшләре башланганчы, авария бригадасын җибәрү белән бер үк вакытта эксплуатацияләүче оешма һәлакәт турында рөхсәтләр (ордерлар) бирүгә вәкаләтле органга хәбәр итәргә, эшләр башкару урынын төгәл географик (адреслы) бәйле авария турындагы телефонограмманы җибәрергә, шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының Лениногорск районы буенча бүлегенең инженерлык корылмаларын эксплуатацияләүче телефонограммасы һәлакәте турында хәбәр итәргә тиеш (юлларны чикләү яисә ябу зарурлыгы булганда).

3. Һәлакәт турында телефонограмма алганнан соң, авария урыны белән чиктәш инженерлык коммуникацияләре һәм җир асты корылмалары булган оешмалар җитәкчеләре җаваплы вәкилләрнең һәлакәт урынына килүне вакытында тәэмин итәргә һәм булган коммуникацияләрнең һәм корылмаларның сакланышын тәэмин итү өчен кирәкле шартлар турында язма рәвештә күрсәтмәләр бирергә тиеш.

3.1. вәкаләтле орган якындагы эш көнендә вәкаләтле органда рөхсәт (ордер) рәсмиләштерү шарты белән авария хәлендәге торгызу эшләрен башкаруга телефонограмма алу көнендә рөхсәт (ордер) ача, әгәр эшләр кичке һәм төнге вакытта башкарылса, ял һәм бәйрәм көннәрендә авария эшләрен башкарырга рөхсәт ителә.

4. Һәлакәтне юкка чыгару эшләре башкарылган урында үзе янында хезмәт таныклыгы булган оешманың авария эшләрен башкаручы җаваплы вәкиле, аварияне бетерү өчен заявка, эшләр башкаруның вәкаләтле органга җибәрелгән урынын җентекле географик (адреслы) бәйләнешле телефонограмма күчермәсе булырга тиеш.

5. Һәлакәт урынында төрле материаллар һәм җиһазлар җыйган йә туфрак яисә төзелеш чүп-чары отвалларын оештырган, әгәр бу авария эшләренә комачауласа, һәлакәтне бетерү эшләрен башкаручы оешма таләбе буенча кичекмәстән һәм үз исәбенә эшләр зонасын азат итәргә тиеш.

6. Аварияләр коммуникация (корылма) төренә карамастан, авария хәлендәге өзеклекләр урыннарында тулысынча төзекләндерү эшләре өч тәүлек эчендә, ә кышкы чорда биш тәүлек эчендә бетерелергә тиеш.

7. Төзекләндерүне һәм яшелләндерүне торгызу эшләре махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан башкарылырга тиеш.

Шул ук вакытта юлларның һәм тротуарларның түшәмәләрен торгызу эшләре ел фасылларына бәйсез рәвештә 24 сәгать эчендә башкарылырга тиеш (автотранспортның авариясез хәрәкәтен һәм механикалаштырылган җыештыру өчен).

8. Кышкы чорда эшләр башкарылганда, кече архитектур формаларны, яшел утыртмаларны торгызу мөмкин булмаганда һәм асфальт өслекне яңадан бүлү зарурлыгында эшләр җитештерүче 31 майга кадәр тулысынча төзекләндерелергә тиеш.

9. Бозылган төзекләндерүне торгызу әлеге кагыйдәләрнең 35.15 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Авария булган инженерлык челтәрләре хуҗалары төзекләндерү торышы өчен өч ел дәвамында җаваплы булалар.

11. Авария-торгызу эшләрен үткәрү объекты һәлакәттән коткару эшләрен җитештерүгә рөхсәтне (ордерны) ябу) төзекләндерүнең һәм юл-ремонт эшләренең фактта башкарылуын һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң, тикшереп торыла, бу хакта эш башкаручы оешма вәкилләре, территорияне балансга тотучы оешма вәкилләре, шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының Лениногорск районы буенча бүлеге (әгәр эшләр машина йөрү өлешендә башкарылган булса) катнашында акт төзелә.

12. Эшләрне башкаручы оешма һәлакәтне вакытында юкка чыгарган һәм территорияне төзекләндермәгән өчен, шулай ук ордерны рәсмиләштермәгәндә гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы була.

13. Гамәлдәге җир асты корылмаларын һәм коммуникацияләрне зарарлаган өчен җаваплылыкны эшләрне башкаручы оешмалар һәм аларны җитештерү өчен җаваплы зат алып бара.

36 бүлек Уңайлы мохиткә аерым таләпләр

36.1 статья

1. Торак мохитен төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда өлкәннәр һәм мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен торак пунктлар тирәлегеннән файдалану мөмкинлеген, әлеге объектларны югарыда күрсәтелгән затларның күчеп йөрүенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тоту тәкъдим ителә.

2. Өлкән яшьтәге затларны һәм мөмкинлекләре чикләнгән затларны хәрәкәткә китерүче техник чараларны һәм җиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

37 бүлек Ярминкәләр уздырганда һәм башка массакүләм чаралар төзекләндерүне оештыру

37.1 статья

1. Ярминкәләр, күргәзмәләр, бәйрәм, күңел ачу, концерт, реклама һәм башка массакүләм чаралар уздырганда әлеге чараларны оештыручылар һәм заказчылар (авыл хуҗалыгы ярминкәләре очрагында - катнашучылар (сәүдә объектлары) әлеге кагыйдәләр нигезендә чисталык һәм тәртип саклауны, яшел утыртмаларны (клумб, газон, агач, куакларны) саклап калуны, үз вакытында җыештыруны, тиешле территориядән чүп-чар җыюны һәм чыгаруны тәэмин итәргә, туплауга юл куймаска тиеш.

2. Күрсәтелгән массакүләм чараларны оештырганда, чисталыкны тәэмин итү максатыннан, оештыручылар һәм заказчылар махсуслаштырылган оешмалар белән тиешле территориядән чүп-чарны вакытында җыештыру, җыю һәм чыгару, яшел утыртмаларны торгызу буенча шартнамәләр төзергә тиеш. Күрсәтелгән шартнамә (шартнамәләр) төземичә чаралар үткәрү рөхсәт ителми.

3. Әлеге бүлектә күрсәтелгән чаралар тәмамлангач, оештыручылар, заказчылар яисә җаваплы кешеләр кичекмәстән чүп-чарны чыгаруны, яшел утыртмаларны торгызуны тәэмин итәргә тиеш. Күрсәтелгән чаралар озынлыгы бер көннән артык булган очракта чүп-чар җыю һәм чыгару көн саен башкарыла.

4. Ярминкәләрне һәм сезонлы сәүдә, циркләр, җәнлекләр өчен мәйданчыкларны оештыру өчен урыннар һәм башкалар күрсәтелгән территорияләр шушы чараларны үткәрү максаты белән бирелә торган затлар тарафыннан күрсәтелә.

37.2 статья

1. Ярминкәләр, күргәзмәләр, бәйрәм, күңел ачу һәм башка массакүләм чаралар үткәрү вакытында калдыкларны һәм чүп-чарны вакытлыча урнаштыру өчен чүп савытлары, чүп-чар өчен контейнерлар, биотуалетлар урнаштырыла. Билгеләнгән урналар, контейнерлар һәм биотуалетлар саны территориянең чисталыгын тәэмин итәргә тиеш.

37.3 статья

1. Ярминкәләр уздыру чорына сәхнәләрне, стендларны, җиһазларны, механизмнарны һәм конструкцияләрне, павильоннарны, тентларны һәм башкаларны, шулай ук күргәзмә, реклама, концерт, күңел ачу һәм башка массакүләм чараларны

вакытлыча урнаштыру, объектлар корылмаларына куела торган норматив таләпләрне исәпкә алып, шулай ук Лениногорск муниципаль районының җирле үзидарә органнарына тиешле рөхсәтләр алу белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

37.4 статья

1. Ярминкәләрне һәм (яисә) сезонлы сәүдәне, циркларны, җәнлекләрне оештыруга рөхсәт алучы затлар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

- территорияне тиешенчә карап тотуны, шул исәптән аны санитар чистартуны тәэмин итәргә;
- каты көнкүреш калдыкларын алып китү турында шартнамә төзергә;
- калдыклар һәм чүп-чар җыю өчен чүп-чар җыючылар (урналар) билгеләргә;
- төзекләндерүнең барлык элементларын, аерым алганда, бирелгән территориядә яшел утыртмаларны саклауны тәэмин итәргә;
- Рөхсәт тәмамлангач, оештыручылар төзекләндерү объектын торгызырга һәм зыянны тулы күләмдә башкарырга тиеш.

2. Төзекләндерү өлкәсендә тиешле бурычларны үтәмәгән яисә үз вакытында үтәмәгән очракта, күрсәтелгән чараларны оештыручылар һәм заказчылар тиешле тәртиптә тиешле функцияләрне үтәүне тәэмин итүче предприятиеләргә, тиешле территориядән чүп-чар җыюга, алып китүгә, шулай ук тиешле территорияне төзекләндерүгә бәйле башка кирәкле чараларны үтәүгә бәйле чыгымнарны капларга тиеш.

38 бүлек Әлеге Кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп тору һәм аларны бозган өчен җаваплылык

38.1 статья

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен гражданнарны, вазыйфаи һәм юридик затларны җаваплылыкка җәлеп итү Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

38.2 статья

1. Җаваплылык чараларын куллану хокук бозучыны гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә үзләренә китерелгән матди зыянны түләтүдән азат итми.